

జూన్ 2002 రూ. 12

నిశ్చల

దళితహక్కుల కలం కాపలా

ఆయనే కాకపోవచ్చు
ఆయనలాంటి వ్యక్తి ఉండొద్దా?

- వార్, సర్కార్ చర్చల్లో దళిత ఎజండా అవసరం లేదా?
- సుద్దాల దేవయ్య రాజీనామాను ఎందుకు కోరారు?

సుద్దాల దేవయ్య రాజీనామాను ఎందుకు కోరారు?

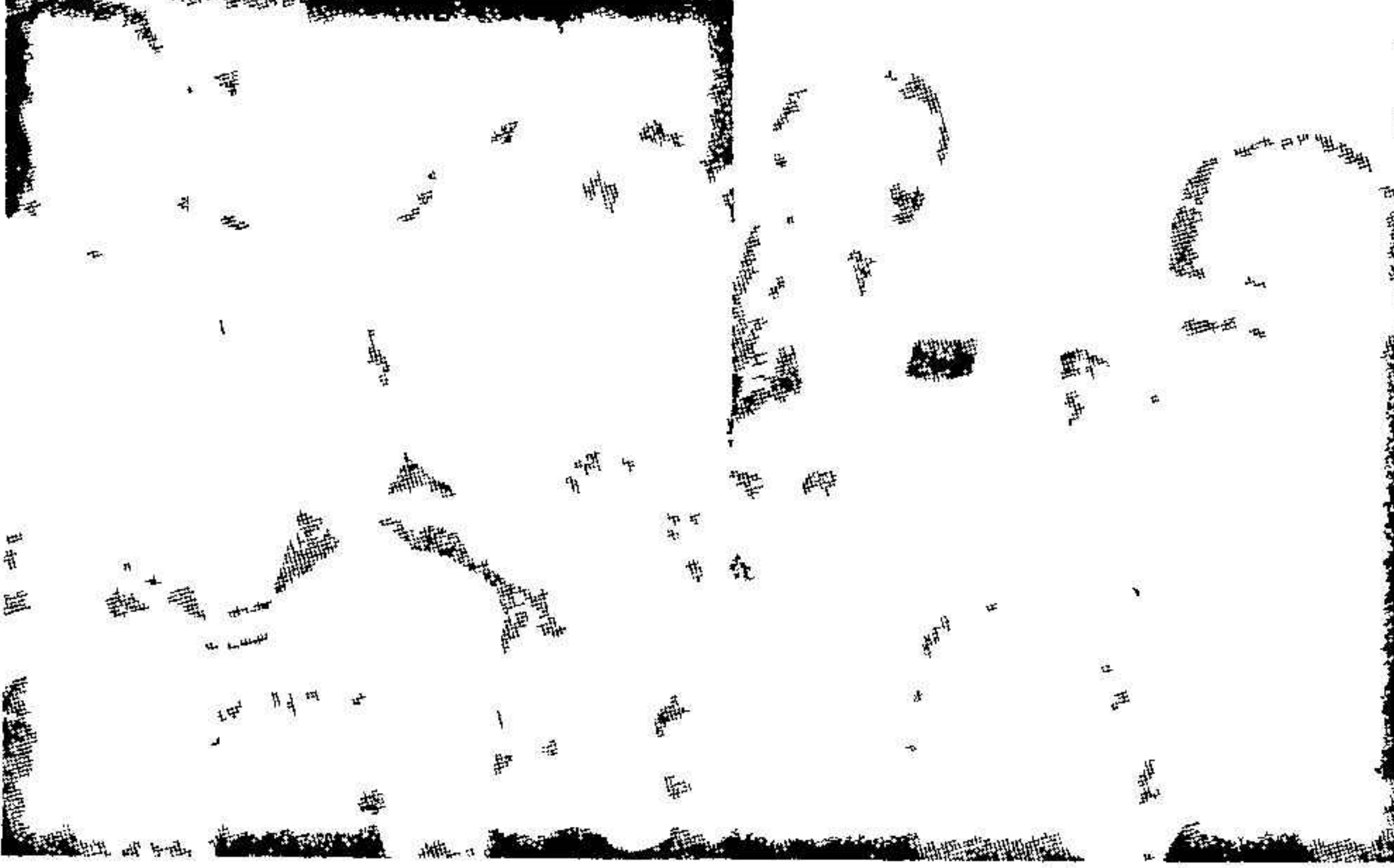
హంతకులుగా, నేరస్తులుగా ఆరోపణలను ఎదుర్కొంటున్న వారిని తన మంత్రివర్గంలో ఉంచుకోవడం నైతికంగా సరైనది కాదని ముఖ్యమంత్రిగానీ, ప్రధానమంత్రిగానీ నిర్ణయం తీసుకొంటే బహుశా ఈ దేశ ప్రజలకు అంతకంటే అనందపడే అంశం మరొకటి ఉండదేమో, ఆ క్షణం కోసం బహుశా ఈ దేశం లక్షలాది మైళ్ళు నడవాలేమో!

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కార్మిక శాఖామంత్రి సుద్దాల దేవయ్య పైన ఒక హత్యా నేరానికి సంబంధించి ఆరోపణలు వచ్చాయి. ఆరోపణలు వచ్చిన వెంటనే సుద్దాల దేవయ్య రాజీనామా చేయాలని ప్రధాన ప్రతిపక్షమైన కాంగ్రెస్ పార్టీ డిమాండ్ చేసింది. యింకా చాలామంది నాయకులు డిమాండ్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రి వెంటనే స్పందించి మంత్రిని రాజీనామా చేయవలసిందిగా కోరారు. ఆ రాజీనామాను గవర్నర్ వెంటనే ఆమోదించారు. రాజకీయాల్లో నైతిక విలువలకు తమ పార్టీ కట్టుబడి ఉండడానికి యిది నిదర్శనంగా చాలామంది ప్రకటనలు చేశారు. సుద్దాల దేవయ్య ఒక తెలంగాణా జిల్లాకు చెందిన దళితుడు అయినంత మాత్రాన హత్య చేస్తే, లేదా చేయిస్తే అతనికి శిక్షలో రాయితీ యివ్వమని గానీ లేదా శిక్షించవద్దని కానీ ఎవరూ అననవసరం లేదు. ఈ హత్యతో సుద్దాల దేవయ్యకు సంబంధం ఉండి ఉండవచ్చు. లేకపోనూ వచ్చు. సరైన దర్యాప్తు జరగాలి. కేసు నమోదు కావాలి. ఆ తర్వాత న్యాయ ప్రక్రియ మొదలు కావాలి. నేరం రుజువు అయితే శిక్ష పడుతుంది. యింతటి తతంగం ఉండగా కేవలం ఆరోపణలు రాగానే కనీసం కేసినా నమోదు కాకుండా రాష్ట్ర కేబినెట్ మంత్రిని రాజీనామా చేయమని కోరడం అత్యంత వివక్షాపూరితంగా ఉందని ఎవరికైనా అర్థం అవుతుంది. హత్య కేసులో కోర్టు విచారణను ఎదుర్కొంటున్న రామసుబ్బారెడ్డి మంత్రివర్గంలో కొనసాగుతుండగా స్వంత యింట్లోనే బాంబులు పేలిన కోడెల శివప్రసాదరావు మంత్రివర్గంలో కొనసాగుతుండగా సుద్దాల దేవయ్యనే రాజీనామా చేయమని అడగడంలో కులవివక్ష ఉందని పలు దళిత సంఘాలు యితర మేధావులు పేర్కొంటున్నారు. దేవయ్య దళితుడైనందువల్లనే యింత సత్వరం శిక్షకు గురి చేశారని వారంటున్న మాటలు అక్షర సత్యాలు.

ఒకే రకమైన నేరాలకు పాల్పడినప్పటికీ అందరికీ ఒకేరకమైన శిక్ష ఉండదనీ, అగ్రకులాల వారికి అసలు శిక్షలేకపోవడమో, తక్కువ శిక్ష వుంటే కింద కులాలకు భయంకరమైన శిక్షలు ఉండాలని మనుధర్మం నిర్దేశిస్తుంది. చట్టం ముందు అందరూ సమానమేనని రాజ్యాంగం చెబుతోంది. రామసుబ్బారెడ్డి, కోడెల శివప్రసాదరావుల పైన కోర్టు తీర్పు వచ్చేంత వరకూ ఏ చర్యా తీసుకోకుండా 'నిగ్రహం' పాటించిన ముఖ్యమంత్రిగారు సుద్దాల దేవయ్య విషయంలోనూ అదే 'నిగ్రహం' పాటించి ఉండవలసింది లేదా అలస్యంగానైనా సరైన నిర్ణయం తీసుకొందామనుకుంటే సుద్దాల దేవయ్యతో పాటు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న మంత్రులందరికీ ఉద్వాసన చెప్పి వుండవలసింది. అందరికీ ఒకే సూత్రాన్ని వర్తింప చేయాలని ముఖ్యమంత్రి గారికి 'నిఘా' సిఫారసు చేస్తుంది. మనుధర్మాన్ని కాక రాజ్యాంగ స్ఫూర్తిని అమలు చేయవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తుంది.

- కలేకూరి ప్రసాద్

రూ. 12/-

ఎడిటర్:

కలేకూరి ప్రసాద్

కవర్ డిజైన్:

అక్బర్

డిటిపి లైబ్రరీ:

సుహాస్ ఫ్రెండ్స్ మీడియా

2. ఆయనే కాకపోవచ్చు కానీ ఆయన లాంటి వ్యక్తి ఉండొద్దా?
4. వార్ - సర్కార్ చర్చల్లో దళిత ఎజెండా అవసరం లేదా?
6. మిమ్మల్ని రక్షించడానికి మాకు ఆదేశాలేవు!
12. పేరేచర్ల ముందు, వెనుక
14. ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో ప్రైవేటీకరణ
17. నిర్మల జ్యోతి కేసు ఏమయ్యింది?
18. బాణామతి మన 'హైటెక్' కు సవాల్
21. జస్టిస్ పున్నయ్య కమీషన్ - 3
22. ఎస్సీ, ఎస్టీ అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం అమలులో యిబ్బందులు అనుభవాలు - 3
24. దళిత విద్యార్థుల బతుకులతో చెలగాటం?
26. 'సంక్షేమం' భూముల్లో పట్టేళ్ళ పెత్తనం
28. రోమాజాతిపై వెయ్యేళ్ళ వివక్ష
30. దళిత స్త్రీ నగ్న ఊరేగింపు
31. దళితులపై జరిగిన అత్యాచార నేరాలు మే 2002

Published by :

Dalit media
and Communications

H.no. 1-3-183/40/46/12,
plot no. 901, street no. 13,
1st cross, new bakaram,
gandhi nagar,
hyderabad-500 080.

ఆయనే కాకపోవచ్చు కానీ ఆయనలాంటి వ్యక్తిత్వం ఉండొద్దా?

రాష్ట్రపతి పదవికి మళ్ళీ పోటీ చేయబోవడం లేదని హుందాగా ప్రకటించి కె.ఆర్. నారాయణన్ అన్ని పార్టీల వారినీ సంకటస్థితి నుండి బయటపడేశారు. గ్రామ పంచాయితీ ప్రసిడెంట్ కోసం ఎంత కంగాళీ జరుగుతుందో రాష్ట్రపతి ఎన్నికా అంతే కంగాళీగా మారిన సరిస్థితుల్లో ఆయన తన పేరును ఊహాగానాల నుండి తప్పించడం ఎంతో గౌరవంగా ఉంది. ఎక్కువ శాతం మంది ఆలోచనాపరులు మళ్ళీ ఆయనే రాష్ట్రపతిగా ఎన్నికయితే బాగుండునని అనుకొని వుంటారు. కానీ రాజకీయ పార్టీలేవీ ఆయనే రాష్ట్రపతి కావాలని కోరుకోలేదు. కారణాలు స్పష్టమే.

అధికారంలో వున్న రాజకీయ పార్టీ రాసిచ్చిన వుపన్యాసాన్ని మాత్రమే చదివి, తనకంటూ స్వంత అభిప్రాయాలు ఏర్పర్చుకోకుండా, ప్రభుత్వం తీసుకునే ప్రతి నిర్ణయం పైనా మారు మాట్లాడకుండా సంతకం చేసి రాజముద్రను వేసే రబ్బరు స్టాంపు వ్యక్తిత్వాలే రాష్ట్రపతిగా ఉండాలని పాలకపార్టీ అయినా ప్రతిపక్ష పార్టీలయినా కోరుకుంటాయి. కె.ఆర్.నారాయణన్ రాజ్యాంగం ఏం ఆదేశించిందో ఆ విధంగా ఉండడానికి ప్రయత్నించారు. అనేక కీలకమైన సందర్భాలలో ఆయన తన అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేశారు. జాతి ఆత్మను ప్రతిఘటించడానికి ప్రయత్నించారు. ప్రతి సందర్భంలోనూ ప్రజల పక్షాన మాట్లాడారు. రాజ్యాంగ సమీక్ష ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు “రాజ్యాంగం విఫలమైందా, దాన్ని మనం విఫలం చేశామా?” అని ప్రశ్నించారు. దళితుల, మహిళల పరిస్థితిని గురించి ప్రస్తావించారు. ప్రైవేట్ రంగం బాధ్యతను గుర్తు చేశారు. ప్రతి సందర్భంలోనూ పాలకపక్షం కుడితిలో పడ్డ ఎలుకలాగా గుంజుకు లాడింది తప్ప స్ఫూర్తిని స్వీకరించడానికి ప్రయత్నించలేదు. అటువంటి పార్టీలు మళ్ళీ నారాయణన్ ను రాష్ట్రపతిగా చూడాలని కోరుకోకపోవడంలో పెద్దగా అశ్చర్య పడాల్సిందేమీ లేదు. మళ్ళీ ఆయనే కాకపోవచ్చుకానీ ఆయన లాంటి వ్యక్తిత్వం వుండాలా వద్దా?

రాజ్యాంగంలో ప్రధాన మంత్రి ప్రస్తావన మూడు అధికరణాలలోనే కనిపిస్తుంది. కానీ రాష్ట్రపతి ప్రస్తావన వంద అధికరణాలలో కనిపిస్తుంది. ప్రధానమంత్రి అధికారానికి ప్రతీక అయితే రాష్ట్రపతి గౌరవానికి సమగ్రతకీ, ప్రతీక. ఆ పాత్రని హుందాగా నిర్వహించగలిగిన అతికొద్దిమందిలో నారాయణన్ ప్రముఖులు.

యికపోతే ప్రస్తుతం అధికార పక్షాలు, ప్రధాన ప్రతిపక్షమూ కలిసి రాష్ట్రపతి అభ్యర్థిగా నిలబెట్టిన వ్యక్తి అబ్దుల్ కలాం. అణుశాస్త్రవేత్తగా, దేశ అణుసామర్థ్యాన్ని పెంచిన మహాఘనుడిగా పేరుంది. దక్షిణాదికి చెందిన ముస్లిం మతస్తుడే అయినప్పటికీ ఖురాన్ అంటే ఎంత గౌరవమో భగవద్గీత అంటే అంతకన్నా ఎక్కువ గౌరవం వుందని చాటి చెప్పుకున్న వ్యక్తి.

తాము దేశ సార్యభృమత్వానికి ప్రతీక అన్నవిషయం తెలిసి కూడా బాబాల, అమ్మల పాదాల మీదవడి సాష్టాంగప్రమాణం చేసే రాష్ట్రపతులున్న దేశంలో అబ్దుల్ కలాంకీ రాష్ట్రపతి అయ్యే హక్కు వుంది. అయితే అకస్మాత్తుగా భారతీయ జనతాపార్టీకి గానీ, తెలుగుదేశం పార్టీకి గానీ మిగతా యితర పార్టీలకు గానీ అబ్దుల్

కలాం పేరే ఎందుకు గుర్తుకు వచ్చింది? సమాధానం కోసం పెద్దగా కష్టపడనక్కర లేదు. అబ్దుల్ కలాంను రాష్ట్రపతిని చేయడం ద్వారా రెండు ముఖ్యమైన కార్యాలను సాధించ దలచుకుంది ఎన్డీయే ప్రభుత్వం. గుజరాత్ లో ముస్లింల పైన విశ్వహిందూపరిషత్ నాయకత్వంలో హిందూ మూకలు దారుణమైన దాడి చేసి స్త్రీలనీ, పిల్లలనీ చెరిచి, నరికి, కాల్చి చంపారు. యింకా మృత్యువు ముస్లింల చిరునామాలను వెదుక్కొంటూ తిరుగాడు తోంది. దాదాపు నాలుగు వేల కోట్ల రూపాయల ముస్లింల ఆస్తులు ధ్వంసమయ్యాయి. ఈ విధ్వంస కాండకు సాక్షాత్తు బిజేపి ప్రభుత్వం దర్శకత్వం వహించింది. హంతకదాడులకు ప్రధాన బాధ్యుడుగా లోకం అంతా వేలెత్తి చూపిన గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రిని తొలగించడానికి వాజ్ పేయి, అద్వానీలు ఖరాకండిగా తిరస్కరించడమే కాకుండా అతనికి కీతాబులిచ్చారు. బాధ్యత కలిగిన మంత్రులు బాహుటంగా ముస్తాం వ్యతిరేక

ప్రకటన లిచ్చారు. గుజరాత్ లోని అన్నెం పున్నెం ఎరుగని ముస్లింలకు కాశ్మీర్ లోని తీవ్రవాదులతోనూ, పాకిస్తాన్ “దుర్మార్గం”తోనూ సంబంధం అంటగట్టడానికి ప్రయత్నించారు. యిప్పుడు పన్నెపోయింది. ముస్లింలకు, యితర హిందూయేతరులకూ అందవలసిన సందేశం అందిపోయింది. బతికితే హిందువులుగా బతకండి లేదంటే రెండవతరగతి పౌరులుగా నమాజం అంచుల్లో బతకండి అన్నదే ఆ సందేశం. యిప్పుడు గుజరాత్ లోని ముస్లిం నమాజం అంతా శరణార్థి శిబిరాలలో బతుకులీడుస్తోంది. చావు ఎప్పుడు విరుచుకుపడుతుందో తెలియని సంకట స్థితిలో బతుకుతోంది. చావులాంటి బతుకు బతుకుతోంది. గాయం ఎన్నటికీ మానదు. యిప్పుడు వుండు మానకుండానే పైచర్చానికి ప్లాస్టిక్ సర్జరీ చేయదలచుకుంది ప్రభుత్వం. దర్గాలను కూలగట్టి, గోడలు

కూలిన ఆనవాళ్ళినా కన్పించకుండా రోడ్లెసినట్టు విధ్వంసం సృష్టించిన బాధ నుండి దేశ ప్రజలను చూపు మరల్చదలచుకొంది. అందుకే అబ్దుల్ కలాం రాష్ట్రపతి అభ్యర్థి అయ్యాడు. రాష్ట్రపతి అభ్యర్థిగా నామినేషన్ దాఖలు చేసిన వెంటనే ఆయన చేసిన ప్రకటన వింటే ఆయన్ను అభ్యర్థిగా

నిలబెట్టడంలో ఎన్ డిఎ రెండో వుద్దేశం అర్థం అవుతుంది. ‘మనకున్న అణ్యాయుధ బలం వల్లనే యుద్ధం నివారించడం సాధ్యమైందని ఆయన ప్రకటించాడు.’ ఆయుధాలతో మాత్రమే యుద్ధాల్ని ఆపగలమని బలంగా నమ్ముతున్న వ్యక్తిని అదే నమ్మకం వున్న ప్రభుత్వం రాష్ట్రపతిగా నిలబెట్టడంలో ఆశ్చర్యపడవలసిన పనేం లేదు. దీని ద్వారా పాకిస్తాన్ నీ యితర బడుగు దేశాలనీ భయ పెట్టదలచుకున్నది. తద్వారా దక్షిణాసియా ప్రాంతం మీద తన పట్టును పెంచు కోవాలనుకొంటున్నది. యుద్ధం చేయడం అన్న ఆలోచనను మేమింకా విరమించు కోలేదని స్వయంగా ప్రధానే ప్రకటించారు.

ఆ గొడవ అట్లా వుండనిస్తే రాష్ట్రపతిగా కలాం ఏం చేస్తారు? అమెరికాలో వైట్ హౌస్ కీ, లండన్ లో బకింగ్ హామ్ ప్యాలెస్ కీ ఎంత ప్రాధాన్యత వుందో అంతే ప్రాధాన్యత వున్న భవనం రాష్ట్రపతి భవనం. నిజానికి వైట్ హౌస్ కన్నా బకింగ్ హాం ప్యాలెస్ కన్నా మన రాష్ట్రపతి

భవనం పెద్దది. 340 గదులున్నాయి. ఆవరణలోని మొక్కల్నీ గడ్డినీ అందంగా వుంచడానికీ, యింటిని చూసుకోవడానికీ వేలాదిమంది ఉద్యోగులున్నారు. దాదాపు రాష్ట్రపతిభవన్ వుద్యోగులందరికీ ఆ ఎస్టేట్ లోనే క్వార్టర్లున్నాయి. అందులోనే మంచి స్కూల్, ఆస్పత్రులున్నాయి. ఇంతటి భవనంలో కూర్చుని అబ్దుల్ కలాం ఏంచేస్తాడు. బహుశా ఆ ఆవరణం అంతా అణు శాస్త్రవేత్తలతోనూ, అణుసలహాదారులతోనూ నిండిపోతుంది. ఆయన అణు సూత్రాలు, ఫార్ములాలతో కుస్తీపడుతూ కొత్త కొత్త ఆయుధాల తయారీకి పథకాలు వేస్తూ మధ్య మధ్యలో ప్రభుత్వ నిర్ణయాలమీద చూడకుండానే సంతకాలు చేస్తుంటాడు. యిందు కోసం దేశంలో అధునాతనమైన లాబరేటరీలు కార్యాలయాలు వుండగా ఆయన రాష్ట్రపతి భవన్ లో ఎందుకు?

వార్-సర్కార్ చర్చల్లో దళిత ఎజెండా అవసరం లేదా?

- సంఘమిత్ర

ఎక్కడ కత్తి వినరాలో, ఎక్కడ తలవంచాలో, ఎక్కడ వెనుకడుగు వేయాలో, ఎప్పుడు ముందుకు లంఘించాలో యుద్ధంలో నిమగ్నమైన వారికే తెలుస్తుంది. ఆత్మరక్షణ యుద్ధం కూడా యుద్ధంలో భాగమే. సంధి కూడా యుద్ధంలో భాగమే. కాబట్టి పీపుల్స్ వార్ పార్టీ అనేక వస్తు గత పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకొనే, పరిణామాలను ఊహించే చర్చలు, కాల్పుల విరమణ నిర్ణయాన్ని తీసుకొని ఉంటుంది. పల్లెల్లో నెలకొన్న భయానకమైన, భీతావహమైన పరిస్థితుల దృష్ట్యా, నిరంతర రక్తపాతం దృష్ట్యా వార్, సర్కార్లు చర్చలు సాగించి ఒక పరిష్కారాన్ని సాధించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ సంధి ప్రయత్నాలు చేయడం అన్ని విధాలా హర్షణీయం. ఈ పరిస్థితిని కల్పించడానికి ఎన్నో కష్ట, నష్టాలనూ, నిష్ఠూరాలనూ ఎదుర్కొని దీన్ని సాధ్యం చేయడానికి పాటుపడిన వారందరికీ పేరుపేరునా అభినందనలు. చర్చలు కాల్పుల విరమణ అనగానే తెలంగాణ సాయుధ పోరాట విరమణ గురించి విన్నవీ, చదివినవీ సంఘటనలు గుర్తుకొస్తున్నాయి. అనేక విషయాలు తలంపుకొస్తున్నాయి. ఎవరినీ నిష్ఠూరమాడడానికి కాదు. సమీప చరిత్ర నుండి పాఠాలు నేర్చుకోవడం, కనీసం పునరావలోకనం చేసుకోవడం అవసరమని పిస్తున్నది.

పల్లెపల్లెనా తిరిగి ప్రజలను చైతన్యపర్చడానికి ఎన్నో కష్టాల కోర్కె అనేక కళా సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలిచ్చి, ప్రజలను ఉద్యమాలకు ఉద్యక్తుల్ని చేసిన ప్రజా నాట్యమండలి ఎగిరి చెన్న పట్టణం నినీవీధుల్లో పడింది. తప్పొప్పులు చర్చించడం లేదు. ప్రజా నాట్య మండలి సభ్యులు చాలా మంది సినిమా నటులుగా స్థిరపడ్డారు. తెలుగు సినిమా పరిశ్రమను నడిపిన నడుపుతున్న కుల, ఆర్థిక చలన సూత్రాలు ఆమోదించిన వ్యక్తులు మాత్రమే నటులుగా స్థిరపడ్డారు. కారణాలు స్పష్టమే. అజ్ఞాతంలో ఉండి, పోరాట యోధులుగా ప్రజల్లో గుర్తింపు పొందిన నాయకులు బయటకు వచ్చి ఎన్నికల్లో పోటీ చేశారు. చాలామంది గెలిచారు. మిగిలిన వాళ్ళు ప్రజా నాయకులుగా గుర్తింపునూ, హోదానీ పొందారు. ఎవరి త్యాగాన్నీ తక్కువ చేయనక్కరలేదు. కానీ దళితులు, కింది కులాలకు చెందిన నాయకులు చాలా తక్కువమంది మాత్రమే బహుశా వేళ్ళ మీద లెక్కించ గలిగినంత మంది మాత్రమే నాయకులుగా గుర్తింపు పొందారు. దీని వెనుక ఏ సామాజిక ఆర్థిక పరిస్థితులు పనిచేశాయో స్పష్టమే. తెలంగాణా సాయుధపోరాట ఉధృతికి భయపడి పల్లెల్లోదిలి పారిపోయిన దొరలు, దేశముఖలు, భూస్వాములు తిరిగి పల్లెలకొచ్చారు. తాము కోల్పోయిన పట్టును తిరిగి పల్లెల మీద సాధించగలిగారు. పోరాటాలలో చురుగ్గా పాల్గొన్న గ్రామాల మీద, ప్రజల మీద, ముఖ్యంగా దళితులు యితర కింది కులాలకు చెందిన వారి మీదా పగ తీర్చుకోడానికి దారుణమైన అగడాలకు పాల్పడ్డారు. పెద్ద కులాలకు చెందిన వారిపైన దీని ప్రభావం లేదని కాదు. కానీ ఏ నిర్ణయం జరిగినా దానివల్ల మంచి జరిగితే ఆ మంచి దళితులు, యితర కులాల వారికి ఆలస్యంగానూ, కీడు జరిగితే ఆ కీడు త్వరగానూ అందుతుంది. మన సామాజిక నిర్మాణంలోనే ఆ ఏర్పాటు ఉంది. దానికి ఉద్యమ నాయకత్వాన్ని అనాల్సిన అవసరం లేదు కానీ ఒక అనుభవం తర్వాతనైనా ఈ పరిస్థితి మళ్ళీ రాకుండా నిర్దేశపడాల్సిన అవసరం అయితే ఉంది. దళితులు, ఆదివాసీలు, పోరాటాల్లో ముందు నిలబడిన పల్లెల రక్షణకు ప్రత్యేకమైన చర్యలు చేపట్టవలసిన అవసరం ఉంది. లేకపోతే పోరాటాలతో పోలీసులకు తలనొప్పిగా మారిన, భూస్వాములకు చికాకుగా మారిన వారందరిపైనా కక్ష సాధింపు జరిగే అవకాశం ఉంటుంది. బహుశా యిప్పుడు జరుగుతున్న ముప్పేట దాడుల్లాగా ఉండకపోవచ్చు. అదను చూసి, పొంచి ఉండి కడతేర్చే ఎత్తుగడలు కావచ్చు. లేదా నిత్యం వేదింపులకు గురి చేసే వ్యూహాన్ని అందరూ కలిసి రూపొందించవచ్చు. ముఖ్యంగా అజ్ఞాతంలోఉండి బయటకు వచ్చిన దళిత, ఆదివాసీ నాయకులకు ఈ ప్రమాదం ఎప్పుడూ పొంచే ఉంటుంది. ఒక్క ప్రాణరక్షణే కాదు అనేక యితర అంశాలలోనూ ఈ తేడా ప్రతిఫలిస్తుంది. కాబట్టి దళిత, ఆదివాసీ కులాలకు చెందిన నాయకులకు రాబోయే ప్రత్యేక సమస్యలను చర్చించుకోడానికి, నిర్దిష్టంగా కొన్ని నిర్మాణాత్మక డిమాండ్లను రూపొందించుకోడానికి పార్టీ కార్యక్రమంలో భాగంగా వారు మాత్రమే

సమావేశమయ్యే వీలును పార్టీ కల్పించవలసిన అవసరం ఉంది. (వాళ్ళు కోరుకుంటున్నారో లేదో తెలియదు. అయినా సరే ప్రత్యేక సమస్యల్ని నిర్దిష్టంగా పరిష్కరించేందుకు ఈ అవకాశాన్ని పార్టీ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది). ఆ విధంగా రూపొందిన డిమాండ్లను పార్టీ డిమాండ్లలో భాగంగా ప్రభుత్వం ముందు ఉంచవలసిన అవసరం ఉంది.

ప్రభుత్వానికి నిఘా సిఫారసులు

వివాదాలలో యిరుక్కున్న భూమిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొని ఏ సంక్షిప్తతా లేని ప్రక్రియను రూపొందించి భూమిలేని ప్రతి కుటుంబానికి 5 ఎకరాల సాగుయోగ్యమైన భూమిని యివ్వాలి.

దళిత ఆదివాసీ కుటుంబాలకు రుణ పరపతినీ, విద్యుత్, సాగునీరు సదుపాయాలను కల్పించాలి.

మామూలు పోలీస్ స్టేషన్ లో ఎంత సిబ్బంది అవసరమో అంత మేరకే సిబ్బందిని ఉంచి మిగతావారిని వెనక్కి పిలవాలి.

ఇకపైన చట్టం సూచించిన పద్ధతుల్లో కాక యితర పద్ధతుల్లో వ్యవహరించిన పోలీసులందరిపైనా కేసులు నమోదు చేసి ప్రాసిక్యూట్ చేయాలి.

ముఖ్యంగా దళిత ఆదివాసీల పైన దాడులు వేధింపు చర్యలకు పాల్పడే అధికారుల పైన ఎస్సీ, ఎస్టీ అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం కింద కేసులు నమోదు చేయాలి.

అజ్ఞాతంలో ఉండి బయటకురాదలచుకున్న దళిత, ఆదివాసీ నాయకులు ఒకవేళ చట్టంవరిధిలో సామాజికోద్యమాలను నడపదలచుకొంటే, దళిత, ఆదివాసీ సమస్యల పరిష్కారానికి కృషి చేయదలచుకొంటే వారికి ఆ వీలునూ, వెసులుబాటునూ, గుర్తింపునూ కలుగజేయాలి.

ప్రభుత్వ అధికారులు ముఖ్యంగా పోలీసులు చట్టబద్ధంగా మాత్రమే వ్యవహరిస్తూ ప్రజలతో స్నేహపూర్వకంగా (మొక్కుబడిగా కాదు) ఉండేందుకు తగిన వాతావరణాన్ని ఏర్పర్చడానికి అన్ని ఆచరణ సాధ్యమైన చర్యలూ చేపట్టాలి. ముఖ్యంగా నిరంతర శిక్షణ, నియమాలను రూపొందించాలి.

యిచ్చిన హామీలను, కుదిరిన ఒప్పందాలను చిత్తశుద్ధితో అమలు చేయాలి. ఆ మేరకు అధికారులకు స్పష్టమైన సందేశం ఉండాలి. ఒప్పందంలో భాగంగా పునరావాస కార్యక్రమాలు జరిగితే వాటిలో దళిత ఆదివాసీ నాయకులపై ఎటువంటి వివక్షా చూపరాదు.

తలలపైన ప్రకటించిన వెలల ప్రకారంకాక సమానమైన పునరావాస చర్యలు చేపట్టాలి.

దళిత, ఆదివాసీ నాయకులు సైతం స్వేచ్ఛగా పూర్తి స్థాయిలో తమ రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక పౌర హక్కుల్ని వినియోగించుకొనే అవకాశాన్ని కల్పించాలి. తమ ప్రజలకు కూడా ఈ హక్కులన్నీ కల్పించేందుకు పనిచేసే వీలు కల్పించాలి.

మిమ్మల్ని రక్షించడానికి మాకు ఆదేశాలేవు !

- స్మితానరూలా

ఫిబ్రవరి 27, 2002 నుండి గుజరాత్ లో జరిగిన మతహింసలో 850 మంది చనిపోయారని భారత ప్రభుత్వం గుర్తించింది. వాళ్ళల్లో ఎక్కువ మంది ముస్లింలు. చనిపోయిన వారి సంఖ్య రెండు వేలకి పైగానే ఉంటుందని అనధికార అంచనా. యిది రాస్తున్న సమయానికి యింకా హత్యలు జరుగుతూనే వున్నాయి. హింస గ్రామీణ ప్రాంతాలకు పాకింది. ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా విద్రోహ పూరితమైన ప్రచారం, ఆర్థిక వెలివేత కొనసాగుతూనే వుంది. ముస్లింల పైన జరిగిన దాడులకు గుజరాత్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులు, పోలీసుల అండ, మద్దతు వున్నాయి.

గోద్రాలో ముస్లింల గుంపు హిందూ కార్యకర్తలు ప్రయాణిస్తున్న రైలు పైన దాడి చేసి రెండు బోగీలకు నిప్పంటించడంతో గుజరాత్ లో హింస మొదలైంది. ఆ సందర్భంగా 58 మంది చనిపోయారు. ఎక్కువమంది స్త్రీలు, పిల్లలు వాళ్ళు ఉత్తరప్రదేశ్ లోని అయోధ్య నుండి తిరిగి వస్తున్నారు. 1992లో పదహారో శతాబ్దానికి చెందిన మసీదును కూల్చిన చోట రామ మందిరం నిర్మించాలని విశ్వ హిందూ పరిషత్ సాగిస్తున్న ప్రచారానికి మద్దతుగా వాళ్ళు అక్కడికి వెళ్ళారు. అయోధ్య ప్రచారం హిందూ ముస్లింల మధ్య హింస పెరుగుతోందన్న భయాన్ని రోజురోజుకీ పెంచుతోంది. బాబ్రి మసీదు కూల్చివేత తర్వాత బొంబాయిలోనూ యితర ప్రాంతాలలోనూ 1992లో 1993లో వేలాది మంది చనిపోయారు. రాముడు జన్మించిన చోటనే ఆ మసీదును కట్టారని విశ్వ హిందూ పరిషత్ వాదిస్తోంది. ఫిబ్రవరి 28 నుండి మార్చి 2వ తేదీ వరకూ ప్రతీకారంగా హిందువులు చేసిన దాడుల్లో వందలాది మంది చనిపోయారు. వేలాది మంది నిరాశ్రయులయ్యారు. ఈ దశాబ్దంలో జరిగిన మత ఘర్షణల్లో కెల్లా అత్యంత భయానకమైన రక్తపాతంతో కూడిన హింసాకాండ యిది. ప్రతిచోటా ముస్లింల యిళ్ళనీ, దుకాణాలనూ, హోటళ్లనూ ప్రార్థనా స్థలాలనూ దోచుకున్నారు ధ్వంసం చేశారు. దేశంలో ముస్లింలపైన, దళితులపైన ఎంతోకాలంగా కొనసాగుతున్న దాడులు, గతంలో భారీ ఎత్తున జరిగిన మత హింసకు కొనసాగింపు యిగి గుజరాత్ లో జరిగిన హింసాకాండలో అనేకమంది ముస్లిం ఆడపిల్లలు, స్త్రీలను నరికి మంటల్లో మాడ్చి చంపే ముందు రేప్ చేశారు. స్త్రీలపైనా పిల్లలపైనా జరిగిన దాడులు, లైంగిక హింస ఈ నివేదికలో వివరంగా వుంది. ఈ హింసాకాండను గోద్రా సంఘటనకు ప్రతిస్పందనగా యాధృచ్ఛికంగా జరిగిన హింసగా అభివర్ణించడానికి గుజరాత్ ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. అయితే హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ నిజ నిర్ధారణతో కూడిన పౌరహక్కుల, మానవ హక్కుల సంస్థల నిజ నిర్ధారణలోనూ పత్రికల పరిశోధనల్లోనూ తేలిన వాస్తవం. ఈ హింసాకాండకు గోద్రా సంఘటన కంటే ముందే ప్రణాళిక రూపొందింది. ఈ దాడుల్లో అధిక శాతం పోలీసులు పాల్గొన్నారు. గుజరాత్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగులు పూర్తి సహకారాన్ని అందించారు. హిందూ జాతీయ వాద సంస్థలు, మత ఉద్రిక్తతలను పెంచి పోషించి ఆ పరిస్థితిని వుపయోగించుకొని బి.జె.పి. పాలనను కొనసాగించడం కోసం సాగుతున్న ముమ్మరమైన ప్రయత్నంలో భాగమే ముస్లింలపైన జరుగుతున్న దాడులు. స్థానిక హిందూ తీవ్రవాద సంస్థలు ప్రభుత్వ మద్దతుతో ఏ విధమైన శిక్ష లేకుండా దాడులు కొనసాగించాయి. గుజరాత్ లో ముస్లింలపైన జరిగిన హింసాకాండకు విశ్వ హిందూ పరిషత్, బజరంగదళ్, బిజెపి వాటి గోలుగు సంస్థ ఆర్.ఎన్.ఎస్. అన్నీ కలిసిన సంఘపరివార్లు ప్రత్యక్ష బాధ్యులు. చాలా అంశాల్లో యివన్నీ భిన్నమైన సంస్థలే అయినప్పటికీ అన్నీ

కలిసి భారతదేశంలో అత్యధికులు హిందువులు కాబట్టి యిది హిందూ రాజ్యంగా వుండాలన్న వాదనను పెంచి పోషించాయి. 1992, 1993లో దేశవ్యాప్తంగా ముస్లింలపైన జరిగిన దాడులు, హింస, 1998 నుండి క్రైస్తవుల పైన జరుగుతున్న హింస అంతా కూడా ఈ సంస్థలు సాగించిన విద్రోహ ప్రచారం ఫలితమే.

సంఘపరివార్ హిందూ జాతీయవాద ఎజెండా వలన హింసాకాండ ప్రజ్వరిల్లి అనేకమంది హతమయ్యే అవకాశం వుందని హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్, ఇతర భారతీయ పౌర, మానవహక్కుల సంఘాలు హెచ్చరిస్తూనే వున్నాయి. ఈ హిందూ సంఘాల కార్యకలాపాలను నిలవరించకపోతే మరింత హింసాకాండ రాష్ట్రంలోనూ, దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాల్లోనూ ప్రజ్వరిల్లే ప్రమాదం ఉంది.

గోద్రా సంఘటనకు పాకిస్తాన్ తీవ్రవాద చర్యలే కారణమని రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు మొదట్లో ప్రకటించాయి. రామ జన్మభూమి ప్రచారాన్ని మళ్ళీ పునరుద్ధరించడం, సెప్టెంబర్ 11 తర్వాత విపరీతంగా పెరిగిపోయిన తీవ్రవాద భయం వంటి పరిస్థితులనూ వీళ్ళు ఉపయోగించుకున్నారు. అదే విధంగా స్థానిక పత్రికలు గోద్రాను 'దారుణమైన కుట్రగా' అభివర్ణిస్తూ ప్రచారం సాగించాయి. ఒక స్థానిక పత్రిక "రక్తానికి రక్తం ప్రతీకారం" అని పతాక శీర్షికలో వ్రచురించింది. దాడుల నుండి

సంఘపరివార్ హిందూ జాతీయవాద ఎజెండా వలన హింసాకాండ ప్రజ్వరిల్లి అనేకమంది హతమయ్యే అవకాశం వుందని హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్, ఇతర భారతీయ పౌర, మానవహక్కుల సంఘాలు హెచ్చరిస్తూనే వున్నాయి. ఈ హిందూ సంఘాల కార్యకలాపాలను నిలవరించకపోతే మరింత హింసాకాండ రాష్ట్రంలోనూ, దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాల్లోనూ ప్రజ్వరిల్లే ప్రమాదం ఉంది.

బయటపడ్డ ముస్లిం బాధితులను హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ కలిసినప్పుడు "పాకిస్తాన్కు వెళ్ళిపోండి" అని తమ మీద వత్తిళ్ళు తెచ్చారన్న విషయాన్ని వాళ్ళు పదే పదే చెప్పారు. ముస్లిం వ్యతిరేక, పాకిస్తాన్ వ్యతిరేక ప్రచారం విపరీతంగా జరిగింది. ఈ ప్రచారాన్ని సాగించి హిందువుల మనోభావాలను రెచ్చగొట్టడం అనేది అయోధ్య ప్రచారానికి ముందు నుండే గుజరాత్లో కొనసాగుతోంది. గోద్రాలో ముస్లింల గుంపు సబర్బీటీ ఎక్స్ప్రెస్ పైన దాడి చేయడానికి దారి తీసిన సంఘటనల గురించి వినవస్తున్న పరస్పరం భిన్నమైన కథనాలను హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ పరిశీలించి ఒక నిర్ణయానికి రాలేకపోయింది. అయితే అది ముందుగానే వేసుకున్న పథకం ప్రకారం జరిగిందనీ, ఒక ప్రణాళిక ప్రకారమే జరిగిందనీ జరుగుతున్న ప్రచారాన్ని స్థానిక పోలీసుల దర్యాప్తులు కొట్టిపడేశాయి.

గోద్రా దాడితో సంబంధమున్నట్లుగా భావించిన వారిని అరెస్టు చేసిన గుజరాత్ ప్రభుత్వం మొదట్లో వారిపైన పోటా చట్టం కింద కేసులు నమోదు చేసింది. పోటా చట్టం అత్యంత వివాదాస్పదమైనదీ,

దారుణమైనది. అయితే ముస్లింలపైన దాడులు చేసిన వారిపైన మామూలు కేసులు పెట్టడంలో కూడా ప్రభుత్వం విఫలమైంది. సభ్య నమాజం నుండీ, రాజకీయ నాయకుల నుండీ వచ్చిన తీవ్రమైన విమర్శలకు తలొగ్గిన మోడీ ప్రభుత్వం పోటాను ఉపసంహరించు కున్నప్పటికీ పోటాలో వున్న అంశాలు తర్వాత అధ్యాయం అవుతాయని ప్రకటించింది. దాడులు ప్రారంభమైన మూడు వారాల తర్వాత హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ అహమ్మదాబాద్ నగరాన్ని సందర్శించింది. అత్యంత దారుణమైన విధ్వంసానికి, హత్యాకాండకీ ఊచకోతలకీ ప్రత్యక్ష సాక్షి అహమ్మదాబాద్ నగరం. దాడులకు గురైన ముస్లింలనూ, హిందువులనూ కూడా కలిసి మాట్లాడింది హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్. అహమ్మదాబాద్లోని

నరోదా పాటియా, కుల్కార్గ్ సాసైటీలలో ముస్లింలపైన జరిగిన దాడుల్నీ, వాటికి ప్రతీకారంగా హిందువుల పైన జమల్ పూర్లో జరిగిన దాడినీ ఈ నివేదిక అక్షరబద్ధం చేసింది. గతంలో ముస్లింల పైన 1992, 93లో జరిగిన హింసాకాండనీ, 1984లో ఢిల్లీలో సిక్కులపైన జరిగిన ఊచకోతనూ హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ రికార్డు చేయగలిగింది. యిందులో సంఘపరివార్ సంస్థల పాత్రనీ, స్థానిక పత్రికలు మైనారిటీలకు వ్యతిరేకంగా నిర్వహించిన ప్రచారమూ, దాడుల వెనుక వున్న రాజకీయ ఆర్థిక ఉద్దేశాలకు మునుగు వేసి మత ఉద్రిక్తతలను వాళ్ళు వాడుకున్న

వైనం అంతా అక్షరబద్ధం అయ్యింది. అంతేకాకుండా మైనారిటీల రక్షణ నిమిత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పాటించవలసిన జాతీయ, అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలను అమలు చేయడంలో అతి దారుణంగా విఫలం కావడం కూడా అక్షర బద్ధం అయ్యింది. ఫిబ్రవరి 28 నుండి మార్చి 2, 2002 మధ్యకాలంలో ఖాకీ నిక్కర్లు, కాషాయం కండవాలు ధరించిన దుండగులు ఒక సైన్యం లాగా వేలాదిగా వచ్చి అహమ్మదాబాద్ పైన దాడి చేశారు. చంపడాన్ని ప్రేరేపించే నినాదాలు చేశారు. వాళ్ళ చేతుల్లో ఖడ్గాలు, త్రిశూలాలతో పాటు అధునాతనమైన ప్రేలుడు పదార్థాలు, గ్యాస్ సిలిండర్లు వున్నాయి. ముస్లింల పేర్లు, చిరునామాలు వాళ్ళ అన్ని వివరాలు వున్న కంప్యూటర్ జాబితాలున్నాయి. అహమ్మదాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ నుండి సేకరించిన సమాచారం వుంది. పోలీసులు పూర్తిగా తమతోనే వున్నారన్న ధీమాతో విరుచుకుపడి హత్యాకాండను సాగించారు. చాలా కేసుల్లో గుంపులకు ఎదురు వచ్చిన ముస్లింలను పోలీసులు కాల్చి చంపారన్న ఆరోపణలున్నాయి. ఒక కీలకమైన బిజెపి మంత్రి మారణహోమం మొదలైన తొలిరోజు అహమ్మదాబాద్లోని పోలీస్

వాళ్ళు నా మొత్తం కుటుంబాన్ని మంటల్లో మసి చేశారు

ఫిబ్రవరి 28వ తేదీన మేమంతా ప్రాణాలు కాపాడుకొనేందుకు యీషాన్ జప్రీ యింటికి వెళ్ళాం. అతను మాజీ పార్లమెంటు సభ్యుడు. ఉదయం పదిన్నరకు రాళ్ళు విసరడం మొదలైంది. మొదట్లో రెండు వందల మంది వున్నారు. తర్వాత ఐదు వందలకు పెరిగింది. ఆ తర్వాత గుంపు మరింత పెరిగింది. మేము 200-250 మందిమి వున్నాం. మమ్మల్ని కాపాడుకొనేందుకు మేం కూడా తిరిగి రాళ్ళు విసిరాం. వాళ్ళ చేతుల్లో ఖడ్గా, ఇనుపరాడ్లు, సోడా సీసాలు, పదునైన ఆయుధాలు, పెట్రోల్, కిరోసిన్, గ్యాస్ సిలిండర్లు వున్నాయి. “మారో కాటో (కొట్టండి నరకండి)” మియాం కో మారో (ముస్లింలను చంపండి)” అంటూ అరవడం మొదలుపెట్టారు. నేను మూడో అంతస్తులో దాక్కున్నాను. పదిన్నరికి ముందు పోలీస్ కమిషనర్ వచ్చి ఏం భయపడాల్సింది లేదని చెప్పాడు. ఆయన జాప్రీతో మాట్లాడి పరిస్థితిని అదుపులోకి తేవడానికి ఏదో ఒకటి చేస్తామని చెప్పాడు. ఆ తర్వాత వెళ్ళిపోయాడు. పదకొండున్నరకి యింటి ముందు వున్న గోడని పగలగొట్టారు. వాళ్ళు హాలులోకి ప్రవేశించే సరికి మాకు నిస్సత్తువ అవరించింది. మా చేతుల్లో ఏ ఆయుధాలూ లేవు. వాళ్ళతో పోరాడలేము. ప్రాణాలు కాపాడుకోటం కోసం ఇతరులు కూడా అక్కడికి వచ్చారు. గ్యాస్ సిలిండర్ పేలినప్పుడు నేను మూడో అంతస్తు నుండి దూకేశాను. యిదంతా ఒకటిన్నర ప్రాంతంలో జరిగింది. మూడున్నర ప్రాంతంలో వాళ్ళు మనుషుల్ని నరకడం మొదలుపెట్టారు. నాలుగున్నర కల్లా అంతా అయిపోయింది. యీషాన్ జాప్రీని కూడా చంపేశారు. అతను తలుపు మూసుకొని వున్నాడు. తలుపు పగలగొట్టారు. అతన్ని బయటికి లాగి పెద్ద ఖడ్గంతో ముందు నుదుటి మీద నరికారు. ఆ తర్వాత కడుపు మీద నరికారు. ఆ తర్వాత కాళ్ళు నరికారు. ఆ తర్వాత అతన్ని రోడ్డు మీదికి తీసుకువెళ్ళారు. అతని మీద కిరోసిన్ పోసి నిప్పంటించారు. అక్కడ పోలీసులే లేరు. వాళ్ళు వుంటే యిది జరిగేది కాదు. నా కుటుంబంలోని పద్దెనిమిది మంది చనిపోయారు. స్త్రీ లందరూ చనిపోయారు. నా తమ్ముడు, నా ముగ్గురు కొడుకులు, ఒక అమ్మాయి, నా భార్య తల్లి అందరూ చనిపోయారు. నా పిల్లలకి పది, ఎనిమిది, ఆరు సంవత్సరాల వయస్సు వారు. నా బిడ్డకి పన్నెండు సంవత్సరాలు. శవాలు గుట్టలుగా పడి వున్నాయి. వాళ్ళ బట్టల్ని పీలికల్ని బట్టి నేను వాళ్ళని గుర్తు పట్టాను. వాళ్ళు ముందుగా నరికి ఆ తర్వాత కాలేశారు. ముందు వంటి మీద ఉన్న నగల్ని కాజేశారు. ఇతర ఆడపిల్లల్ని రేప్ చేసి ఆ తర్వాత నరికి కాలేశారు. నేను పై నుండి అంతా చూస్తున్నాను. అంతా నా కళ్ళతో చూశాను. నేను బయటికి వస్తే నన్ను కూడా చంపేసేవాళ్ళు. నలుగురైదుగురు స్త్రీలని అంతే చేశారు. రేప్ చేసి నరికారు.

ఐదున్నర ప్రాంతంలో ఒక కారులో అసిస్టెంట్ కమిషనర్ వచ్చాడు. మమ్మల్ని మెల్లగా బయటికి తెచ్చారు. కొంతమంది అండర్ గ్రౌండ్ వాటర్ ట్యాంకులో దాక్కున్నారు. కొంతమంది బయటికి రావడానికి ప్రయత్నించారు. వాళ్ళపైన దాడి జరిగింది. లోపల వున్న వారిలో 65 నుండి 70 మంది వరకూ చనిపోయారు. పోలీసులు వచ్చిన తర్వాత మమ్మల్ని ఎక్కడికైనా తీసుకువెళ్ళండని అడిగాం. వాళ్ళు మమ్మల్ని శిబిరంలోకి తెచ్చారు. మేం పోలీస్ స్టేషన్కి వెళ్ళలేదు. ముగ్గురు గాయపడ్డ వారిని సివిల్ పోలీస్ స్టేషన్కు తెచ్చారు. మార్చి 3, 4 తేదీల్లో పోలీసులు ఫిర్యాదుల కోసం యిక్కడికి వచ్చారు. వాళ్ళంతట వాళ్ళు రాలేదు. శిబిర నిర్వాహకులు పిలిస్తేనే వచ్చారు.

(ముప్పై ఎనిమిది సంవత్సరాల మెహబూబ్ మన్నూరి తన 18మంది కుటుంబ సభ్యుల్ని కోల్పోయాడు. అహమ్మదాబాద్లోని గుర్మార్గ్ సొసైటీలో జరిగిన ముస్లింల ఊచకోత సందర్భంగా యిది జరిగింది. అతన్ని దాడి జరిగిన మూడు వారాల తర్వాత ఇంటర్వ్యూ చేశాం. అతని కథ ఎన్నో సంఘటనలకి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది)

కంట్రోల్ రూలను స్వాధీనపర్చుకొని రక్షణ కోసం ముస్లింలు చేసే విన్నపాలను పెడచెవిని పెట్టమని ఆదేశాలిచ్చాడు. అదే సమయంలో కొన్ని గుజరాతీ పత్రికలు ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా కట్టుకథలల్ని హింసాకాండను రెచ్చకొట్టే కథనాలను ప్రచురించాయి. గోధ్రా సంఘటనకు ప్రతీకారం తీసుకోవలసిందిగా రెచ్చగొట్టాయి. హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ అక్షరబద్ధం చేసిన సంఘటనలన్నింటిలోనూ పోలీసుల ప్రత్యక్ష పాత్ర వుంది. మౌన ప్రేక్షకపాత్ర వహించారు. మరిన్ని సందర్భాలలో హంతక మురాలతో కలిసిపోయి వాళ్ళు హత్యాకాండలో పాల్గొన్నారు. ముస్లింల అస్తుల్ని దగ్ధం చేయడంలో వాళ్ళను నరికి సజీవ దహనం చేయడంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. కొన్ని సందర్భాలలో రక్షణ కల్పిస్తున్నామనే సాకుతో ముస్లింలను నేరుగా హంతక మురాలున్న వైపుకు పంపించి వాళ్ళకు అప్పజెప్పారు. పోలీస్ రాణాలకు సమీపంలోనే ఉన్న అనేక ముస్లిం వ్యాపార సంస్థలు, ఇళ్ళు ధ్వంసం అయ్యాయి. అగ్నిమాపక దళాలు, అంబులెన్సులు మామూలుగానే విఫలమయ్యాయి. రక్షణ కోసం ఫోన్లు చేస్తే చాలా సందర్భాలలో నమాధానమే లేదనీ, అనేక

సందర్భాలలో “మిమ్మల్ని కాపాడడానికి మాకు ఆదేశాలు లేవు”, “మేం మిమ్మల్ని కాపాడలేం. మాకు పై నుండి ఆదేశాలున్నాయి”, “హిందూస్థాన్లో జీవించాలంటే నిన్ను నువ్వు రక్షించుకోడం నేర్చుకో”, నువ్వొకా ఎలా బతికున్నావు, నువ్వు కూడా చనిపోయి వుండాలింది.’ తగలబడతున్న యిల్లు ఎవరిది హిందువులదా? ముస్లింలదా? వంటి ప్రశ్నలు ఎదురయ్యాయని చాలా మంది చెప్పారు. కొన్నిసార్లు అసలు ఫోన్ చేయడానికి వీలు లేకుండా వైర్లు తెంచేశారు. బతికి వున్న కుటుంబ సభ్యులు తమ ప్రియతముల మృతదేహాలను గుర్తించి, స్వాధీన పర్చుకొనే ప్రక్రియలో తీవ్రమైన వేదనను అనుభవించారు. అహమ్మదాబాద్ నగరంలో ఒకే సమాధిలో అనేక శవాలను పాతిపెట్టిన సందర్భాలు అనేకం. పాతిపెట్టడానికి వచ్చిన అనేక శవాలు గుర్తించడానికి వీలు లేకుండా చిద్రం అయివున్నాయి. లేదా మాడి మసై వున్నాయని సమాధులు తవ్విన వాళ్ళు సాక్ష్యం చెప్పారు. యింకా చాలా శవాలు కన్పించడం లేదు. చాలా శవాలకు కాళ్ళు, చేతులు, కొన్నింటికి తలలు కూడా లేవని.

వారు చెప్పారు. వృద్ధుల్ని, వికలాంగుల్ని కూడా వదిలిపెట్టలేదు. గర్భవతుల్ని కడుపు చీల్చి పిండాల్ని తగలపెట్టి తర్వాత వాళ్ళని చంపారు. గుజరాత్లోని ముస్లింలకు చట్టం ప్రకారం నమానమైన రక్షణ నిరాకరించబడింది. దాడులు కొనసాగుతుండగానే మొత్తం మారణకాండలో గుజరాత్ ప్రభుత్వం పాత్ర, సంఘపరివార్ పాత్రను కప్పిపుచ్చటంలో గుజరాత్ పాలనాయంత్రాంగం నిమగ్నమైవుంది. ప్రత్యక్ష సాక్షులు దాడుల్లో

ఫిబ్రవరి 28 నుండి మార్చి 2, 2002 మధ్యకాలంలో ఖాకీ నిక్కర్లు, కాషాయం కండవాలు ధరించిన దుండగులు ఒక సైన్యం లాగా వేలాదిగా వచ్చి అహమ్మదాబాద్ పైన దాడి చేశారు. చంపడాన్ని ప్రేరేపించే నినాదాలు చేశారు. వాళ్ళ చేతుల్లో ఖడ్గాలు, త్రిశూలాలతో పాటు అధునాతనమైన ప్రేలుడు పదార్థాలు, గ్యాస్ సిలిండర్లు వున్నాయి. ముస్లింల పేర్లు, చిరునామాలు వాళ్ళ ఆస్తి వివరాలు వున్న కంప్యూటర్ జాబితాలున్నాయి. అహమ్మదాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ నుండి సేకరించిన సమాచారం వుంది. పోలీసులు పూర్తిగా తమతోనే వున్నారన్న ధీమాతో విరుచుకుపడి హత్యాకాండను సాగించారు.

పాల్గొన్న, దాడుల్ని రెచ్చగొట్టిన విశ్వహిందువరిషత్, బి.జె.పి., బజరంగ్ దళ్ నాయకుల పేర్లను తెలుపుతూ అనేక ప్రధమ సమాచార నివేదికలను సమర్పించారు. అనేక సందర్భాలలో వారిని అరెస్టు చేయలేదు. ఒక వేళ చేయవలసి వస్తే నేర తీవ్రతను తగ్గించే సెక్షన్ల కింద చేశారు. వారిపైన ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోరాదని ప్రభుత్వం నుండి వత్తిడి వచ్చింది. అయితే ముస్లిం యువకులపైన మాత్రం తప్పుడు కేసులు పెట్టారు. అహమ్మదాబాద్లో దారుణమైన దాడికి గురైన నిరోధా పాటియా, గుల్మార్గ్ సాసైటీలలో జరిగిన సంఘటనలపైన విచారణకు ఆదేశ మిచ్చింది. ఈ సంఘటనలకు కారణమని చెప్పుతున్న విశ్వహిందూ

పరిషత్ సానుభూతి పరుడైన ఒక అధికారిని విచారణాధికారిగా నియమించింది.

ఏప్రిల్ 3వ తేదిన జాతీయ మానవహక్కుల కమిషన్ విడుదల చేసిన ప్రాథమిక నివేదికలో హింసను నిలవరించడంలో గుజరాత్ ప్రభుత్వం దారుణంగా విఫలమైన విషయాన్ని ఎత్తిచూపింది. సహజమైన నివేదికను విడుదల చేసే ముందు గుజరాత్ ప్రభుత్వ ప్రతిస్పందన కోసం జాతీయ మానవ హక్కుల కమిషన్ ఎదురు చూస్తుండగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నియమించిన విచారణ కమిషన్ కొనసాగుతుండగా మధ్యలో జోక్యం చేసుకోడానికి జాతీయ మానవహక్కుల కమిషన్కు వున్న అధికారాన్ని సవాల్ చేస్తూ గుజరాత్, హైకోర్టులో ఫిటిషన్ దాఖలైంది. 1969లోను 1985లోనూ జరిగిన మత ఘర్షణలపైన నియమించిన విచారణ కమిషన్ను చేసిన నిఫారనులనే యింకా అమలు చేయకపోవడాన్ని బట్టి చూస్తే ఈ కమిషన్ వల్ల కూడా న్యాయం జరుగుతుందన్న ఆశ కలగడం లేదు. “రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఒక

దోషి. జరిగిందానికి అది కూడా బాధ్యురాలు. ఒక ముద్దాయి న్యాయమూర్తిని ఎలా నియమించగలగుతుంది? అతను న్యాయం చేస్తాడని ఆశించలేము” అని ఒక న్యాయవాది పేర్కొన్నారు. జరిగిన హింసపట్ల గుజరాత్ ప్రభుత్వం ప్రతిస్పందించిన తీరును జాతీయ మైనారిటీ. కమిషన్, జాతీయ

మహిళాకమిషన్లు కూడా తీవ్రంగా విమర్శించాయి.

రాష్ట్రంలో కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన 100 శరణార్థి శిబిరాలలో 98,000 మందికి పైగా జనం వున్నారని ప్రభుత్వ లెక్కలే చెబుతున్నాయి. వారిలో ముస్లింలు అత్యధికంగా వున్నారు. ఏ విధమైన పోలీసు రక్షణ ఇతర రక్షణ లేని వాతావరణంలో బిక్కు బిక్కు మంటూ వున్నారు. న్యాయం

జరుగుతుందన్న ఆశలేదు. “మా మీద కాల్పులు జరిపిన వాళ్ళే యిప్పుడు మాకు రక్షణ కల్పిస్తారా? పోలీసుల మీద విశ్వాసం లేదు” అని శిబిరంలో నివసిస్తున్న ఒకరు అన్నారు. నమ్మకం లేకపోవడం వల్ల చాలా మంది పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేయలేదు. చంపుతారనే భయంతో లేదా అరెస్టు చేస్తారనే భయంతో చాలా మంది తిరిగి ఇళ్ళకు వెళ్ళడానికి యిష్టపడడం లేదు. గుజరాత్‌లో నిరాశ్రయులైన వారికి సకాలంలో సరైన మానసికమైన సహాయాన్ని అందించడంలో గుజరాత్ ప్రభుత్వం విఫలమైంది. ప్రభుత్వ సహాయం శిబిరాలకు అందడంలో దుర్మార్గమైన జాప్యం జరిగింది. మందులు ఆహారం, తగినంతగా అందలేదు. బాధితులకు సహాయపడదామని ముందుకు వచ్చిన ప్రభుత్వేతర సంస్థల కార్యకర్తలకు ప్రభుత్వాధికారులు అందుబాటులోకి రాలేదు. యివన్నీ ఈ నివేదికలో అక్షరబద్ధం చేశాం. ముస్లింలకు సహాయక చర్యల్ని సమానంగా అందించడానికి తీరస్కరించారు. చాలా ముస్లిం శిబిరాలలో ప్రభుత్వాధికారులు గైర్జాజరయ్యారన్న ఆరోపణలున్నాయి. గతంలో గుజరాత్‌లో భూకంపం వచ్చినప్పుడు అంతర్జాతీయ సమాజం, భారతీయ సమాజం వెంటనే స్పందించి బాధితులకు ఆహారం, వైద్య సదుపాయాలు యితర సహాయం అందించడానికి లక్షల, కోట్ల డాలర్లను కురిపించింది. యిప్పుడు దారుణమైన హింసాకాండలో బాధితుల పరిస్థితి పూర్తి భిన్నంగా వుంది. కేవలం స్థానిక ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, కొన్ని ముస్లిం స్వచ్ఛందసేవ బృందాలు మాత్రమే వీరికి అండగా వున్నాయి. హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ సందర్శించిన శిబిరాలకు ప్రభుత్వం నుండి కానీ, అంతర్జాతీయ సమాజం నుండిగానీ ఎటువంటి సహాయము అందడం లేదు. 6000 మంది నివసిస్తున్న ఒక శిబిరం ముస్లింల శ్మశాన వాటికలో వుంది. ఈ శిబిరాలలో వున్న వాళ్ళు ఆరు బయట సమాధుల్లో పడుకొంటున్నారు. “మామూలుగా

ఇక్కడ చనిపోయిన వాళ్ళు నిద్రపోతారు. యిప్పుడు బతికి వున్న వాళ్ళు నిద్రపోతున్నారు” అని ఒకరు వ్యాఖ్యానించారు.

నష్ట పరిహారాన్ని చెల్లించే విషయంలో కానీ, పునరావాస కార్యక్రమాలను అమలు చేసే విషయంలో కానీ తీవ్రమైన జాప్యం

జరుగుతుంది. అంతేకాకుండా బాధితులందరినీ జాబితాలో చేర్చలేదు. యిస్తున్న నష్టపరిహారం కూడా మతాన్ని బట్టి వుంటుంది. గోద్రా సంఘటనలో చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు 2,00,000 (రెండు లక్షల) రూపాయలు. దానికి ప్రతీకారంగా జరిగిన దాడుల్లో మృతి చెందిన కుటుంబాలకు 1,00,000 (ఒక లక్ష) రూపాయలు చెల్లిస్తున్నారు. అనేక ప్రభుత్వేతర

సంస్థలు, ఇతర రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాధికారుల నుండి విమర్శలు రావడంతో ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేసింది. 2001 జనవరిలో సంభవించిన భూకంపం కారణంగా 14వేల మంది ప్రాణాలను కోల్పోయారనీ, పది లక్షల మంది నిరాశ్రయులయ్యారనీ దాంతో గుజరాత్ అర్థికంగా బాగా దెబ్బతిన్నదని దాని సారాంశం. దాడులకు గురై ప్రాణనష్టాన్నీ, ఆస్తి నష్టాన్నీ చవిచూసిన హిందూ కుటుంబాలపైన ఏ విధమైన అర్థిక ప్రభావం పడుతుందో అదే ప్రభావం ప్రాణాల్నీ, ఆస్తుల్నీ నష్టపోయిన ముస్లిం కుటుంబాలపైన కూడా పడుతోంది. అంతేకాకుండా అనేక ముస్లిం ప్రాంతాలలో యింకా కర్ఫ్యూ సడలించకపోవడంతో వాళ్ళు కదలలేని, మెదలలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. మళ్ళీ దాడులు జరుగుతాయోమోనన్న భయంతో చాలామంది శిబిరాలను విడిచివెళ్ళడానికి ఇష్టపడడం లేదు. చాలామంది ముస్లింలు పనులు కోల్పోయారు. వారి యజమానులు వారి స్థానంలో హిందువులను చేర్చుకున్నారు. రాష్ట్రంలోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో ముస్లింలపైన అర్థిక వెలివేత కొనసాగుతోంది. దాంతో మరింత పేదరికంలోకి కూరుకుపోయారు. అహమ్మదాబాద్‌లోని కొన్ని ముస్లిం ప్రాంతాల్లో తీవ్రమైన ఆహార కొరత ఏర్పడడంతో దాడుల భయంతో బయటకు వెళ్ళలేక తిండి సంపాదించుకోలేక ఆకలి చావులకు గురైన సంఘటనలు కూడా ఉన్నాయి. పిల్లల చదువులు కూడా దారుణంగా దెబ్బతిన్నాయి. అహమ్మదాబాద్ శిబిరాల్లో పొంగు, యితర అంటువ్యాధులు ప్రబలుతున్నాయి.

ఏప్రిల్ 4వ తేదీన భారత ప్రధాని అటల్ బిహారీ వాజ్‌పాయి గుజరాత్‌ను సందర్శించి మత ఘర్షణల్లో బాధితులైన వారికి పునరావాస చర్యల్ని ప్రకటించారు. అంతకు ముందు పిల్లల్ని, స్త్రీలనీ, పురుషుల్ని సజీవంగా కాల్చి చంపడాన్ని ఆయన ‘దేశం ముఖం పైన చెరగని మచ్చ’

గా అభివర్ణించాడు. అయితే అందుకు భిన్నంగా గోద్రా దాడిని ప్రస్తావిస్తూ గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి నరేంద్ర మోడీ “ఎంతగా రెచ్చగొట్టినప్పటికీ 5 కోట్ల మంది గుజరాత్ ప్రజలు ఎంతో అద్భుతమైన నహనాన్ని ప్రదర్శించారు.” అని పేర్కొన్నాడు. ఆయన గతంలో రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ సంఘ్ కార్యకర్త ప్రచారకుడు.

నరేంద్రమోడీ రాజీనామాను తిరస్కరించిన భారతీయ జనతా పార్టీ గుజరాత్ లో త్వరగా ఎన్నికలు జరపాలని ఏప్రిల్ 12వ తేదీన ప్రకటించింది. దారుణమైన హింసాకాండ జరిగిన నేపథ్యంలో ఎన్నికలు జరిగితే రాష్ట్రంలోనూ, దేశంలోనూ గెలవడం సులువన్నది సంఘపరివార్ ఆలోచన. అదే విధంగా నరేంద్రమోడీనే ముఖ్యమంత్రిగా కొనసాగించాలన్నది దాని ఆలోచన. ఈ నివేదిక అచ్చుకు వెళ్ళున్న సమయంలో జాతీయ పార్టీలు మోడీని తొలగించాలన్న డిమాండ్ చేస్తున్నాయి. గుజరాత్ హింసపైన, పార్లమెంటులో చర్చించడానికి సిద్ధపడుతున్నాయి.

ఫిబ్రవరి 27 నుండి మొదలైన హింసాకాండకు సంబంధించి ఈ నివేదిక సమగ్రమైనదేం కాదు. దాడులకు గురైన అనేక ప్రాంతాల్లో అహమ్మదాబాద్ ఒకటి మాత్రమే. ఇతర ప్రాంతాల నుండి తెలిసిన సమాచారాన్ని బట్టి హింసాకాండ రాష్ట్రం అంతటా జరిగింది. కనీసం 21 నగరాలు 68 ప్రాంతాల్లో హింసాకాండ జరిగింది. తెలుస్తున్న సమాచారాన్ని బట్టి హింస నిరంతరాయంగా జరుగుతుంది. “యాధృచ్ఛికమైన” “మత ఘర్షణలు” అని ప్రభుత్వం చెబుతున్న మాటల్లో నిజం లేదని దీన్ని బట్టి అర్థం చేసుకోవచ్చు. “ప్రభుత్వం మద్దతు లేకపోతే ఏ మత ఘర్షణ కూడా మూడు రోజుల కంటే ఎక్కువ కాలం కొనసాగదు” అని ఒక కార్యకర్త పేర్కొన్నారు. గోద్రా సంఘటన తర్వాత గుజరాత్ లోనే కాక యితర ప్రాంతాల్లో కూడా హింస చెలరేగింది.

అయితే వాటిని వెంటనే అదుపు చేశారు. ఈ నివేదిక అచ్చుకు వెళ్ళిన తర్వాత జరుగుతున్న సంఘటనలు గుజరాత్ ప్రభుత్వ రాజకీయ భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన అంశాలతో పాటు అనేక అంశాలను బట్టబయలు చేస్తున్నాయి. గోద్రా సంఘటననీ, ఆ తర్వాత చెలరేగిన హింసాకాండకు సంబంధించిన వివరాలనూ భారత పౌర, మానవ

గుజరాత్ లో చెలరేగిన హింసాకాండకు బాధ్యులైన వారిని, దాడుల్లో పాల్గొన్న పోలీసు అధికారులు, ప్రభుత్వాధికారులతో సహా అందరి పైనా కేసులు నమోదు చేసి ప్రాసిక్యూట్ చేయవలసిందిగానూ, యింకా దాడులు జరగకుండా నిరోధక చర్యలు చేపట్టవలసిందిగానూ భారత ప్రభుత్వానికి హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ విజ్ఞప్తి చేస్తుంది.

హక్కుల బృందాలు, పత్రికలు సవివరంగా అక్షరబద్ధం చేశాయి. ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులను ఎదుర్కొని వారు సమాచారాన్ని సేకరించారు. ఆ వివరణలను ఈ నివేదికలో యిచ్చాం.

కొన్ని సందర్భాలలో బాధితుల రక్షణ కోసం వారి పేర్లు మార్చి

యిచ్చాం. తాము నిర్వహిస్తున్న ముఖ్యమైన బాధ్యతను కొనసాగించ గలిగే పరిస్థితులను కోల్పోతారేమోనన్న భయంతో మానవ హక్కుల కార్యకర్తల పేర్లను ఇవ్వలేదు. గుజరాత్ లోనూ ఇతర ప్రాంతాలలోనూ మత హింస చుట్టూ యింత భయానకమైన వాతావరణం నెలకొనడం దురదృష్టకరం. దాడికి గురైన వారందరూ ఒక అభద్రతా భావంతో బతుకుతున్నారు. మళ్ళీ దాడులు జరగవచ్చన్న భయం ప్రతీకారుల వలయం ఒకదానిలో యిరుక్కుపోతారు. పొరుగు వారిని రక్షించడం కోసం తమ ప్రాణాల్నీ, జీవనభృతిని త్యాగం చేయడానికి సిద్ధపడి యితరులను ఎంతో సాహసంతో రక్షించిన హిందూ, ముస్లిం పౌరులు, కొంతమంది పోలీసులు వున్నారు. వారి వివరాలను ఈ నివేదికలో యివ్వడం లేదు. శిథిలాల మధ్య జరిగిన శాంతి కార్యకలాపాలను గురించి కూడా ఈ నివేదికలో ఇవ్వడం లేదు.

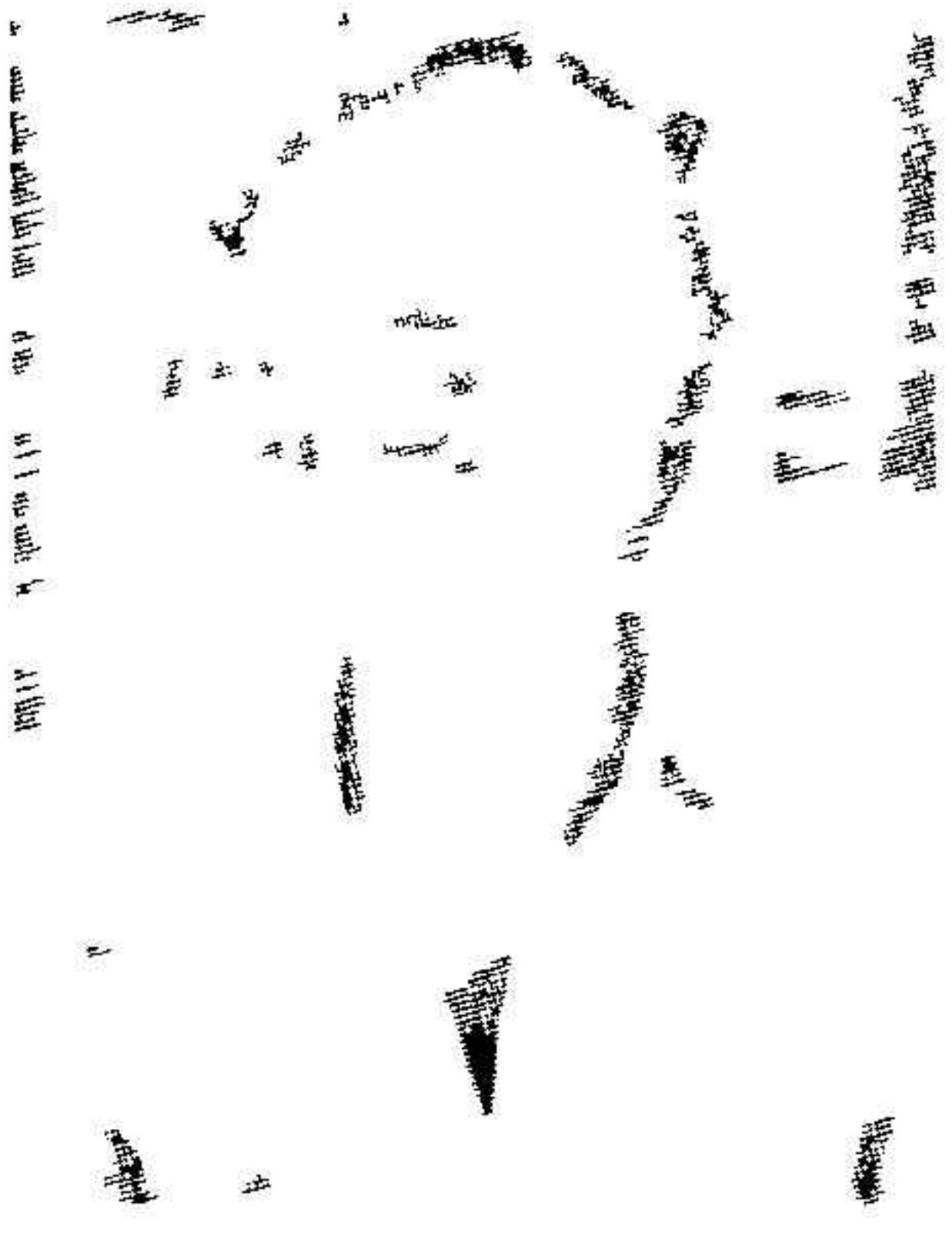
గుజరాత్ లో జరిగిన హింసాకాండను దేశవ్యాప్తంగా ఖండించారు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా పౌర సమాజ బృందాలు దీన్ని ఖండించి న్యాయం చేకూర్చవలసిందిగా మనవి చేశాయి. హింసాకాండకు వ్యతిరేకంగా పెరుగుతున్న అంతర్జాతీయ నిఘాకు ప్రతిస్పందిస్తూ భారత ప్రభుత్వం “అంతరంగిక వ్యవహారాలలో జోక్యాన్ని సహించం” అని ప్రకటించింది.

గుజరాత్ లో చెలరేగిన హింసాకాండకు బాధ్యులైన వారిని, దాడుల్లో పాల్గొన్న పోలీసు అధికారులు, ప్రభుత్వాధికారులతో సహా అందరి పైనా కేసులు నమోదు చేసి ప్రాసిక్యూట్ చేయవలసిందిగానూ, యింకా దాడులు జరగకుండా నిరోధక చర్యలు చేపట్టవలసిందిగానూ భారత ప్రభుత్వానికి హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ విజ్ఞప్తి చేస్తుంది. భారత దేశంలోని మైనారిటీలకు వ్యతిరేకంగా హింసాకాండ జరుగుతున్న నేపథ్యంలో శిక్ష లేకుండా తప్పించుకొనే పరిస్థితులు అంతమొందించడానికి భారతీయ రాజ్యాంగ స్ఫూర్తికీ, అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల ప్రమాణాలకీ కట్టుబడి

ఉండవలసిందిగా భారత ప్రభుత్వాన్ని వత్తిడి చేయవలసిందిగా అంతర్జాతీయ సమాజానికి విజ్ఞప్తి చేస్తుంది.

సహాయక శిబిరాలలో తలదాచు కుంటున్న హిందువులకీ, ముస్లింలకీ ఐక్యరాజ్య సమితి సంస్థల నుండి, అంతర్జాతీయ మానవతావాద సంస్థల నుండి తక్షణ సహాయం ఎంతో అవసరం. ఈ సంస్థల నుండి సహాయం స్వీకరించవలసిందిగానూ,

జరిగిన హింసాకాండలో ప్రభుత్వం పాత్రను అంచనా వేయడానికి ఐక్యరాజ్యసమితి మానవ హక్కుల నిపుణుల్ని ఆహ్వానించవలసిందిగానూ భారత ప్రభుత్వానికి హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ విజ్ఞప్తి చేస్తోంది.

పేరేచర్ల హత్యల ముందు, వెనుక...

కె. బాలగోపాల్

సీతారామాంజనేయులు అనే పోలీస్ ఆఫీసర్ ఉన్నాడు. ఈయన ఇప్పుడు ఎస్పి ర్యాంకు అధికారి. కొన్నేళ్ల కింద కరీంనగర్ జిల్లా గోదావరిఖని ఎఎస్పిగా పోలీస్ డిపార్ట్మెంట్లో అడుగుపెట్టాడు. కింది వాళ్లచేత హత్యలు చేయించకుండా చేజేతులా హత్యలు చేసే ఐపిఎస్ అధికారి అన్న పేరు అప్పట్లోనే పొందాడు.

చంపడం తప్పుకాదనుకుంటే ఇది మెచ్చుకోదగ్గ గుణమే. 'చేతికి మట్టి అంటకునే' పనులు స్వయంగా చేపట్టే ఉన్నతాధికారులు ఎంతమంది ఉంటారని?

కానీ అతను పోలీస్ అధికారి. కిరాయి హంతకమురా నేత కాదు. అతని చేతికి చట్టం తుపాకి, లారీ ఇచ్చింది హత్యలు చేయడానికి కాదు, ప్రాణాలు తీయడానికి కాదు ఆయుధాలు ఇచ్చింది ప్రాణాలు తీయడానికి కాకపోతే కాపాడడానికా అని ఆశ్చర్యపోతారేమో. కానీ కాపాడడానికే ఇచ్చారని చట్టం చెప్తుంది. ఎవరి ప్రాణాలను తీసే అధికారం, లేక 'హక్కు' పోలీసులకు లేదు. ఒక ఆపద్ధర్మంగా మాత్రమే వారికి బలప్రయోగం చేసే అధికారం ఉంది. దానికి సవాలక్ష పరిమితులూ జాగ్రత్తలూ చట్టంలో ఉన్నాయి. ఆ పరిమితుల వల్ల ఆ అధికారం ప్రజల హక్కులకు భంగం కలిగించకుండా ఉంటుందని చట్టం ఆశిస్తుంది. అయితే ఆ పరిమితులతో కూడిన బలప్రయోగ అధికారం పోలీసులకు ఉన్నట్లయితేనే సమాజంలో ఎవరి ప్రయోజనాల కోసం వారు హింసకు పాల్పడకుండా ఉంటారనీ అట్లయితేనే బలహీనులకు రక్షణ ఉంటుందనీ చట్టం భావిస్తుంది.

అధుని చట్టాల వెనక ఉన్న ఈ ఆలోచనను విమర్శించే అవకాశం, దానిని పలురకాలుగా తెగనాడే అవకాశం లేకపోలేదు. రాడికల్ భావాలు గల సామాజిక తత్వవేత్తలు ఆ పని చేసారు. అయినప్పటికీ దానిని సక్రమంగా అనుసరించి అది నిర్దేశించే పరిమితులను పాటించినట్లయితే ప్రజల జీవితాలకు కొంత భద్రత ఉంటుందనేది వాస్తవం.

సీతారామాంజనేయులు లాంటి పోలీస్ ఆఫీసర్లను చూసినప్పుడు ఈ సత్యం అర్థం అవుతుంది. గోదావరి ఖనిలో నక్సలైట్లను స్వయంగా హతమార్చి 'ఎన్కౌంటర్'లు ప్రకటించిన ఈ మహానుభావుడు ఆ తరువాత ఇంకొంత కాలం తెలంగాణా జిల్లాలలోనే నక్సలైట్లను ఏరివేసే 'స్పెషల్' పదవులు వెలగబెట్టి, కర్నూలుకు ఎన్పిగా పోయాడు.

హత్యలు చేసేవాళ్లను చట్టంతోనూ కోర్టు విచారణతోనూ నిమిత్తం లేకుండా హతమార్చడమే తన విధుక్త ధర్మంగా అతను భావించి ఉన్నట్లయితే కర్నూలు జిల్లాలో ఫాక్షనిస్టులను ఒక్కొక్కరినీ చంపి ఉండవలసింది. బైరెడ్డి రాజశేఖర రెడ్డి, చల్లా రామకృష్ణ రెడ్డి, కాటసాని రాంభూపాల్ రెడ్డి నుండి 'పెద్దాయన' కోట్ల విజయభాస్కర రెడ్డి దాకా ఈ జాబితాలోకి వచ్చి ఉందురు.

కానీ హత్యలు చేసేవాళ్లను చట్టంతో నిమిత్తం లేకుండా చంపడం పోలీసుల డ్యూటీయేననుకునే సీతారామాంజనేయులు వంటి పోలీస్ అధికార్లకు ఆ తప్పుడు ఆలోచనలో సహితం నిజాయితీ లేదు. కర్నూలు జిల్లాలో సీతారామాంజనేయులు రాజ్యం చేసిన రోజులలో ఫాక్షనిస్టులొక్కరినీ చంపలేదు. వాళ్ల కాల్యంలో ఉంటూ

వాళ్ల పురమాయింపు మీద హత్యలు చేసే 'కిరాయి హంతకులు' అని పిలువబడే వాళ్లను మాత్రమే చంపాడు.

హోదాలో కింది వాళ్లు కులంలో కూడా కింది వాళ్లు కాకతప్పదు కదా. కర్నూలులో వారి రాజ్యంలో చనిపోయిన 'కిరాయిహంతకుల' లో ఒక్కడు మాత్రమే రెడ్డి. అతను కోవెలకుంట్ల తాలూకాకు చెందిన అశ్వత్థరెడ్డి. ఈ ఒక్కడూ ఒక ఎరుకలామెను పెండ్లి చేసు కొని కులానికి దూరం అయ్యాడు! తక్కిన వాళ్లంతా ఎరుకల, బోయ, వడ్డెర, బలిజ మొదలయిన కులాలకు చెందినవారు.

ఇప్పుడు సీతారామాంజనేయులు గుంటూరుకు పోయి అదేపని అక్కడా కొనసాగిస్తున్నాడు. ఏ కోడెల శివప్రసాదరావునూ ఆయన ఏ రోజూ ఏమీ చేయడనీ చేయజాలడనీ హామీ ఇయ్యవచ్చును. కానీ డెకాయితీ కేసు ముద్దాయిలను జైలు నుండి కోర్టుకు తీసుకు పోతూ

'జ్యూడీషియల్ కస్టడీ' లోనే కాల్చి చంపగలడు. పేరేచెర్ల దగ్గర నలుగురిని కాల్చి చంపాడు. అతనినొక గొప్ప కార్యదక్షుడిగా భావించే వాళ్లు గుంటూరులోనూ బయటా కూడ ఉంటారు. అతన్ని మనం హంతకుడంటే మనమీద పడి కరుస్తారు కూడ. కానీ అదే జిల్లాలో అనేక రాజకీయస్కాంలలోనూ, ఫైనాన్స్ స్కాంలలోనూ గొంతుదాకా కూరుకుపోయిన వారెవ్వరూ ప్రాణం పోతుందని

కాదు సరికదా, చట్టానికి దొరుకుతారని కూడ భయపడడం లేదంటే ఈ మహానుభావుడి కార్యదక్షతను ఏ విధంగా అర్థం చేసుకోవాలని వారెవ్వరూ ఆలోచించరు.

ఇది సీతారామాంజనేయులుకూ అతను ఏలుతున్న జిల్లాలకూ పరిమితమైన విషయం కాదు. పక్కనే ఉన్న విజయవాడ పోలీస్ కమిషనర్ సురేంద్రబాబు అతనికి సీనియరే. తెలంగాణా జిల్లాలలో- వరంగల్ ఎఎన్పిగా ప్రారంభించి- హత్యాకాండ మొదలు పెట్టాడు. బయటి జిల్లాలకొచ్చి 'కరడుగట్టిన నేరస్తులను' చంపడం కొనసాగిం చాడు. ఇప్పుడు విజయవాడ పోలీస్ కమిషనర్ గా రిమాండ్ ఖైదీ పిల్లి ప్రసాద్ ను కాల్చి చంపాడు. జైలులో ఉన్నవాడిని 'ఇంటరాగేషన్' కని తీసుకొచ్చి కాల్చి చంపాడు.

జైలు నుండి కోర్టుకు తీసుకుపోతూ దారిలో కాల్చి చంపినా, జైలు నుండి కోర్టు అనుమతితో పోలీస్ కస్టడీలోకి తీసుకొని వచ్చి కాల్చి చంపినా 'కోర్టు వారికి' కోపం వస్తుందని వీళ్లకు భయంలేదా అంటే ఎంతమాత్రం లేదని చెప్పాలి. దానికి వాళ్లను తప్పుపట్టడం కంటే కోర్టులను తప్పు

పట్టడం ఉచితంగా ఉంటుంది. తాము జారీ చేసిన ఆర్డర్లు లేక వారంట్ల ఫలితంగా పోలీసుల కస్టడీలోకి పోయిన వారిని పోలీసులు కాల్చి చంపుతుంటే మన న్యాయవ్యవస్థ చలించడంలేదు. చలించదని సీతారామాంజనేయులుకూ, సురేంద్రబాబుకూ తెలుసును కాబట్టే నిర్భయంగా చంపుతున్నారు.

వాళ్ల చేతిలో చనిపోతున్నవాళ్లు మంచివాళ్లుకాకపోవచ్చు. మంచివాళ్లు కాకపోవడమేమిటి, పరమ దుర్మార్గులు కావచ్చును కూడా. దుర్మార్గులయినప్పుడు రెడ్లయితేనేం, ఎరుకలవాళ్లయితేనేం, అని అగేవాళ్లు ఉంటారు. ఎవరయితేనేం అన్నప్పుడు ఎరుకలవాళ్లే ఎందుకు చావాలని ఎదురు ప్రశ్న వేయవచ్చు ననుకోండి- కానీ అంతకంటే లోతయిన ప్రశ్న వేయవచ్చును.

మన సమాజాన్నీ సామాజిక లక్ష్యాలనూ మనం నిర్వచించు కునే

హత్యలు చేసేవాళ్లను చట్టంతోనూ కోర్టు విచారణతోనూ నిమిత్తం లేకుండా హతమార్చడమే తన విధ్యుక్త ధర్మంగా అతను భావించి ఉన్నట్టయితే కర్నూలు జిల్లాలో ఫాక్షనిస్టులను ఒక్కొక్కరినీ చంపి ఉండవలసింది. భైరెడ్డి రాజశేఖర రెడ్డి, చల్లా రామకృష్ణ రెడ్డి, కాటసాని రాంభూపాల్ రెడ్డి నుండి 'పెద్దాయన' కోట్ల విజయభాస్కర రెడ్డి దాకా ఈ జాబితాలోకి వచ్చి ఉందురు.

విధమే వేగంగా మారిపోతున్నది. 'లా అండ్ ఆర్డర్'ను కచ్చితంగా నిలబెట్టాలని ఇప్పుడందరూ ఎంత గంభీరంగా అంటున్నారో అంత వట్టుదలగా దానిని చిన్నజనం చేసే నేరాలకే పరిమితం చేసి నిర్వచిస్తున్నారు. ఆ నేరాలను నిర్ధాక్షిణ్యంగా అణచివేయాలి. వాడికి చట్టం చట్టబద్ధ పాలన, న్యాయబద్ధమైన నేరవిచారణ మొదలయినవి వర్తించాలనడం చాదస్తం.

చిన్నజనం ఏ పరిస్థితులలో నేరస్తులవుతున్నారు, అసలు 'నేరం' అనే మాటకు గల అర్థం ఏమిటి మొదలయిన సున్నితమైన ప్రశ్నలపట్ల ఎవరికీ ఇప్పుడు నదభిప్రాయంలేదు. కానీ అటువైపు బలవంతుల విలాసాలు,విన్యాసాలు ఒకవేళ చట్టాన్ని అతి క్రమించినా అదేమంత విశేషం కాదు. వాళ్లు బాగా ఉండి ఆత్మ నిబ్బరంతో తమ వ్యవహారాలు నిర్వహించుకోగలిగినట్టయితేనే ఈ దేశం పరోగమిస్తుంది. ఎందుకంటే వాళ్ల పురోగతే దేశంపురోగతి కాబట్టి. నిజానికి వాళ్ల పురోగతికి అడ్డమొస్తుందనే, చిన్నజనం సృష్టించే 'శాంతి భద్రతల' నమన్యలను నిర్ధాక్షిణ్యంగా అణచివేయాలి.

అందుకే సీతారామాంజనేయులు, సురేంద్రబాబు వంటి పోలీస్ అధికార్ల చేతిలో తూటాలకు బలవుతున్నవారు ప్రజలు చీదరించుకునే దుర్మార్గులయినప్పుడు, పోలీసుల ప్రవర్తన చట్టబద్ధమా కాదా అన్న చర్చ ఎందుకు, చచ్చిపోతున్న వారి కులాన్ని చూడడం ఎందుకు అన్న వైఖరి పొరబాటు వైఖరి.

ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో ప్రైవేటీకరణ

- ఎమ్. కోదండరాం

మన దేశంలో ఇటీవల కాలంలో ప్రైవేటు రంగం స్వభావం గురించి పాత్ర గురించి గణనీయంగా చర్చ సాగుతుంది. ఈ చర్చ సమగ్రంగా సాగాలంటే ప్రైవేటీకరణ విధానాల చారిత్రక-ఆర్థిక నేపథ్యాన్ని పరిగణలోనికి తీసుకోవలసిన అవసరమున్నది.

మన రాష్ట్రంలోనే కాక దేశమంతటా ప్రైవేటీకరణ విధానాలు 1980 ఆరంభం నుండి అమలవుతున్నాయి. ప్రైవేటీకరణ అంటే ప్రభుత్వం, మార్కెట్ అవసరాలను తీర్చే లక్ష్యంతో, తాను నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమాల నుండి వైదొలగి వాటిని ప్రైవేటురంగానికి వదిలి వేయడమో, లేక తనంతట తానుగా ప్రభుత్వ సేవా, ఉత్పాదక రంగాలను మార్కెటు సూత్రాల ప్రకారం నిర్వహించడం ప్రైవేటీకరణ అవుతుంది.

భారతదేశంలో ప్రైవేటీకరణ పెంపొందడానికి అంతరంగిక శక్తుల అవసరాలేకాక బాహ్యశక్తుల ప్రోద్బలం కూడా ప్రధానకారణమే. 1980ల నుండి ప్రపంచబ్యాంకు, ద్రవ్యనిధి సంస్థలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పెట్టుబడిదారీ మార్కెటును పొంపొందించడానికి సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ విధానాలను అమలు చేస్తున్నాయి. అప్పుపెట్టిన దేశాలపై బలవంతంగా సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ విధానాలను రుద్దు తున్నాయి. ఈ విధానాల ద్వారానే మార్కెటును విస్తృత పరచడానికి ప్రయత్నాలు సాగుతున్నాయి. కనుక మార్కెటును పెంపొందించే లక్ష్యంతోనే ప్రస్తుత ప్రైవేటీకరణ విధానాలు అమలవుతున్నాయని గమనించాలి. అయితే ప్రపంచ బ్యాంకు వంటి సంస్థలను మన పాలకులు ఎదిరించి ఉంటే ఈ విధానాలు అమలు కాకపోవును. బ్యాంకు ప్రైవేటీకరణ విధానాలు మన పాలకులకూ రుచించాయి. లోగడ ఆద్రప్రదేశ్ పైనాన్స్ కార్యదర్శి బ్యాంకు అప్పుకన్నా అది విధిస్తున్న షరతులే ముఖ్యమని అన్న విషయాలను ఈ సందర్భంగా గుర్తుచేసుకోవాలి. ప్రైవేటీకరణ మన పెట్టుబడికి అవకాశాలు కలుగుతాయని అదే అభివృద్ధికి సులువైన మార్గమని పాలకులు భావించడం వల్లనే ప్రైవేటీకరణ విధానాలు అమలులోకి వచ్చాయి. మన రాష్ట్రంలో ప్రపంచ బ్యాంకు రుణంతో అమలవుతున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక పునర్వ్యవస్థీకరణ పథకంలో భాగంగానే ప్రైవేటీకరణ వేగాన్ని పుంజుకున్నది. ఈ ప్రైవేటీకరణ నాలుగు రూపాల్లో సాగు తున్నది.

1) పబ్లిక్ రంగ సంస్థల అమ్మకం ప్రైవేటీకరణలో కీలకమైన అంశం. ఎటువంటి ఆదాయాన్ని అందించకపోగా రోజువారీ ఖర్చులకు కూడా ప్రభుత్వం పై ఆధారపడుతున్న పబ్లిక్ రంగ సంస్థల వలన ప్రభుత్వం నిధులను అభివృద్ధికి కేటాయించలేకపోతున్నదని వాదన. ఈ దృక్పథం కేవలం లాభనష్టాలను మాత్రమే లెక్కలోకి తీసుకుంటున్నది. అంతేకాని ఆయా పబ్లిక్ రంగ సంస్థల వలన కలిగే సామాజిక ప్రయోజనాలను పూర్తిగా విస్మరిస్తున్నది. ఉదాహరణకు విద్యుత్తు బోర్డు చవకగా విద్యుత్తును అందించడం వలన చిన్న, సన్నకారు రైతులు కూడా సాగునీటి వనతిని పొందగలిగారు. అదేవిధంగా సింగరేణి కాలరీస్ వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఉద్యోగాలను కల్పిస్తున్నాయి. పబ్లిక్ రంగ సంస్థల వలన ఇటువంటి అనేక ప్రయోజనాలున్నాయి. కానీ ఇవి కంపెనీ లాభనష్టాల ఖాతాలలోకి ఎక్కే అంశాలు కావు. కనుక వాటిని ప్రభుత్వం పరిగణలోనికి తీసుకోవడం లేదు. కేవలం లాభాల్లన ప్రాతిపదికన ప్రభుత్వం కంపెనీలను బేరీజు వేస్తున్నది. ఈ దృక్పథానను గురించి లాభాలు సంపాదించని కంపెనీలు పనికిరాని కంపెనీల కిందికే లెక్క. అందుకే అటువంటి కంపెనీలను ప్రభుత్వం అమ్మదలుచుకున్నది. పబ్లిక్ రంగ సంస్థలు అసమర్థంగా పనిచేస్తున్నాయని, నష్టాలు తెచ్చి ప్రభుత్వానికి భారమయ్యాయని లాభనష్టాల పట్టికల ద్వారా వివరించిన ప్రభుత్వం ఎక్కడా కూడా పబ్లిక్ రంగ సంస్థలు చెల్లించిన రాయల్టీలను, పన్నులను ప్రస్తావించలేదు. పబ్లిక్ రంగ సంస్థల అమ్మకానికి మరొక కారణమున్నది. ప్రైవేటురంగం బాగా పెరగడం వలన పబ్లిక్ రంగ సంస్థలు కొనసాగవలసిన అవసరం లేదన్నది ప్రభుత్వ అభిమతం.

2) వ్యవసాయ రంగానికి సేవలను ఉపసంహరించాలని కూడా ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. విస్తరణ శాఖలు సరిగ్గా పనిచేయడం లేదు కాబట్టి లైసెన్సు పొందిన వ్యవసాయ శాస్త్రజ్ఞులకు, డాక్టర్ల మాదిరిగా ప్రైవేటుగా ప్రాక్టీసు చేసుకునే అవకాశం కల్పించాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. ప్రైవేటు డాక్టర్లను రోగులు సంప్రదించినట్టే వ్యవసాయ నిపుణుల నుండి చీడపురుగులు గల పంట పొలాలున్న రైతులు డబ్బు చెల్లించి తగు సలహాలను పొందవచ్చునన్నమాట. ప్రభుత్వం సేవారంగం నుండి ఉపసంహరించుకొని ప్రైవేటు ఆగ్రోబిజినెస్ కంపెనీలకు, వ్యవసాయ శాస్త్రజ్ఞులకు సేవలను అందించే అవకాశాన్ని కల్పించడమూ ఒక రకమైన ప్రైవేటీకరణే.

3) సేవా, ఉత్పాదక రంగాలను ప్రైవేటు రంగానికి వదిలేయడం ప్రైవేటీకరణలో ఒకానొక అంశం మాత్రమే. ప్రైవేటీకరణకు మరొక పార్శ్వము కూడా ఉన్నది. ప్రభుత్వం తానందించే సేవలను ఒక ప్రైవేటుకంపెనీ మాదిరిగా అమ్మడం కూడా ప్రైవేటీకరణలో భాగమే అవుతుంది. ప్రభుత్వం కూడా ప్రైవేటు కంపెనీల మాదిరిగా సేవలను అందించడానికి అయిన ఖర్చును చార్జీల రూపంలో రాబడు తుందన్న మాట. ఆసుపత్రులలో చార్జీలను వసూలు చేసే ఫద్దతిని ఇప్పటికే ప్రవేశపెట్టారు. సాగునీటిని అందించే నందుకు అయిన ఖర్చును కూడా రైతుల నుండి వసూలుచేయడానికి ఏర్పాట్లు సాగుతున్నాయి. విద్యుత్తు సప్లయ్ చేయడానికి అవుతున్న ఖర్చును పూర్తిగా వినియోగదారుల నుండి రాబట్టడానికి క్రమంగా చార్జీలను పెంచుతున్నారన్న విషయాన్ని ప్రత్యేకంగా చెప్పవసిన అవసరం లేదు. ఈ చార్జీల నిర్ణయం కూడా రాజకీయాలకు

అతీతంగా సాంకేతిక నిపుణులతో కూడిన కమిటీలే నిర్ణయిస్తాయి. సామాజిక అవసరాలనేవి నిపుణుల కమిటీల పరిగణలోనికిరావు. అవి సేవలను అందించడానికి అయ్యే ఖర్చును మదింపు చేసి చార్జీలను నిర్ధారిస్తాయి.

4) ప్రైవేటీకరణలో భాగంగానే ఆయా సంస్థలు అంతర్గతంగా వనరులను సమీకరించుకోవాలని ప్రభుత్వం ఆదేశిస్తున్నది. యూనివర్సిటీ వంటి సంస్థలు కూడా ఇకపై ప్రభుత్వంపైన ఆధారపడకుండా తమంతటా తాముగా నిధులను సమకూర్చు కోవాలన్న మాట. ప్రభుత్వం ప్రాథమిక విద్య, ప్రాథమిక వైద్యం, మౌలిక సదుపాయాల నిర్మాణం తప్ప తదితర రంగాలనుండి క్రమంగా వైదొలగిపోతుంది. కనుక ప్రభుత్వ కార్య

రంగంలోని మార్పులకనుగుణంగా నిధుల కేటాయింపుల్లో మార్పు చేర్పులు జరుగుతాయి. ఇకపై మౌలిక రంగాలుతప్ప మిగతా శాఖలు తమ కాళ్ళమీద తాము నిలబడి వనరులను పోగుచేసుకోవాలి.

ప్రభుత్వం దృష్టిలోకానీ, చాలామంది చదువుకున్న మధ్య తర గతి ప్రజల దృష్టిలో కానీ ప్రైవేటీకరణ వలన దిగువ ప్రయోజనాలున్నాయి.

(1) ప్రైవేటీకరణవలన ప్రభుత్వానికున్న గుర్తింపు అంతమైపోతుంది. ప్రైవేటు సంస్థలు తమ బిజినెస్ పెంచుకోవడానికి వినియోగదారుల ప్రయోజనాలను నెరవేర్చే ప్రయత్నం చేస్తాయి. ప్రైవేటు సంస్థల మధ్య పోటీ వలన వినియోగదారులకు నాణ్యమైన సేవలు, ఉత్పత్తులు అందు తాయి. అంటే ప్రైవేటీకరణ సంస్థల నిర్వహణసామర్థ్యాన్ని పెంచుతుందన్నమాట.

(2) ప్రభుత్వ బాధ్యతలు తగ్గడం వలన అధికార దుర్వినియోగానికి, నిధుల దురుపయోగానికి అవకాశం తగ్గుతుంది ఉన్న కొద్ది పాటి నిధులను సక్రమంగా, సమర్థవంతంగా నిర్వహించుకోవచ్చు.

(3) ప్రైవేటీకరణ వలన ప్రైవేటురంగం ఎదగడానికి అవకాశాలు

గణనీయంగా ఏర్పడగాయి. ఆ విధంగా ప్రైవేటు పెట్టుబడులు పెరగడం మన నాణ్యమైన సేవలు, వస్తువులు అందుబాటులో రావడమే కాక ఉద్యోగావకాశాలు గణనీయంగా పెరుగుతాయని కూడా ప్రైవేటీకరణను సమర్థించే శక్తులు అంటున్నాయి.

సారాంశంలో తేలేదేమిటంటే ప్రైవేటీకరణ వలన ఉత్పాదకత, ఉత్పత్తి పెరుగుతాయి. వస్తువుల, సేవల నాణ్యత కూడా పెంపొందుతుంది. అంతేకాక

ఉపాధి అవకాశాలు కలుగుతాయి. కనుక ప్రైవేటీకరణను సమర్థవంతంగా వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయడానికి అత్యావశ్యకమైన వరిస్థితిగా చూస్తున్నారు. ఈ దృక్పథంలో ఉత్పత్తి దానంతట అదే అంతిమ లక్ష్యమవుతున్నది. సమర్థవంతంగా ఉత్పత్తి చేయడం, అభిలషణీయమైన ఆదర్శమవుతున్నది. ఉత్పత్తి, అభివృద్ధి అనేవాటిలో మంచి, చెడు అనేవి ఉండవు.

ప్రైవేటీకరణ వలన మన దేశంలో ఉత్పత్తినీ పెంచలేదు. ఉత్పత్తి, సేవల ప్రమాణమూ పెరగలేదు. నిజానికి ప్రైవేటీకరణ ప్రక్రియ ప్రభుత్వవనరులు, ప్రజానంపద ప్రైవేటురంగానికి తరలించడానికే తోడ్పడింది. స్వాతంత్ర్యానంతరం ఎదిగిన సంపన్న వర్గాలకే ఈ వనరులు

చెందుతున్నాయి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత జమీందారీ వ్యవస్థ రద్దు ఫలితంగా ఎదిగిన ధనిక రైతాంగం, వ్యవసాయాభివృద్ధికై ప్రభుత్వం పెట్టిన పెట్టుబడులతో బలపడి, హరిత విప్లవంతో గణనీయంగా డబ్బు సంపాదించిన వర్గాలు 1980 నాటికే ఆ డబ్బును వ్యాపారంగా మార్చాయి. వ్యాపారంలోనూ, పారిశ్రామిక రంగంలో పెట్టిన పెట్టుబడులకూ ప్రభుత్వం రాయితీలను ఇచ్చి సహాయపడింది. ఆ విధంగా అంచెలంచెలుగా ఎదిగిన వర్గమే పెట్టుబడి అవకాశాలను పొందడానికి, ప్రైవేటీకరణ విధానాల వలన లాభం పొందుతున్నది. అందుకే ఆ విధానాలకు పూర్తిగా మద్దతునిస్తున్నది.

పై విషయాలను పరిశీలించినప్పుడు మనకు కనిపించేదేమిటంటే ప్రభుత్వం ఆర్థిక రంగంలో నుండి వైదొలగలేదు. తన కార్యరంగాన్ని తగ్గించుకోనూలేదు. ఆర్థిక కార్యకలాపాలలో ఇప్పటికీ ప్రభుత్వ ప్రమేయమున్నది. కాకపోతే ప్రభుత్వ విధానాల న్యభావమే మారిపోయింది. సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ విధానాలను చేపట్టక ముందు ప్రభుత్వం తన ప్రణాళికల ద్వారా సామాజిక న్యాయాన్ని పెంపొందించే ప్రయత్నం చేసింది. పేదలకు, అణచివేయబడిన వర్గాలకు విద్య, వైద్యసౌకర్యాలను కల్పించడమేకాక వారి ఆర్థికాభివృద్ధికి కొంతమేరకైనా వనరులను కేటాయించింది. ఆర్థిక సహాయాన్ని అందజేసింది. తద్వారా అణచివేతకు గురైన వర్గాల నుండి మధ్యతరగతి వర్గం ఎదిగింది. ఆ వర్గాలకు క్రమేపీ పౌర సత్వపు హక్కులూ లభించాయి. సరళీకరణ తద్వారా ప్రభుత్వం అణచివేయబడుతున్నవర్గాల పౌరసత్వపుహక్కులను విస్తృతపరిచే బాధ్యతను వదులుకున్నది.

సరళీకరణ విధానాలకు సామాజిక న్యాయాన్ని పెంపొందించే లక్ష్యం లేదు. సంపన్నవర్గాలకు వనరులను తరలించడం, సామాజిక న్యాయం కొరకు ప్రభుత్వం వారి ఆర్థిక కార్యకలాపాలపై విధించిన అంక్షలను సడలించడం, సరళీకరణ విధానాల ప్రధాన లక్ష్యం.

ఈ వనరుల తరలింపు మూడురూపాల్లో సాగుతున్నది. మొదటిది అందరికీ తెలిసిందే. ప్రభుత్వ ఆస్తులను చవకగా ప్రైవేటు శక్తులకు అప్పగించడం. రిపబ్లికన్ ఫోర్ట్ కంపెనీని, మిగర్మిల్లులను చాలా తక్కువ ధరకు అమ్మారని అసెంబ్లీలో ప్రతిపక్షాలు గొడవ చేసిన విషయం అందరికీ తెలిసిందే.

ఇక రెండవపద్ధతిలో సాగుతున్న తరలింపుపై ఎక్కువ చర్చ సాగలేదు. ప్రభుత్వం తన అధీనంలోనున్న ఉత్పత్తులను, సేవలను ప్రైవేటీకరించి ఆ సంస్థలనుండి ఉత్పత్తులను, సేవలను అధిక ధరలకు కొనుగోలు చేస్తున్నది. ఉదాహరణకు మన రాష్ట్రప్రభుత్వం విద్యుత్తు ఉత్పత్తిని ప్రైవేటీకరించింది. ఆ ప్రైవేటు కంపెనీల నుండి అధిక ధరలకు

విద్యుత్తును కొనుగోలు చేస్తున్నది. ప్రభుత్వ సంస్థలు ఒక యూనిట్ విద్యుత్తుకు రూపాయి అరవై ఐదు పైసల కంటే ఎక్కువ ధరను వసూలు చేయడం లేదు. కానీ ప్రైవేటు కంపెనీలకు రూ.2.50 కంటే ఎక్కువ ధర చెల్లిస్తున్నది. అంటే ప్రైవేటు కంపెనీల నుండి రెట్టింపు ధరతో ప్రభుత్వం విద్యుత్తును కొనుగోలు చేస్తున్నది.

పోయిన సంవత్సరం ప్రైవేటు విద్యుత్తు సంస్థలకు విద్యుత్తు కొనుగోలుకు ప్రభుత్వం చెల్లించిన మొత్తం రూ.1400 కోట్ల రూపాయలు. అంటే ఎంత మొత్తం అక్రమంగా ప్రైవేటుకంపెనీలకు ప్రభుత్వం చెల్లించిందో ఊహించవచ్చు.

పై రెండూకాక మరొక పద్ధతిలో కూడా ప్రభుత్వం ప్రైవేటు కంపెనీల లాభార్జనకు తోడ్పడుతున్నది. ప్రభుత్వ రంగాన్ని పూర్తిగా స్తంభింపజేసి కృంగదీయడం ద్వారా ప్రజలు అనివార్యంగా ప్రైవేటురంగంపై ఆధారపడవలసిన పరిస్థితిని ప్రభుత్వం కల్పిస్తున్నది. ఉదాహరణకు ఉన్నత విద్య, వైద్య రంగాలకు కేటాయింపులను నిలిపి వేసి వాటి ఎదుగుదలను ఆపడం వల్లనే ప్రైవేటువిద్యా రంగానికి అవకాశాలు కలిగాయి.

ఈ విధంగా ప్రభుత్వం ప్రజాధనాన్ని ప్రైవేటు రంగానికి తరలించడమేకాక మిగిలిన రెవిన్యూను ప్రైవేటురంగ వికాసానికి కావలసిన మౌలిక సదుపాయాల నిర్మాణానికే వాడుతున్నది. ప్రభుత్వ రెవెన్యూ నుండి పేదప్రజలకు చెందుతున్నది చాలా తక్కువ. దళిత సంఘాల పరిశీలన ప్రకారం సామాజిక సంక్షేమ రంగానికయ్యే కేటాయింపులు క్రమేపీ తగ్గుతున్నాయి.

ప్రైవేటురంగాన్ని పెంపొందించే క్రమంలో సంపన్న వర్గాలకీ ఇతోధికంగా సామాజిక సంపద చెందుతున్నది. ఫలితంగా వాటికున్న అధికారమూ పెరిగిపోయింది. ప్రైవేటు రంగానికి భోపాల్ డిక్లరేషన్లో పేర్కొన్నట్లు వైవిధ్యత లేదు. వివిధ రకాల సామాజిక వర్గాలను నియమించే దృక్పథంకానీ, వివిధవర్గాలను సమానంగా చూసే న్యభావం కానీ పెంపొందలేదు. పబ్లిక్ రంగ సంస్థలను ఇందుకు భిన్నం. అందరికీ నంబంధించిన వేదికలుగా పెంపొందాయి. కానీ ఆ వేదికలు కుప్పకూలిపోయాయి.

అటువంటి వర్గంతోతలపడాలన్నా, సమానంగా నిలబడాలన్నా దళితులకే కాదు ఇతర బలహీన వర్గాలకూ ప్రభుత్వం అవకాశాన్ని కల్పించడమేకాక తగినవనరులనూ కేటాయించలేదు. కానీ ఆ విధంగా వనరులను కేటాయించే లక్ష్యాన్ని ప్రైవేటీకరణ విధానాల ఫలితంగా ప్రభుత్వం పూర్తిగా వదులుకున్నది. దీర్ఘకాలంలో దళితుల ఎదుగుదలకు ఈ పరిణామం చాలా హానికరం.

నిర్మల జ్యోతి కేసు ఏమయ్యింది?

- జయరాజ్

తూర్పు గోదావరి జిల్లా సర్పవరం పోలీసు స్టేషన్లో 35/01 క్రిం సంఖ్య గల కేసు నమోదయ్యింది. అదేక మిస్సింగ్ కేసు. కోరాడ నిర్మలజ్యోతి అనే అమ్మాయి కన్పించడంలేదని ఆమె తల్లిదండ్రులు యిచ్చిన ఫిర్యాదు మేరకు సర్పవరం పోలీసులు ఆ కేసు నమోదు చేశారు. నిజానికి అది కన్పించకపోవడం ఏమీకాదు. కోరాడ నిర్మల జ్యోతి చదువుకున్న అమ్మాయి. ఆమెది తూర్పుగోదావరి జిల్లా ఏలేశ్వరం మండలం గొంటువారిపాలెంకు చెందిన దళిత కుటుంబం.

ఆమె కాకినాడలో డిగ్రీ చదువుతోంది. అదే నమయములో విజయభాస్కర్ రెడ్డి అనే అగ్రకులస్తుడితో పరిచయం అయ్యింది. అది ప్రేమగా మారింది. వాళ్ళిద్దరూ పెళ్ళి చేసుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నారు. నిర్మల జ్యోతి తల్లిదండ్రులు మొదట్లో కొంచెం భయపడినా ఆ తర్వాత ఆ పెళ్ళికి అంగీకరించారు. అయితే సహజంగానే రెడ్డి కులస్తులైన విజయ భాస్కరరెడ్డి తల్లిదండ్రులు ఈ పెళ్ళికి ససేమిరా అంగీకరించలేదు. తల్లి దండ్రులు వ్యతిరేకించడంతో ఎవరికీ తెలియకుండా విజయభాస్కరరెడ్డి నిర్మల జ్యోతి తీసుకువెళ్ళిపోయాడు. దాంతో కంగారు పడిన నిర్మల జ్యోతి తల్లి దండ్రులు సర్పవరం పోలీస్ స్టేషన్లో కేసుపెట్టారు. పోలీసులు వాళ్ళిద్దరినీ పట్టుకు వచ్చి 2001, జూన్ 17వ తేదీన తమ సమక్షంలో అన్నవరం దేవస్థానంలో పెళ్ళిచేశారు. ఆ పెళ్ళికి విజయభాస్కరరెడ్డి తల్లిదండ్రులు హాజరు కాలేదు. హాజరుకాకపోవడమే కాకుండా మీ యిద్దరు కాపురం ఎలా చేస్తారో చూస్తామని హెచ్చరించారు. దాంతో గత్యంతరం లేక గొంటువారి పాలెంలోని నిర్మల జ్యోతి వాళ్ళ తల్లి దండ్రుల యింట్లోనే కాపురం పెట్టారు. అయితే విజయభాస్కర రెడ్డి ఆ యింట్లో కొద్ది కాలం మాత్రమే వున్నాడు. కొంతకాలానికి నిర్మల జ్యోతిని ఆ యింట్లోనే వదిలేసి తాను తన తల్లి దండ్రుల యింటికి వెళ్ళిపోయాడు. వాళ్ళ దగ్గరే వుండటం మొదలు పెట్టాడు. తన తల్లి దండ్రుల మాటలు విని ఆమెని ఎలాగైనా వదిలించుకోవాలని ప్రయత్నం చేశాడు. ఒకసారి నిర్మల వాళ్ళింటికి వచ్చి తనకు విశాఖ పట్టణంలో ఉద్యోగం వచ్చిందని తనతో రమ్మని అడిగాడు. నిర్మల జ్యోతి సిద్ధపడింది, కానీ ఆమె తండ్రికి అర్యోం సరిగా లేక ఏలేశ్వరం ఆస్పత్రిలో చేర్పించారు. 2002, జనవరి 12వ తేదీన నిర్మల జ్యోతితో కలిసి విజయ భాస్కరరెడ్డికూడా ఏలేశ్వరం ఆస్పత్రికి వెళ్ళి ఆమె తండ్రిని చూశాడు. కొంచెం సేపువుండి యిద్దరం సినిమా చూసి వస్తామని చెప్పి నిర్మల జ్యోతిని తీసుకువెళ్ళాడు.

కథ సుఖాంతం కాలేదు : భర్తతో కలిసి సినిమాకి వెళ్ళిన నిర్మలజ్యోతి మళ్ళీ తిరిగి రాలేదు. ఆమె భర్తా రాలేదు. కొంత కాలానికి ఏలేరు ప్రాజెక్టు

కుడి కాలువ దగ్గరలో గేటు నెంబర్ 3లో ఒక స్త్రీ శవం పడివుందని తెలియడంతో నిర్మల జ్యోతి బంధువులు అక్కడికి వెళ్ళి కాళ్ళ పట్టీలు, చీర, వాచీ, చెప్పులు చూసి అవన్నీ నిర్మల జ్యోతివేవని గుర్తుపట్టారు. ఆ విషయాన్ని పోలీసులకు తెలియ చేశారు. అయితే పోలీసులు గుర్తు తెలియని మృత దేహంగా కేసును నమోదుచేసి హత్య కేసును పక్కదోవ పట్టించే ప్రయత్నం చేశారు. అనేక దళిత, మహిళా, వామ పక్ష సంఘాలు నిజ నిర్ధారణ జరిపి, కచ్చితంగా నిర్మల జ్యోతిని వదిలించుకోవడానికి ఆమె భర్త తన తల్లిదండ్రుల ప్రోద్బలంతో హత్య చేశారని వెంటనే నిందితులని అరెస్టు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు. పోలీసులు నిందితులను రక్షించడానికి తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తున్నారని ఆయా సంఘాలు ఆరోపణ చేస్తున్నాయి. యింతవరకూ ముద్దాయిని అదుపులోకి తీసుకొని కనీసం ప్రశ్నించే ప్రయత్నం చేయలేదని వారు ఆరోపిస్తున్నారు. కేవలం విజయ భాస్కరరెడ్డి తల్లి దండ్రులను స్టేషన్కు పిలిపించి మాట్లాడి పంపించారేతప్ప పోలీసులు అంతకు మించిన చర్యలేవీ చేపట్టలేదు. ప్రజా సంఘాలు ఎంత వత్తిడి తెస్తున్నప్పటికీ పోలీసులు నిందితులను రక్షించే ప్రయత్నమే చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా ఏలేశ్వరం ఎ.ఎన్.ఐ ముద్దాయిని రక్షించడానికి తీవ్రమైన ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారని ప్రజాసంఘాలు ఆరోపిస్తున్నాయి.

నిఘా సిఫారసులు :

వెంటనే విజయ భాస్కరరెడ్డిని అరెస్టు చేసి ఐ.పి.సి. సెక్షన్ 302, ఎస్సీ, ఎస్టీ అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం సెక్షన్ 3(2)(5) కింద కేసు నమోదు చేయాలి.

విజయభాస్కర రెడ్డి తల్లిదండ్రులపైన ఐ.పి.సి. సెక్షన్ 306, ఎస్సీ ఎస్టీ అత్యాచారాల నిరోధక చట్ట సెక్షన్ 3(2)(5) కింద కేసు నమోదు చేయాలి.

తన విధినిర్వహణను నిర్లక్ష్యం చేసి బాధితులకు అండగా వుండాలైన బాధ్యతను విస్మరించి నిందితులను కాపాడడానికి ప్రయత్నించిన ఎ.ఎన్.ఐ, యితర పోలీసు అధికారులపైన ఎస్సీ, ఎస్టీ అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం సెక్షన్ 4 ప్రకారం కేసు నమోదు చేసి ప్రాసిక్యూట్ చేయించి యితర శాఖాపరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఎస్సీ ఎస్టీ అత్యాచారాల (నిరోధక) రూల్స్ 1995ప్రకారం బాధితుల కుటుంబానికి పూర్తి పునరావాస చర్యలు చేపట్టాలి. నష్టపరిహారం చెల్లించాలి.

బాణామతి మన 'హైటెక్'కు సవాల్

గోగు శ్యామల
(‘మిణుగురు’ రీసెర్చ్ సెంటర్
ఫర్ దళిత్ విమెన్)

మనసులోని అలజడిని కాలుకడ్డమొచ్చిన రాయిమీద చూపించానేమో దాన్ని ఒక్క తన్నుతంతే ఎదురుగా ఉన్న నల్ల గేటుకు బలంగా తాకి పెద్ద సప్పుడు చేసింది. అప్పుడుగాని “కిరోసిన్, పెట్రోల్ డబ్బాలు, బైర్లు నగరశివార్లు, సజీవ దహనాలు” అబ్బా! వీటిని రాయాలన్నా, ఎదుటి వారికి చెప్పాలన్నా నాకు నేను మనసులో గుర్తు చేసుకోవాలన్నా మనసు మొద్దు బారిపోతుందేమోనని దిగులు పట్టుకుంది. అనే వాతావరణం నుండి, డెబ్బయి కిలోమీటర్ల దూరం ప్రయాణం చేసి వచ్చానని తేరుకున్నాను. కాలుకు చేసిన గాయాన్ని బట్టతో తుడ్చుకోవడం వైపు మనసు మళ్లించగలిగాను.

కొన్ని సంఘటనల్లో ఒరంగా ప్రాణాలు సజీవదహనాలలో పోయినవారివి పోయినాయి. ఇక్కడ పెద్ద తూప్ర గ్రామంలో అంతర్జాతీయ మహిళాదినానికి జన్మనిచ్చిన ‘మార్చి’ నెల 28వ తేదీనాడు మైల కమలమ్మ (తల్లిగారి పేరు) మైల రాములమ్మ (అత్తంటివారి పేరు. ఈమెకు కాడుపేర్ని కిరోసిన్ పోసి అగ్గిపెల్ల రాయడానికి సిద్ధమై కనురెప్పపాటిలో సజీవదహనం తప్పింది. అంటే పూర్తిగా తప్పిందికాదు. వాయిదా పడిందంటే సరిపోతుందేమో. ఇప్పటికీ ఊర్లోకి అడుగుపెడితే కాల్చేస్తాం’ అనే బెదిరింపులను రాయబారాలుగా అందుకుంటున్న ఈమె ప్రస్తుతం శంషాబాద్ దగ్గరలో ఉన్న పాల్మాకుల గ్రామంలో వైద్యంకరువై చావుబతుకుల మధ్య పోరాడుతూ ఉంది.

ఇంకా చంపబడిన వారి గురించి చూస్తే బోనాల నర్సిములు, గట్టు కిష్టయ్యల సజీవదహనం ఒక బహిరంగ రహస్య తంతుల్లా ముగిశాయి. ఈ సంఘటన నిజాంపాలన కంటే ముందు నుండి ఉన్నవి. ఇప్పుడూ అంతే అని కాని, ఇది అజ్ఞానంలో, దరిద్రంలో ఉన్న దళిత, పేద ప్రజల ఉన్నాద చర్య అనే పరిమితుల్లో చూడడం పలాయనవాదం, సామాజిక వాస్తవికతను చూడ నిరాకరించే తనమే అవుతుంది అదేవిధంగా గ్రామాల్లో హింసా సంస్కృతి, ప్రోత్సహించడమే అవుతుంది.

ఎందుకంటే ఇప్పటికీ ఈ ధోరణి ప్రారంభమయింది. ప్రభుత్వం పోలీసు యంత్రాంగం, పత్రికలు, ఈ సంఘటనలను వెలుగులోకి తెచ్చినప్పటికీ ఇందులో ఒనగూడిన కోణాలన్నింటిని చూపించలేక పోతున్నాయి. ఆధిపత్య కులాల, వర్గాల స్థాయిలో ఉండి విషయాన్ని ప్రక్కదారి పట్టించ ప్రయత్నం చేసేవారి అభిప్రాయాలను ప్రచార సాధనాలు విస్తృతంగా ప్రచారం చేస్తున్నాయి. పాక్షికమైన విషయాలను మాత్రమే ప్రచారం చేస్తున్నాయి. కానీ బాధితుల గట్టుకిష్టయ్య భార్య బోనాల నర్సింబు భార్య, పిల్లలు, తల్లుల అభిప్రాయాలు ప్రచారం కావడంలేదు. అంటే బాధితులు ఎవరికీ చెప్పడం లేదని కాదు. ఎవరడిగితే వారికి ఓపెన్ గా చెప్పుతున్నారు. మాకు న్యాయం చేయండని అర్థిస్తున్నప్పటికీనీ వారిది జనారణ్యములో ‘రోదనే’ అయింది.

బోనాల నర్సిములు సజీవ దహనం చూడడం: ఆ రోజు రాత్రంతా నర్సిములు యిడుపు అరుగుల మీద అటు ప్రక్కన ఇద్దరూ ఇటు ప్రక్కన ఇద్దరూ కావలిగాని తెల్లారి నిద్ర నుండి లేచిన అతన్ని మెడలు పట్టి దొబ్బుకుంటూ తీసుకెళ్లిండు. ఊరుకు అనుకొనున్న పాఠశాల, కమ్యూనిటీ హాలు ఒక పక్క, మరో పక్కన ఊరి పెద్దల ఇంట్లో ఉన్నాయి. వీటికి పది అడుగుల దూరం వరకూ తీసుకుపోయి చెట్టుకు కట్టేశారు. ముందే సమకూర్చుకున్న కిరోసిన్ డబ్బాలు, బైర్లు సిద్ధంగా ఉంచుకున్నారు. నర్సిములను చెట్టుకు పగ్గలతో కట్టేసి, బైర్లను అతని మెడకు వేలాడదీసి, కిరోసిన్ పోసి అంటిపెట్టారు. మంటలను భరించలేని అతను గట్టిగా అర్తనాదాలు

చేసుకుంటూ చెట్టు మొదలు నుండి కొంతదూరం పరిగెత్తి కిందపడి పోయాడు. హంతకులు అతన్ని కదలకుండా పెద్దది రెండు వెదురుబద్దలతో కాళ్ళవైపు ఇద్దరు, తలవైపు ఎదమీద ఇద్దరు ఇరు ప్రక్కలా వెదురు బద్దలతో అదిమిపట్టి నర్సిములు ప్రాణం పోయిందాక కదలకుండా కూర్చున్నారు. నర్సిములు కొడుకు ప్రభాకర్ (12), తండ్రి రోదనను చూడలేక హంతకుల కాళ్ళ వేళ్ళపడ్డాడు. చుట్టూ ప్రక్కల వాళ్ళని రక్షించమని అర్థించడానికి ప్రయత్నం చేశాడు. కానీ హంతకులు ఆ పసివాడిని కూడా మంటల్లో వేసి కల్పడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఈ వాతావరణానికి బెదిరిపోయాడు. దూరంగా ఉన్న ఇంటిదాకా పరిగెత్తి గోడచాటుకు దాగుకొని తండ్రికాలుతున్న చితిమంటను చివరిదాకా చూశాడు. “గుజరాత్ లో పసిపిల్లలకు బలవంతంగా పెట్రోలు తాగించి నోట్లో అగ్గిపుల్లలు గీసి కాలబెట్టిన ఉన్నాదం ఇక్కడ నర్సిములు కొడుకును కూడా ఆ మంటల్లో వేసి కాలపెట్టగలదు. కానీ ఆ పసివాడు తప్పించుకొన్నాడు. రేపటి నాటికి వాడి భవిష్యత్ కూడా అగమ్యగోచరమే. మంత్రగాని కొడుకు కూడా మంత్రగాడే అనే వారసత్వాన్ని ఆపాదించి చంపగలదు ఉన్నాదం. వీరి వంశాన్ని లేకుండా చేయగలదు.” ఈ సజీవ సంఘటనను ఈ పసివాడితోపాటు ఊరు ప్రజలు మొత్తం చూశారు. దూరం నుండి కొంతమంది పారశాల అవరణం నుండి, భవనాల మీద నుండి ఇండ్ల పైకప్పుల మీద నుండి చూశారు. ఈ సంఘటన జరిగిన సమయం కూడా ఉదయం 8.30 గంటలు. ఈ సమయంలో గ్రామ వాతావరణం ఎలా ఉంటుందో గ్రామ నేపథ్యమున్న ఎవరికైనా తెలుసు. ఊరంతా సందడిగా ఉంటుంది. ఎక్కువగా ఇళ్ళలోనే ఉంటారు. అడవాళ్ళు మంచినీళ్ళు తెస్తూనే, ఇంట్లో వంటలు చేస్తూనే, మగవారు ఇండ్లలోనే, బజార్లలోనే, హోటల్లోనే గుంపులు గుంపులుగా ఉంటారు. ముఖ్యంగా గ్రామ సర్పంచ్ ఊర్లోనే ఉన్నాడు. గ్రామ రక్షకులు, సేవకులైన బంటువాళ్ళు లారీలుపట్టుకొని తిరుగుతూ తమ విధి నిర్వహణలోనే ఉన్నారు. కాబట్టి ఊరందరికీ తెలుసు. అందరూ చూశారు. కానీ ఈ దహనాన్ని ఎందుకు ఆపలేకపోయారు? పైగా కట్టెలు, కిరోసిన్ సరిపోక నర్సిములు శరీరం పూర్తిగా కాలలేదు. సగం కాలి సగం కాలకుండా మిగిలి పోయింది. ఊర్లో కొందరు పెద్ద మనుషులు మృతుడి కుటుంబ సభ్యులతో, “వీడు సగం కాలిండు ఇలా కాకూడదు, మీరు పూర్తిగా కాలేయండని సలహా ఇచ్చారు..” కాదు.. అజ్ఞాపించి కాలేయించారు. అలా కనీసం శవం నామరూపాలు లేకుండా చేశారు. అసలు దళిత సంస్కృతిలో శవాలను ‘కాలబెట్టడం’ అనే నడవడి లేదు. ఆధిపత్య కులాల వారు చేసే అరాచక చర్యలు గుర్తించే అనవాళ్ళు కూడా లేకుండా కాలేయడం ఒకటైతే మానవ విలువలు కలిగి ఉన్న దళిత సంస్కృతిని దెబ్బతీయడం ఇంకొకటి.

మేం వెళ్ళినప్పుడు దళితులు మినహాయించి దళితేతర యువకులు, పెద్దమనుషులు, సర్పంచు ఒకేరకమైన కథను చెప్పారు. నర్సిములు అక్రమ సంబంధం, పుస్తెల దొంగతనం, మంత్రకాదు కాబట్టి

చచ్చాడు అని చెప్పారు. ఈ లక్షణాలున్న ప్రతి వ్యక్తిని ఇలాగే చంపుతున్నారా? అంటే వారి దగ్గర సమాధానం లేదు. నర్సిములును పోలీసులకు పట్టియ్యకుండా ఇక్కడే ఎందుకు చంపెయ్యాలొచ్చింది? అన్న ప్రశ్నకువారు మొదట పోలీసులు ఏం చేస్తారు. మూడు నెలలు జైలులోపెడతారు. తర్వాత వదిలేస్తారు అన్నారు. తర్వాత పోలీసులకూ తెలుసు. ఇలా చేస్తామని చెప్పారు. అంతటితో అగక ఈవిధంగా సజీవ దహనం చేసినందుకు మీరందరూ వచ్చారు. మీరంతా ఇలా రాకుండా తర్వాత జరుగబోయే సంఘటనలు ఇంకో విధంగా చేస్తాం. చంపి చెట్టుకు వ్రేలాడదీసి వాడేచచ్చిందని చెప్పితే ఎవరూ రారు కదా? అని చందనవెల్లి గ్రామ యువజన సంఘం సభ్యులు చాలా ఆవేశంగాఎదురు ప్రశ్నలు వేశారు. ఈ అభిప్రాయాలకు ఇంకొంత హిందుత్వ రంగును పులిమి ఒక దినపత్రిక విజృంభిస్తున్న జనం హరి- అంటున్న కీచక జనం అని చాలా ఆర్భాటంగా వ్రాసింది. గ్రామ యువకులు పోలీసులకు తెలుసు అనే మాటలు అనవసరంగా మాట్లాడలేదని తర్వాత తెలిసింది.

గత రెండు నెలల క్రితం మంత్రాలు చేస్తున్నాడనే నెపంతో బోనాల నర్సిములును ఊరి బయట చెట్టుకు కట్టేసినవారు ఆ వూరిపెత్తందార్లు బీజూ పటేల్, ప్రభాకర్ రెడ్డిల నేతృత్వంలో చెట్టుకుకట్టేసి కట్టెలు పేర్చి, కిరోసిన్ పోసి అగ్గిపుల్ల గీయడానికి సిద్ధమయిన సందర్భంలోపోలీసులు వచ్చారు. అతన్ని చెట్టు నుండి విడిపించి “నీవు ఊర్లో ఉండకు. నీ భూమి, జాజాతు అమ్మ కొని ఎక్కడైనా వెళ్లి బతుకు. ఈ ఊర్లో ఉండకు నిన్ను ఎన్నటికైనా చంపుతారు” అని నర్సిములుకు ఉపదేశం చేశారు.

అప్పుడే పోలీసులను ధైర్యంగా నర్సిములు అడిగాడు, “నేను పుట్టింది ఈ ఊర్లో, పెరిగింది ఈ ఊర్లో బతుకుతున్నది ఈ ఊర్లో నేనెందుకు వేరే ఊరుకు వెళ్ళాలిదొరా” అని. ఇది పోలీసుల కు పటెండ్లకు, రెడ్డిలకు నర్సింహ దురుసుతనంగా, మొండిధైర్యం గా తోచింది తప్పా ఒక పౌరుడు తన హక్కులను గూర్చి చెప్పుతున్నాడనే పరిజ్ఞానం, చైతన్యం వీరికి లోపించింది. తిట్టుడు, కొట్టుడుమొదలైంది. ఈ పరిస్థితిని చూడలేక, “వాడు ఇట్లాగే మాట్లాడుతాడు, నేను నా తమ్ముని మా ఊరికి తీసుకుపోతాను”. నర్సింహ అక్క మానెమ్మ ముందుకొచ్చింది. ఇదే అదను అనుకొని పోలీసులు మానెమ్మతో తాను బాధ్యత తీసు కున్నట్టు కాయితం మీద వేలుముద్ర తీసుకొని అక్కా, తమ్ముళ్ళను ఊరి నుండి పంపించారు. ఒక పౌరుడు, తన ప్రాణానికి ప్రమాదం ఏర్పడే పరిస్థితి పోలీసుల దృష్టికి తీసుకుపోతే రక్షణ కల్పించాల్సిన బాధ్యతవారిది. ప్రత్యక్షంగా చితిపేర్చి నర్సింహను తగల బెట్టడానికి ప్రయత్నించి, హత్యా ప్రయత్నానికి పాల్పడిన వారిపై ఎలాంటి కేసును నమోదు చేయకపోవటం. నర్సింహకు ఉపదేశాలిచ్చారు. నర్సింహ తన అభిప్రాయాలను చెపితే ‘దురుసు’గా అర్థం చేసుకోవడం, దుర్భర పరిస్థితి నెలకొని ఉంది. రాజ్యం, చట్టాలు, నేరాలు వాటి శిక్షలు, వాటి నియమాలను గౌరవించే వాతావరణపై ఉల్లంగించటమే అధికమౌతుంది.

నాందార్ఖాన్ గట్టు కిష్టయ్యను కూడా పెత్తందారు సాయరెడ్డి దఫాధఫాలుగా హత్య చేశాడు. మొదట దళిత కులాల మధ్య తగాదాలు సృష్టించాడు. తర్వాత కిష్టయ్యను రాడ్తో నెత్తిమీద కొట్టడంతో మెదడుకు బలమైన దెబ్బ తగిలింది. అప్పటి నుండి కిష్టయ్యను పిచ్చోడని ప్రచారం చేయడం మొదలుపెట్టాడు. తర్వాత కిష్టయ్యను అతని భార్యను దాడిచేసి చావు దెబ్బలు బట్టల్లో మలమూత్రము పోసుకొనేంత వరకు కొట్టాడు. చివరగా చంపి కాలేయడం జరిగింది. పైగా మేం, 'మిణుగురు', 'అన్యేషి', 'ప్రోబ్', 'నిఘా' అంధ్రప్రదేశ్ దళితబహుజనుల వ్యవసాయవృత్తిదారుల సంఘం ఎపిడిబివి వియు సభ్యులంతా ఎస్ఐ నర్సింపట్ల జాలాని ప్రదర్శిస్తూ మాట్లాడారు. "మేము అప్పుడే చెప్పినాం పోలీసులు ఊరు విడిచి పొమ్మని. ఆయనచెపితేవినేరకంకాదు. ఇలా జరిగింది. ఎవరేం చేస్తారు" అన్నాడు. ఇది పోలీసులపోకడ వారి విధి నిర్వహణ పట్ల వారికుండే అవగాహన.

దళితులెవరుఎందుకు మాట్లాడలేకపోయారు. వీరి నిశ్శబ్దం వెనుక కారణం ఏమిటి? అనేది కానీ, మృతుల కుటుంబ సభ్యులు ఏం చెబుతున్నారనే విషయం పత్రికలు, ఛానల్స్ కొంత చెప్పిప్పటికీ వారిదృష్టి అంతా కూడా దళితులకు దళితుల వ్యతిరేకమనే అనడాన్ని ప్రధానంగా ముందుకు తీసుకు వచ్చారు. ఫలితంగా భూమి సమస్యగానీ, ఆధిపత్య కులాల పెత్తందార్లు మృతుల మీద సాగించిన కుట్రక్రమాన్ని మరుగు పర్చారు. జరిగిన ఈ సంఘటన ఫలితంగా స్థానికంగా దళితులు వ్యతిరేకించాల్సింది పోయి మౌనం వహించడానికి కారణం ఊరి పెత్తందారుల అగడాలకు బయపడి నోరు విప్పితే రేపు మాకూ ఇదే గతి అనే స్థితిలో ఉన్నారు. దీనికికారణం వారి ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక, నిస్సాహాయత రోజూవారీ జీవితాలు పెత్తందార్ల చేతుల్లో ఉన్నాయి అనేది గమనించాల్సిన అవసరముంది.

దళిత ఉద్యమాలు రాజ్యాంధికార స్థాయికి ఎదిగాయి అనుకుంటున్నాము. కానీ ఈ గ్రామంలో అది నినాదంగా కూడా కనిపించని స్థితి దళిత, ఉద్యమాలను ప్రశ్నిస్తున్నది. నగర శివారు గ్రామాల్లోనే ఈ విధంగా ఉంటే దూర ప్రాంతాలలో దళితుల జీవితాలను ఊహించుకోవచ్చును. ఇక్కడి మృతులు మామూలు మనుషులు కాదు. ఎవరైనా వారిని అనవసరంగా మాట్లాడితే తట్టుకోలేని తనంతో వెంటనే జవాబిచ్చేతత్వం, దళిత కులాలకే కాక బి.సి.లు కూడా అనేక సందర్భాలలో సహాయం చేశారు. చట్టపరమైన, భూమి విషయాల్లో న్యాయం పక్షాన సాక్షులు చెప్పి కోల్పోతున్న భూములను రక్షించిన సందర్భాలున్నాయి. రేషన్ కార్డు, పెత్తందార్ల కబ్జాలో ఉన్న భూములను భూమిలేని నిరుపేదలకు పంచాలని ప్రభుత్వాన్ని అడిగినవారు.

వీరు వారి వ్యక్తిగత జీవితంలో పేదరికంతో దుర్భర పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటూనే, భార్యలు రక్తహీనతతో, టి.వి. వ్యాధి వైద్యాన్ని చేయించుకోలేని స్థితిలో ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితికి ఒక సందర్భంలో మంత్రగాల్లని, ఇంకొక పరిస్థితిలో బందిపోటులని, కీచకులని, ప్రకటనలు

గుప్పించబడ్డాయి. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం చేపట్టిన చైతన్య యాత్రలు, బాణామతిపై యుద్ధం.

ఇక్కడ దళితుల మనోభావాలను, ప్రశ్నలను పరిశీలించాలి.

ఎ) తెలంగాణ వరిమితిలో ఆలోచించినట్లయితే బాణామతి అనుమానాలు మూఢనమ్మకాలు ప్రతి ఒక్కరికి ఉన్నా ఏ కొద్దిమంది హేతువాదులు అందులో దళితులు భాగం కావచ్చునడంలో సందేహం లేదు. భౌతికవాదులు, కమ్యూనిస్టులు మినహాయించి.

బి) కాని మంత్రగాల్లనే నెపానికి దళితులే ఎందుకు గురై చంపబడుతున్నారు. దళితులు నిజాయితీగా దేవుడిని పూజించినా పూజా వస్తువులు వారి దగ్గరున్నా మంత్రగాడు అనే అనుమానాలను నిజాలుగా రుజువు చేసే వస్తువులుగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. అవకాశాలను బట్టి అవసరాలను బట్టి హింసా పద్ధతులను అమలు చేయటానికి అంటరాని వారిని ప్రాణాల జాబితా చొవకగా చేసి పెట్టింది హిందూమతం. అందుకే ఆధిపత్య కులాల వారికి పురుల్లకి, చావులకి, నాటు వైద్యాలకి దళితుడు వాళ్లని ఉపయోగించుకోగలరు. గ్రామాలకి వైపరీత్యం సంభవించినా, కాలుష్యం కారణంగా రోగాలొచ్చినా దళితులను మంత్రగాల్లనే చంపగలరు.

ఇక్కడ హిందూ మతానికి ఏదో ఒక నెపం కావాలి. హిందూయేతర ప్రజలను చంపడానికి గుజరాత్లో ముస్లిం ప్రజలను పాకిస్థాన్ వెళ్లిపోండి లేదా నరుకుతాం, కాలుస్తాం, త్రిశూలాలతో పొడుస్తాం అన్నారు. పొడిచారు. సజీవ దహనాలు చేశారు. ఇక్కడ దళితులను క్షుద్రశక్తులంటూ మంత్రకాల్లంటూ సజీవ దహనాలు చేస్తున్నారు.

రిజర్వుడు నియోజక వర్గాలలో దళితులు ముందుకు రావడం, సామాజిక కార్యకర్తలుగా కొంత కులం క్రితం ప్రభుత్వం చేపట్టిన "అంటరానితనం నిర్మూలన" జన్మభూమి సందర్భంగా నిర్వహించిన దేవాలయాల ప్రవేశం కార్యక్రమంలో మొదటిసారిగా గుడిలో అడుగుపెట్టిన వ్యక్తులను, ఏ రాజకీయ పార్టీలో ఉన్నప్పటికీనీ వలుకుబడి, మంచిపేరున్న వారిని కొంత భూమిని కలిగి ఉండి దాన్ని అమ్మడానికి నిరాకరించినవారు. గురి చూసి చంపినట్లే సజీవ దహనాలకు గురవుతున్నారు.

దళితులను దళితులే చంపడం కొత్త ఎత్తుగడ. కల్యాణ్ టలో నామాల బాలస్వామి సజీవ దహన సంఘటన దర్శన్ నదన్నులో బట్టబయలయింది. జస్టిన్ పున్నయ్య కమిషన్, ఎస్సీ, ఎస్టీలపై అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం ప్రభావాల వల్ల ఈ చట్టాల నుండి తప్పించుకోవటానికి ఆధిపత్య కులాలవారు పరోక్ష ప్రత్యక్షంగా అవకాశాన్ని బట్టి దళితులను హంతకులుగా నిలబెడుతున్నారు.

ప్రభుత్వ పోలీసు యంత్రాంగం ఈ కోణాల దిశగా తమ చైతన్య యాత్రలను నడిపించినట్లయితే సంఘటనలు పునరావృతం కావు. లేక వీరి కార్యక్రమాల్లో ఊరందరికీ కాకుండా దళిత కులాల వారికే ఉపదేశాలు చేస్తూ తమ ఇన్విస్టిగేషన్ ను నామమాత్రం చేస్తే యాదా చైతన్య యాత్ర! తదా సజీవ దహనాలు కాక తప్పదు మరి.

జస్టిస్ పున్నయ్య కమీషన్

నివేదిక - 3

జస్టిస్ పున్నయ్య

గత 50 ఏళ్ళుగా పున్న ఈ నా జీవన స్వప్నాన్ని సాఫల్యం చేయడానికి ఈ రోజు నేను ఈ తీవ్ర ద్వారాల్లోకి అడుగుపెట్టాను. అంటరానితనం నిర్మూలించబడితే దానివల్ల హిందూమతం శుద్ధి చేయబడుతుంది. అంతేకాక దానివలన తనపైనున్న దారుణమైన మచ్చను తొలగించుకున్నట్లువుతుంది. “అంటరానితనానికి వ్యతిరేకంగా నేను సాగిస్తున్న పోరాటం అపవిత్రమైన అమానుషత్వానికి వ్యతిరేకంగా సాగిస్తున్న పోరాటం” అని గాంధీ అన్నారు. తన పాప పంకిలమైన గతాన్ని సరిచేసుకొనే అవకాశం హిందూమతానికి లేకుండా చేయొద్దని అంబేద్కర్ ను గాంధీ కోరాడు. (వాల్మ్యాం 3, 205, 206, 212 పేజీలు) అంబేద్కర్ కి, గాంధీజీ మధ్య జరిగిన సంవాదం ఎంతగానో సదా గుర్తుంచుకోవలసినదీ, ఉత్తేజ పూరితమైనది.

డాక్టర్ అంబేద్కర్ గాంధీని కలిసిన వెంటనే “మహాత్మాజీ మీరు మా వట్ల అన్యాయంగానూ, ఏ మాత్రం దయ లేకుండానూ వ్యవహరిస్తున్నారు” అన్నారు.

గాంధీజీ: నేనెప్పుడూ అన్యాయంగానే వ్యవహరించినట్లే కన్పిస్తాను.

డాక్టర్ అంబేద్కర్: దేశంలో రెండు భిన్నమైన భావజాలాలను విశ్వసించి దానికి అనుగుణంగా పనిచేస్తున్న రెండు గ్రూపులు పున్న వాస్తవాన్ని మనం అంగీకరించాలి. నా పరిహారం నాకు అందాల్సిందే. అంతేకాక ఒక స్పష్టమైన అవగాహన కూడా కలగడం అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను. దానివలన మిగతా అంశాలు కూడా స్పష్టమవుతాయి. ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం వలన మాకు 71 సీట్లు వస్తాయి. అది న్యాయమైన, హేతుబద్ధమైన, కచ్చితమైన కేటాయింపు అని నేను భావిస్తున్నాను.

గాంధీజీ: అది మీ ఉద్దేశ్యం మాత్రమే.

అంబేద్కర్: మీతో నాకొక గొడవ ఉంది. జాతీయ అనే దాని సంక్షేమం కోసం మీరు పనిచేస్తున్నారు. అదే అణగారిన ప్రజల సంక్షేమానికి మీరు అంకితమై ఉంటే మీరు మా హీరో అయి ఉండేవాళ్ళు.

గాంధీజీ: తియ్యటి మాట

అంబేద్కర్: నా జాతికి రాజ్యాధికారం కావాలి. దాంతోనే మా మనుగడ. ఈ ఒప్పందం “నా కెంత దక్కాల్సి వుందో దాన్ని నేను పొందాలి”. అన్న ప్రాతిపదికన జరగాలి. తగిన పరిహారం మాకు లభిస్తుందన్న హామీ కావాలని నేను హిందువులకు చెప్పదలచుకున్నాను.

గాంధీజీ: మీ వైఖరిని చాలా చక్కగా స్పష్టం చేశారు. నేను అంటరాని వారికి సేవ చేయాలనుకొంటున్నాను. అందుకే నేను మిమ్మల్ని కోపగించుకోవడం లేదు. మీరు నాపైన అమర్యాదకరమైన ఆగ్రహ పదాలను ఉపయోగించినప్పుడు నేను దీనికి పాత్రుడే అని నాకు నేను చెప్పుకొంటాను. మీరు నా ముఖం మీద ఉమ్మేసినా నాకు కోపంరాదు. దైవసాక్షిగా చెపుతున్నాను. ఈ క్షణంలో నా కళ్ళముందు మూగజీవులైన అంటరానివారున్నారు. వారికి మేలు ఎలా జరుగుతుందా అని మాత్రమే నేను ఆలోచిస్తున్నాను. అయితే వాళ్ళ సంగతి నాకెందుకు అని మీరు అనవచ్చు. మీరంతా క్రైస్తవ మతంలోకో, ఇస్లాంలోకో వెళ్ళాలని అనుకోవచ్చు. నా శరీరం నేలరాలిన తర్వాత మీ యిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకొండి. నేను చెప్పేదేమిటంటే ఒకవేళ ప్యానల్ పద్ధతి అంటరానివారికి మంచిదైతే అది అందరికీ మంచిదై ఉండాలి. మొదటి నుండీ నాకు నచ్చని విషయం జాతిని రెండుగా చీల్చడం. అంటరాని వారంతా ఐక్యంగా ఒక్కటిగా ఉంటే సనాతనుల కోటని నేను దైనమెట్ తో పేల్చేస్తాను. మొత్తం స్పృశ్యసమాజం అంతా ఐక్యంగా సనాతనుల పైన పోరాటం చేయాలని నేను కోరుకొంటున్నాను. నియమించే అధికారం మీ చేతుల్లో ఉన్నంతకాలం సంఖ్య గురించి విచారించవలసిందేమీ లేదు. నా ప్రాణం కన్నా మీకు అంటరానివారి సంక్షేమమే ముఖ్యం అని మీరు చెప్పినమాట నిజమే. యిప్పుడు నిజాయితీగా ఆ మాటకే కట్టుబడి ఉండండి. నా ప్రాణం గురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం లేదు. నేను చనిపోతే ఎంతో మంది ప్రాణాలర్పిస్తారని నాకు తెలుసు.

ఎస్సీ, ఎస్టీ అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం

అమలులో యిబ్బలనులు అనుభవాలు-3

ఈ మధ్యకాలంలో దళిత కార్యకర్తల్లో, మానవ హక్కుల కార్యకర్తల్లో ఎస్సీ, ఎస్టీ అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం అమలుపట్ల స్పృహ, పట్టుదల పెరుగుతుండడంతో ఈ చట్టం కింద నమోదయ్యే కేసుల సంఖ్య చాలా స్వల్పంగా పెరిగాయి. ఎంతో ఎక్కువ వత్తిడి ఉన్న చోటనే యిది సాధ్యం అవుతుంది. అయితే కేసుల నమోదు పెరిగినప్పటికీ శిక్షలు పడడం పెరగలేదు. వంద కేసులు నమోదైతే రెండు కేసుల్లో, కూడా శిక్షలు పడడంలేదు. కేసులు పరిశోధించే అధికారులు, తర్వాత న్యాయమూర్తులు కేసులు నీరుగారిపోయేట్టు చేయడంలో కీలకమైన పాత్ర వహిస్తున్నారన్నది అనేక సందర్భాలలో రుజువైంది. వారి అగ్రకుల నేపథ్యం ఒక కారణమైతే, అవినీతి మరొక కారణం. పోలీసులే కాక న్యాయమూర్తులు లంచాలు తీసుకొని కేసుల్ని నీరుగార్చిన సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి.

అత్యాచారాలు జరగడానికి అవకాశం వున్న జిల్లాలనీ, గ్రామాలనీ స్వయంగా ప్రభుత్వమే గుర్తించి ప్రకటించింది. అయినా శిక్షలు తక్కువ కేసుల్లోనే పడుతున్నాయి. కేసుల పరిశోధనకు తగిన సహాయక వ్యవస్థలేదని సీనియర్ అధికారులు పేర్కొంటున్నారు. జిల్లా స్థాయిలో ఉండే పి.సి.ఆర్ సెల్ కు తక్కువ హాదా కలిగిన అధికారి బాధ్యుడుగా ఉంటారు. నిజానికి “శాఖాపరమైన చర్యలకు గురైన వారినీ, అసమర్థులుగా రుజువైన వారినీ, లేదా రాజకీయ వత్తిళ్ళ కారణంగా పోలీసు అధికారులను ఈ సెల్స్ లో వేస్తారు” అని ఒక పోలీసు ఉన్నతాధికారి పేర్కొన్నారు. అటువంటి వాళ్ళందరినీ పి.సి.ఆర్. సెల్ లోకి తెచ్చి పడేస్తుంటే మేం బాగా ఎలా పని చేయగలుగుతాం అని ఆయన ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. సాక్షాలు లేకపోవడం కూడా పరిశోధనను ముందుకు కదలనివ్వదు. అసలు సాక్షాలు లేకపోవడమో, లేదా భయంతోనో, ఆర్థిక పరిస్థితి వల్ల ముందుకు రాకపోవడమో జరుగుతుంది.

ఎవరైనా సాక్షులు సాక్ష్యం చెప్పడానికి ముందుకు వస్తే ఆ రోజు కూలి పోతోంది. నిజానికి సాక్షులకు గానీ, బాధితులకు గానీ సాక్ష్యం కోసం అయినా, విచారణ కోసం అయినా ప్రయాణం చేయవలసి వస్తే వారికి ప్రయాణం ఖర్చులు, భోజనం ఖర్చులు మాత్రమే కాక కనీస వేతనాల ప్రకారం నిర్ణయించిన మేరకు ఎన్ని రోజులు హాజరైతే అన్ని రోజులు రోజు కూలి యివ్వాలని చట్టం చెబుతోంది. కానీ చాలా తక్కువ సందర్భాలలోనే అది జరుగుతుంది. కాబట్టి సాక్షులు మనకెందుకు వచ్చిన పనిలే అనుకుని ముందుకు రారు. అంతేకాకుండా ఇటువంటి నేరాలు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో సాక్షాలు లేని చోట్ల జరుగుతాయి. మన నేర చట్టాల ప్రకారం ఒక నేరాన్ని రుజువు చేయాలంటే అందుకు సాక్ష్యాలుండాలి. మన చట్టాలు అంత తేలిగ్గా పరిస్థితులను సాక్ష్యంగా స్వీకరించదు. ప్రాథమికంగా యిక్కడే పెద్ద చిక్కుంది. దాంతోపాటు పరిశోధన చేసే అధికారిపైన నమ్మకం

కూడా లేదు. దాదాపు మంచివాళ్ళుగా పేరొందిన వారెవరూ సాక్ష్యం చెప్పడానికి ముందుకు రారు. పోలీసులు ప్రలోభపెట్టగలిగిన వాళ్ళు మాత్రమే ముందుకు వస్తారు. స్థానిక పోలీసులు చూపించే వివక్షత న్యాయస్థానంలో కూడా ప్రతిఫలిస్తుంది. ఒకవేళ ఏదైనా కేసు విచారణ స్థాయికి చేరుకున్నప్పటికీ సాక్షి కులం తాలూకా సంబంధాలే సాక్షి విశ్వసనీయతను నిర్ణయించే అంశంలో న్యాయమూర్తిపైన ప్రభావం చూపుతాయి. స్వంత కులం వారు ముద్దాయిలైతే న్యాయమూర్తులు వారి పక్షాన తీర్పులు చెబుతారు. చట్టాన్ని అమలు చేసే అధికారులు కూడా కుల పక్షపాతంతో ఉంటారు. పోలీసులు వాళ్ళంతట వాళ్ళు స్వచ్ఛందంగా పనిచేయరు. వాళ్ళ మీద అనేక వత్తిళ్ళు పనిచేస్తాయి.

ఒక న్యాయస్థానం స్థాయిలో 90 నుండి 95 శాతం వరకు కేసుల్లో శిక్షలు పడవు. అనేక కోర్టుల్లో యిచ్చిన తీర్పుల్ని అధ్యయనం చేస్తే ఒక ధోరణి అర్థమవుతోంది. సాక్షులుగా ఎస్సీ, ఎస్టీలకు చెందని వారున్నప్పుడు మాత్రమే ఆ సాక్షానికి విలువిచ్చే ధోరణి అది. ఎస్సీ, ఎస్టీలు కేసులో ప్రయోజనం ఉన్న పార్టీలు కాబట్టి వాళ్ళ సాక్ష్యం చెల్లదని ఒక న్యాయమూర్తి పేర్కొన్నాడు. ఒక అభిప్రాయాన్ని మొత్తం కులానికి వర్తింపచేయాలనుకోవడం కులతత్వమే అవుతుంది. అది అత్యాచారం కూడా. బాధితుడు దళితుడైనప్పుడు, దళితులు కానివారు ముందుకు వచ్చి సాక్ష్యం చెబుతారని ఊహించడమే అనవసరం. అసలు అటువంటి పరిస్థితే ఉంటే అంత సంఘీభావమూ, సానుభూతి దళితుల పట్ల దళితే తరుల్లో ఉంటే అత్యాచారమే జరగవు. జరుగుతున్నా నిరోధించడానికి అవకాశం ఉండేది. దళితేతరులు దళితుల్ని ఆదుకోడానికి ముందుకు వచ్చే పరిస్థితే ఉంటే ఈ చట్టమే అవసరం లేదు.

కాబట్టి దళితులపైన జరుగుతున్న అత్యాచారాలను నిరోధించడానికి ప్రయత్నిస్తున్న కార్యకర్తలు సాక్షాల పట్ల అప్రమత్తంగా

ఉండాలి. కేవలం నిందితుల్ని అరెస్టు చేయమని డిమాండ్ చేయడం మాత్రమే కాక సాక్షాలను సేకరించడం అవసరం. సంఘటనా స్థలానికి

వెళ్లి ప్రత్యక్ష సాక్షులతో మాట్లాడం వారు పోలీసులతో ఆ విషయాలను చెప్పేలా చూడడం, సాక్షులకు కావలసిన స్నేహ్యాన్ని, రక్షణనూ కల్పించడం మొదలైన చర్యలను చేపట్టాలి. దీని అర్థం సాక్షాలను సృష్టించడం కాదు. అబద్ధపు సాక్షాలు నిలబడవు. ఏదో ఒక స్థాయిలో అవి వీగిపోతాయి. వీగిపోవడమే కాక నిందితులకు శిక్ష పడే అవకాశం ఉన్న అసలు సాక్షాలు మరుగున పడతాయి. కేసు నీరుగారిపోతుంది. నిందితులు తప్పించుకుంటారు. కాబట్టి ముందే సరైన పరిశోధన సాగిస్తే అసలు సాక్షాలు దొరికే అవకాశం ఉంటుంది. నిజానికి ఇదంతా చేయవలసింది పోలీసులు. అయినప్పటికీ పైన చెప్పుకున్న అనేక కారణాల రీత్యా పోలీసుల పరిశోధన సజావుగా సాగడం లేదు. కాబట్టి కార్యకర్తలు కూడా ఈ పని చేయాల్సిన అవసరం వుంది. పోలీసు అధికారులంతా తప్పుడు వాళ్ళనీ, వాళ్ళు కేసును మాఫీ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారనీ ముందే అనుకొని పని మొదలుపెట్టనక్కరలేదు.

ఒక న్యాయస్థానం స్థాయిలో 90 నుండి 95 శాతం వరకు కేసుల్లో శిక్షలు పడవు. అనేక కోర్టుల్లో యిచ్చిన తీర్పుల్ని అధ్యయనం చేస్తే ఒక ధోరణి అర్థమవుతోంది. సాక్షులుగా ఎస్సీ, ఎస్టీలకు చెందని వారున్నప్పుడు మాత్రమే ఆ సాక్షానికి విలువిచ్చే ధోరణి అది. ఎస్సీ, ఎస్టీలు కేసులో ప్రయోజనం ఉన్న పార్టీలు కాబట్టి వాళ్ళ సాక్ష్యం చెల్లదని ఒక న్యాయమూర్తి పేర్కొన్నాడు. ఒక అభిప్రాయాన్ని మొత్తం కులానికి వర్తింప చేయాలనుకోవడం కులతత్వమే అవుతుంది. అది అత్యాచారం కూడా. బాధితుడు దళితుడైనప్పుడు, దళితులు కానివారు ముందుకు వచ్చి సాక్ష్యం చెబుతారని ఊహించడమే అనవసరం. అసలు అటువంటి పరిస్థితే ఉంటే అంత సంఘీభావమూ, సానుభూతి దళితుల పట్ల దళితేతరుల్లో ఉంటే అత్యాచారమే జరగవు. జరుగుతున్నా నిరోధించడానికి అవకాశం ఉండేది. దళితేతరులు దళితుల్ని ఆదుకోడానికి ముందుకు వచ్చే పరిస్థితే ఉంటే ఈ చట్టమే అవసరం లేదు.

పరిశోధనలో పోలీసులకు సహకరిస్తున్నామనే ఉద్దేశంతో ఈ పని చేయవచ్చు. నిజనిర్ధారణలోనూ, సాక్షాల విషయంలోనూ వత్రికా విలేకరులనూ, ఉపాధ్యాయులు, న్యాయవాదులు, డాక్టర్లు మొదలైన వారిని కూడా నిమగ్నం చేస్తే మంచిది. అన్నీ ఒక ఎత్తైతే, సాక్షి ధైర్యంగా అధికారుల ముందూ, కోర్టులోనూ సాక్ష్యం చెప్పేలా చేయడం ముఖ్యం. అనేక నందర్కాలలో వత్తిళ్ళ కారణంగా కానీ, ప్రలోభాల కారణంగా కానీ పోలీసుల ముందు చెప్పిన సాక్ష్యాన్ని కోర్టులో చెప్పరు. కాబట్టి కేసు చివర వరకూ సాక్షితో మాట్లాడి ధైర్యంగా, నిజాయితీగా సాక్ష్యం చెప్పేలా చేయడం అవసరం. నిజానికి యిది కూడా పోలీసుల పనే. ఏ సాక్షి అయినా కోర్టులో నరిగా సాక్ష్యం చెప్పకపోతే అందుకు ఆ కేసు దర్యాప్తు చేసిన అధికారిని బాధ్యుడిగా గుర్తించి అతని పైన కేసు పెట్టాలని జస్టిస్ పున్నయ్య కమిషన్ సిఫారసు చేసింది. అయినప్పటికీ ఈ

విషయంలో దళిత కార్యకర్తలు, హక్కుల కార్యకర్తలు అప్రమత్తంగా వుండడం అవసరం.

దళిత విద్యార్థుల బతుకులతో చెలగాటం?

కె. వెంకటేశ్వర్లు

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ నుండి ఎస్సీ, ఎస్టీ మరియు బిసి విద్యార్థులకు చెందవలసిన స్కాలర్షిప్పులను రాజకీయ నాయకుల అండదండల తో తప్పుడు కళాశాలను సృష్టించి సుమారు 50 కోట్ల రూపాయలను కాజేశారు. ఈ స్కాలర్షిప్పుల సూత్రధారి మోతీయా నాయక్ ఆ మధ్యన ఒక ఫంక్షన్ నిర్వహించి ఆ కార్యక్రమానికి కేంద్ర మంత్రి, మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడును, ఇతర మంత్రులను, ఉన్నతాధికారులను ఆహ్వానించగా, వారి విధిగా హాజరైనారు.

దీన్నిబట్టి ఈ స్కాలర్షిప్పుల కుంభకోణంలో రాజకీయంగా పెద్దలు ఉన్నారని తెలుస్తుంది. కాబట్టి ఈ స్కాం వెనుక పెద్దల హస్తం తప్పక ఉన్నాయన్నది వాస్తవం. ఎవరి 'వాటా' వారు తీసుకొని 8 సంవత్సరాలు ఈ 'స్కాం'ను బయటకు రాకుండా చేయడంలో మన రాజకీయ నాయకులు నిమగ్నమైనారు. కొంతమంది పత్రికా విలేకర్లు కూడా ఈ పాపంలో భాగస్వాములయ్యారు. ఈ 'స్కాం' నుండి ఉన్నత పదవులలో ఉన్న కొందరిని తప్పించుటకు చాలా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి.

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సంచలనం కలిగించిన స్కాలర్షిప్పుల కుంభకోణంలో ఒక క్యాబినెట్ మంత్రి, మరోమాజీ మంత్రి హస్తం ఉన్నట్లు అత్యంత విశ్వసనీయ వర్గాల ద్వారా తెలియవస్తుంది. 1994లో ఈ స్కాంకు ముహూర్తం సోషల్ వెల్ఫేర్ హస్తల్ వార్డెన్ అయిన 'స్కాం'ల మోతీలాల్ నాయక్ దీనికి నాయకుడుగా వ్యవహరించాడు. ఇతనితోపాటు అదే ఆఫీస్లో అకౌంటెంట్గా పనిచేస్తున్న శంకర్ రావు కలిసి "బోగస్ కళాశాలలను సృష్టించారు. ఈ కళాశాలలో విద్యార్థులు ఉండరు. కళాశాల భవనాలు ఉండవు. కేవలం పైలు పైనే కళాశాల పేర్లు ఉంటాయి. స్కాలర్షిప్పులకు మాత్రమే విద్యార్థుల పేర్లు ఉంటాయి తప్ప విద్యార్థులు ఉండరు.

పే అండ్ అకౌంటెంట్స్ ఆఫీస్లోని కొందరి సహాయంతో కోట్లాది రూపాయల బిల్లులను కాజేశారు. డివిఆర్ కలేజ్(జూబ్లీహిల్స్) చాణిక్య కాలేజ్ (నాగార్జున నగర్) అలేఖ్యా కాలేజ్ (కృష్ణానగర్) గ్లోబల్ కాలేజ్, మెస్కో కాలేజ్, ఆర్.ఎస్.ఎం కాలేజీలు లేకున్నా వాటి పేరుతో కోట్లాది బోగస్ బిల్లులను పెట్టి పే అండ్ అకౌంటెంట్స్ కార్యాలయంలోని కొందరి సహకారంతో ప్రీ మెట్రిక్ స్కాలర్షిప్పులను మోతీయానాయక్ స్వాహా చేయగా

అకౌంటెంట్ శంకరరావు కూడా ఐదు బోగస్ కళాశాలలను తన వంతువిధి నిర్వహణగా శివాజీ డిగ్రీ కళాశాల, ప్రియాంక గాంధీ కాలేజ్, సిటిజన్ జూనియర్ కాలేజ్ ఫర్ గర్ల్స్, కీన్ జూనియర్ కాలేజ్ ఫర్ గర్ల్స్, అదిత్యా కాలేజ్ ఈ కళాశాలలన్నీముషీరాబాద్ ఏరియాలో ఉన్నట్లు రికార్డులో చూపించారు. ఈ విధంగా నిరాటంకంగా 1994 నుండి కొనసాగుతున్న ఎవరు ఈ 'స్కాం' విషయంలో జోక్యం చేసుకోవసాగా మోతీలాల్ నాయక్, అకౌంటెంట్ శంకరరావు దగ్గర మంత్రులు, ఐఎఎస్ అధికారులు లంచాలు తీసుకొనుటకు తమ విధి నిర్వహణ చాలా చక్కగా నిర్వహించారు. మోతీలాల్ నాయక్ 1999లో హస్తల్ వార్డెన్ ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేశాడు. ప్రభుత్వం దాన్ని అంగీకరించలేదు. అలా అంగీకరిస్తే సాంఘిక సంక్షేమశాఖ జాయింట్ డైరెక్టర్ ఆ పై స్థాయి అధికారుల ఇళ్లలో జరిగే ఏ శుభకార్యాలకైనా మోతీయా నాయక్, సంతోష్ కుమార్, అంజయ్యలే ఖర్చులు భరించడం ఆ శాఖలోఅనాదిగా వస్తున్న అనవాయితీ మూలంగా రాజీనామాను తిరస్కరించారు.

అసలు ఈ విషయం బయటకు రావడానికి ఎవరో అకాశరామన్న ముఖ్యమంత్రి, సోషల్ వెల్ఫేర్ కమిషనర్కి,

జిల్లా కలెక్టర్ కు లేఖలు రాసాడు. మోతీలాల్ నాయక్ అనే, సషల్ వెల్ఫేర్ హాస్టల్ వార్డెన్ కొన్ని బోగస్ కళాశాల సృష్టించి స్కాలర్షిప్ లను కొన్ని సంవత్సరాలుగా కాజేస్తున్నాడనే విషయాన్ని తెలియజేయడంతో అసలు విషయం బయటకు వచ్చింది.

ఈ 'స్కాం' వెనుక కొందరు సోషల్ వెల్ఫేర్ అధికారులుగా పనిచేస్తున్న ఎం. అంజయ్య, కె. ప్రభాకర్ రావు, ఎస్టీ అసిస్టెంట్ సోషల్ వెల్ఫేర్ అధికారిగా పనిచేస్తున్న ఎం. వెంకటస్వామి మరియు పే అండ్ అకౌంట్స్ కార్యాలయంలో స్కాలర్షిప్ ల ఆడిటర్ గా పనిచేస్తున్న ప్రవీణ్ చందర్ ఎలాంటి సెక్యూరిటీ లేకుండా, వెరిఫికేషన్ చేయకుండానే దొంగబిల్లులను పాస్ చేసి నిందితులకు తన వంతు విధి నిర్వహణకు తోడ్పాటు అందించారు. గతంలో ఆడిటర్ కె. వెంకటేశ్వరరావు, పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్ లో సూపరింటెండెంట్ జి. ఇంద్రసేన అసిస్టెంట్ పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసర్ సిహెచ్. సూర్యనారాయణ ఈ 'స్కాం' కు పూర్తి సహాయ సహకారాలు అందించారు. మరికొందరు రాజకీయ నాయకులు మంత్రిలు మాజీ మంత్రిల హస్తం కూడా ఉన్నది. గతంలో సుదీర్ఘకాలం సాంఘిక శాఖ మంత్రి (ఇప్పుడు వేరే శాఖలో ఉన్నారు) ప్రోత్సాహం మెండుగా ఉన్నట్లు తెలియవస్తుంది. అంతేకాకుండా మరో మాజీ మంత్రి కూడా ఈ వ్యవహారం వెనుక ఉన్నారని తెలుస్తుంది.

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ హైదరాబాద్ జిల్లా ఎఎన్ డబ్ల్యుఓగా పనిచేస్తున్న ఎం. అంజయ్య తెలుగుదేశం పార్టీ ఎం.పి. రాజయ్య తమ్ముడు కావడంతో ఈ మొత్తం కుంభకోణం వెనుక రాజకీయ నాయకుల హస్తాలు ఉన్నాయని ఆరోపణలు చాలా బలంగా బలపడ్డాయి. మరో కీలకమైన వ్యక్తి సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ డి.ఎన్. డబ్ల్యు.ఓ సంతోష్ కుమార్ ఇతని వెనుక తెలుగుదేశం క్యాబినెట్ స్థాయి మంత్రి అండదండలు చాలా బలంగా ఉన్నాయి. సంతోష్ కుమార్ పై మూడేళ్లు క్రితం ఎసిబి దాడులు జరిపి సుమారు ఐదు కోట్ల అస్త్ర ఉన్నట్లుగా తేల్చినా ఇతనిపై ఎలాంటి చర్య తీసుకోకపోవడానికి రాజకీయ నాయకుల ప్రమేయమే కారణం. నామమాత్రంగా సప్పెండ్ చేసి, మరల పదోన్నతితో శాఖ సత్కరిస్తూ డిఎన్ డబ్ల్యు ఓ మరియు ఇన్ ఛార్జి. డిడిగా ద్వీపాత్రాభినయం

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సంచలనం కలిగించిన స్కాలర్షిప్ పుల కుంభకోణంలో ఒక క్యాబినెట్ మంత్రి, మరో మాజీ మంత్రి హస్తం ఉన్నట్లు అత్యంత విశ్వసనీయ వర్గాల ద్వారా తెలియవస్తుంది. 1994లో ఈ స్కాంకు ముహూర్తం సోషల్ వెల్ఫేర్ హాస్టల్ వార్డెన్ అయిన 'స్కాం'ల మోతీలాల్ నాయకు దీనికి నాయకుడుగా వ్యవహరించాడు.

అసలు ఈ విషయం బయటకు రావడానికి ఎవరో ఆకాశరామన్న ముఖ్యమంత్రి, సోషల్ వెల్ఫేర్ కమీషనర్ కి, జిల్లా కలెక్టర్ కు లేఖలు రాసాడు. మోతీలాల్ నాయక్ అనే, సషల్ వెల్ఫేర్ హాస్టల్ వార్డెన్ కొన్ని బోగస్ కళాశాల సృష్టించి స్కాలర్షిప్ లు కొన్ని సంవత్సరాలుగా కాజేస్తున్నాడనే విషయాన్ని తెలియజేయడంతో అసలు విషయం బయటకు వచ్చింది.

చేస్తున్నది. బోగస్ కళాశాలల పేరుతో ఫోర్టరీ సంతకాలు పెట్టి ప్రాసీడింగ్స్ పంపారని ఇప్పటి వరకు ఉన్నతాధికారులు కొంటర్ సంతకాలు పెట్టాల్సిన ఎ.ఎన్. డబ్ల్యు.ఓ.డి ఎన్ డబ్ల్యు.ఓ లే మొత్తం 'స్కాం'లో ప్రధాన భూమిక పోషించడం గమనార్హం. ఇప్పటి వరకు అరెస్టు చేసిన వారిలో మోతీలాల్ నాయక్, ఎం. వెంకటస్వామి, కె. భాకర్, జి. ఇంద్రసేన్, కె. వెంకటేశ్వరరావు, ఎం. అంజయ్య, యు. సంతోష్ కుమార్, ఆర్. ప్రవీణ్ చందర్ ఉన్నారు. వీరిలో సిహెచ్. సూర్యనారాయణ, డి. శంకరరావు పరారీలో ఉన్నట్లు పోలీసు ఉన్నతాధికారులు తెలియజేస్తున్నారు.

1994లో తెలుగు దేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన దగ్గర నుండి 2000 సంవత్సరముల వరకు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖలో పనిచేసిన ఐఎఎన్ అధికారికి స్కాలర్షిప్ ల కుంభకోణంతో నేరుగా సంబంధాలనున్నాయని తెలుస్తుంది. నగరంలో లేని కాలేజీలను కేవలం కాగితాలపై చూపించి, దళిత, గిరిజన, బలహీన వర్గాల పేద విద్యార్థులకు చెందాల్సిన కోట్లాది రూపాలను భోంచేసిన ఘనత ఈ ఐఎఎన్ అధికారిదే. కె. పుష్పలీల సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు స్టేషనరీ కొనుగోలు కుంభకోణం వెలుగులోకి వచ్చింది. దాదాపు 80 లక్షల రూపాలు చేతులుమారాయి. దీనిపై అసెంబ్లీలో కూడా గడన జరిగింది. కుంభకోణ నూత్రధారి అయిన ఐఎఎన్ అధికారి ఈ స్కాలర్షిప్ ల కుంభకోణంలో ప్రధాన వ్యక్తి, అప్పటి స్టేషనరీ కొనుగోలు కుంభకోణం ఇప్పటి స్కాలర్షిప్ ల కుంభకోణంలోను సంక్షేమ శాఖలోని ఉన్నత పదవుల్లో ఉన్న అధికారులు కొందరు అధికార పార్టీకి సంబంధించిన మంత్రులు కొందరు ఎమ్మెల్యేల ప్రమేయం ఉన్నది వాస్తవం. మాసాబ్ ట్యాంక్ లోగల ఆంధ్రాబ్యాంక్ లో పన్నెండు కాలేజీలకు పన్నెండు మంది ప్రిన్సిపాల్స్ ను సృష్టించి వారి పేరు మీద ఖాతాలు ప్రారంభించాడు. పే అండ్ అకౌంట్ కార్యాలయం నుండి డబ్బు ఆంధ్రాబ్యాంకు కు చేరేది. ఆ బ్యాంకులో ఈ పన్నెండు మంది పేర నాయక్ ఒక్కడే సంతకం చేసి డబ్బుంతా తీసుకుని వెళ్లే వాడు. ఈ వ్యవహారంలో బ్యాంక్ అధికారుల హస్తం కూడా ఉన్నది.

‘సంక్షేమం’ భూముల్లో పటేళ్ళ పెత్తనం

- కమ్మరి గంగాధర్

దేశానికి స్వాంతంత్ర్యం వచ్చి 55 సంవత్సరాలు కావస్తున్నా నేటికీ గ్రామాలలో దళితులు అస్పృశ్యత పేరుతో అంటరానితనము అనే పెనుభూతకోరల్లో అనునిత్యం అవమానాలకు గురవుతు అగ్రకులాల దాడులకు దౌర్జన్యాలకు ఏదో ఒక చోట బలి అవుతున్నారనే దానికి ఉదాహరణగా కోటగిరి మండలంలోని చేతన్ నగర్ హెడ్గేల్లి బాండెడ్ లేబర్ కాలనీ గ్రామాల పరిస్థితి మనకండ్ల ముందు కదలాడే దృశ్య వాస్తవాలుగా కనబడుతున్నాయి. అక్కడ ఏ దళిత ఇంటికి వెళ్లి అడిగినా కన్నీళ్ళతో ఈ వాస్తవాలు వినిపిస్తుంటారు.

బాండెడ్ లేబర్ కాలనీ చేతన్ నగర్ హెడ్గేల్లి గ్రామాలకు చెందిన మాల మాదిగలు ఎన్.సి. కార్పోరేషన్ నుండి భూమి కొనుగోలు పథకం మంజూరికై దరఖాస్తులు చేసుకున్న తర్వాత ఇట్టి విషయం తెలుసుకున్న దత్తుపటేల్ తన భూమి అమ్ముకోవడానికి దళితులతో మరియు ఎమ్మార్వో కోటగిరి గారితో ఎస్సీ కార్పోరేషన్ ఇ.డితో ఒప్పందం కుదుర్చుకుని ఒప్పందపత్రం మరియు జిరాక్స్ పట్టా కాగితాలుపై అధికారులకు ఇచ్చాడు. ప్రభుత్వం నుండి డబ్బులు రావడానికి ఆలస్యం అవుతుంది. కాబట్టి నాకు అవసరము ఉంది. కాబట్టి భూమికి బయానారూపకంగా 15000 రూపాయలు దత్తు పట్టేల్ ఇవ్వమని దళితులను కోరగా మాజీ సర్పంచ్ కనకమేడల కోటేశ్వరరావు సమక్షంలో 15000 రూపాయలు దళితులు భూమికి బయానారూపకంగా ఇవ్వడం జరిగింది. ఇట్టి డబ్బులు తీసుకున్న కొన్ని రోజులకే ఇతరులకు భూమిని అమ్ముకున్నాడు.

అక్కడ అగ్రకుల పెత్తందారుడిగా చెలామణీ అవుతున్న దత్తుపటేల్ ఆగడాలు అంతో ఇంతో కావు. అనాటి తెల్లదొరలను మరిపించే నల్లదొర, ఇతను దళితుల పట్ల నరరూప రాక్షసుడు. ఇతని తీర్పుకు ఎవరైనా ఈనాటికీ కూడా వినాల్సిందే. ఇతనికి దళితులంటే బానసగాల్పుగా లేదు, అంటరానితనంతో ఉండే కులం తక్కువగా ఉండే జీతగాళ్లుగా హీనంగా చూస్తూ అరే ఒరే అనే మాటలు తప్ప ఇతని నోట మరో మాట ఆ గ్రామంలోని దళితులు ఎరుగరట. ఇతను అగ్రకుల అహంభావంతో తెలుగు దేశం మంత్రి వర్యులు పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డికి కుడిబుజం లాంటివాడినని చెప్పు కొని జులుం చెలాయిస్తాడట.

వాస్తంగా భూమికని భయానరూపకంగా 15000 రూపాయలు తీసుకొని తిరిగి ఇతరులకు అట్టి భూమిని అమ్మడమంటే ఇతను దళితులనే కాదు ప్రభుత్వాన్ని కూడా మోసం చేసినవాడిగా మనకు రుజువవుతుంది. భూమి అమ్ముకొన్న విషయం తెలుసుకున్న దళితులు తేదీ 21.5.02 ఉదయం 8.30 ని.లకు దత్తు పటేల్ ను డబ్బుల గురించి దళితులు అడిగినందుకు నోటరాని పదజాలంతో మాల మాదిగ లంజకొడుకుల్లారా నన్ను డబ్బులు అడిగేటంత మొనగాళ్లయ్యారా. నా కొడుకుల్లారా మీ అంతు చూస్తాను అంటూ తన కాలి చెప్పుతీసి దళితులను కొట్టడానికి పైపైకి వెళ్లాడు. తీరును పూర్తిగా చూసిన ముదిరాజ్ కులానికి చెందిన బోయన్ వాడే

సీతారాం సన్నాఫ్ విరల్ సాక్షిగా ఉన్నాడు. వెంటనే దళితులు కోటగిరి పోలీస్ స్టేషన్ లో కంప్లయింట్ చేశారు. అయినా దత్తుపటేల్ ను అరెస్ట్ చేయకుండా దళితులనే అరెస్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నించాడు. ఈ విషయం తెలుసుకున్న దళితులు ఇండ్లలో ఉండకుండా పారిపోయి అన్ని రకాల రాజకీయపార్టీలకు తమ గోడు చెప్పుకున్నారు. తెలుగు దేశానికి తప్ప. అక్కడ కూడా దత్తు పటేల్ వాళ్లను కూడా ఖాతరు చేయక వెళ్లిపోయాడు.

ఈ విషయం తెలుసుకొన్న దళిత బహుజన ఫ్రంట్ మరియు ఇతర దళిత సంఘాల నాయకులతో ఆ గ్రామానికి తేదీ 21.6.02 నాడు వెళ్లి వాస్తవాలను తెలుసుకొని ఇతర రాజకీయ పార్టీల నాయకులతో మాట్లాడి ఈ విషయాల గురించి చర్చిస్తే ఆయన మా మాట వినడని చెప్పడంతో తేదీ 3.6.02 నాడు బాధితులు మరియు దళిత నాయకులు మెమోరాండం తయారు చేసి ఎన్.పి తో మాట్లాడు ఇన్ని రకాలుగా దళితులను అవమానపర్చి కులం పేరుతో తిట్టినందుకు వెంటనే అరెస్ట్ చేయాలని బాధిత దళితులతో ఎన్.పి ముందు చెప్పడం జరిగింది. దళితుల ఆత్మగౌరవాన్ని భంగపరిచే విధంగా ప్రవర్తించినందుకు ఎన్.సి, ఎన్.టి చట్టం క్రింద వెంటనే దత్తుపటేల్ ను అరెస్టు చేయాలని ఎన్.పితో చెప్పాము. లేనిచో ఇలాంటి కుల ఉన్మాదుల చర్యలకి జిల్లాలోని దళితులు ఇక సహించే సహనం కోల్పోతారని అందుకని వెంటనే తగు చర్యకై

ఎన్.పి కలెక్టర్ కు బోధన్ డిఎన్.పి కి కేసు మాత్రం బుక్ చేయలేదు. తిరిగి దళితులనే భయభ్రాంతులకు గురిచేస్తున్నాడు.

నిజాం ప్రభుత్వం నాటి పటేల్, పట్వారీ దొరతనాలు ఈనాటికీ ఈ బోధన్ డివిజన్ లో అనేక గ్రామాలలో కొనసాగిస్తూ పాలిస్తున్నారు. వీరికి పాలకవర్గ పార్టీల నాయకుల అండదండలతో పోలీస్ అధికారులను, ప్రభుత్వ అధికారులను వీరి కనుసన్నలలో ఉంచుకొని నెలకు ఇంత మామూళ్ళు ఇచ్చి కంచరగాడిదకు గరకేసి మేపినట్టు మేపుతూ దళితుల మీద అనేక దాడులకు పాల్పడుతూ కేసులు బుక్ కాకుండా ఈ అధికారులను ఉపయోగించుకుంటున్నారు.

ఆచన్ పల్లి అనే గ్రామంలో దళితయువకుడు ఇంద్రకర్ణను ఆ గ్రామ ఉపసర్పంచ్ అగ్రకుల అహంకారంతో కులం పేరుతో అనేక బూతులు తిట్టి కొట్టినాడు. అట్టి విషయంలో బోధన్ డిఎన్.పి కి కంప్లయింట్ చేసినా కేసు బుక్ కాలేదు. ఎస్సీ, ఎస్టీ చట్టం బుక్ కానందున విసిగివేసారి (కులవిక్ష) 16వ జన్మభూమి కార్యక్రమంలో ఇంద్రకర్ణ గ్యాస్ నూనె పోసుకుని ఆత్మహత్య చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయగా చివరిసారిగా కేసు బుక్ చేసిన డిఎన్.పి ఇంద్రకర్ణకు మద్దతగా ఉండి జన్మభూమిలో నినాదాలు చేస్తూ మద్దతు చేసిన దళితులను ఇతర కేసుల్లో ఇరికించి ప్రతీకారం తీర్చుకున్నాడు. ఇలాంటి ఘటనలు ఈ ఏరియాలో అనేకం. ఈనాటికీ దళితుల మీద జరుగుతూనే ఉన్నాయి.

నిజాం విరల్ సాక్షిగా ఉన్నాడు. వెంటనే దళితులు కోటగిరి పోలీస్ స్టేషన్ లో కంప్లయింట్ చేశారు. అయినా దత్తుపటేల్ ను అరెస్ట్ చేయకుండా దళితులనే అరెస్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నించాడు. ఈ విషయం తెలుసుకున్న దళితులు ఇండ్లలో ఉండకుండా పారిపోయి అన్ని రకాల రాజకీయపార్టీలకు తమ గోడు చెప్పుకున్నారు. తెలుగు దేశానికి తప్ప. అక్కడ కూడా దత్తు పటేల్ వాళ్లను కూడా ఖాతరు చేయక వెళ్లిపోయాడు.

ఈ విషయం తెలుసుకొన్న దళిత బహుజన ఫ్రంట్ మరియు ఇతర దళిత సంఘాల నాయకులతో ఆ గ్రామానికి తేదీ 21.6.02 నాడు వెళ్లి వాస్తవాలను తెలుసుకొని ఇతర రాజకీయ పార్టీల నాయకులతో మాట్లాడి ఈ విషయాల గురించి చర్చిస్తే ఆయన మా మాట వినడని చెప్పడంతో తేదీ 3.6.02 నాడు బాధితులు మరియు దళిత నాయకులు మెమోరాండం తయారు చేసి ఎన్.పి తో మాట్లాడు ఇన్ని రకాలుగా దళితులను అవమానపర్చి కులం పేరుతో తిట్టినందుకు వెంటనే అరెస్ట్ చేయాలని బాధిత దళితులతో ఎన్.పి ముందు చెప్పడం జరిగింది. దళితుల ఆత్మగౌరవాన్ని భంగపరిచే విధంగా ప్రవర్తించినందుకు ఎన్.సి, ఎన్.టి చట్టం క్రింద వెంటనే దత్తుపటేల్ ను అరెస్టు చేయాలని ఎన్.పితో చెప్పాము. లేనిచో ఇలాంటి కుల ఉన్మాదుల చర్యలకి జిల్లాలోని దళితులు ఇక సహించే సహనం కోల్పోతారని అందుకని వెంటనే తగు చర్యకై

విడి ప్రతి	:	12 రూపాయలు
సంవత్సర చందా	:	120 రూపాయలు
జీవిత చందా	:	2000 రూపాయలు
పాట్రన్ చందా	:	15,000 రూపాయలు

ఒక కార్వస్ నిధి తయారైతే పత్రిక నిరాఘాటంగా నడుస్తుంది

రోమాజాతిపై వెయ్యేళ్ల వివక్ష

అయినప్పటికీ వారి సేవలు

రోమా జాతి పేరు వినే వుంటారు. వీరి మూలాలు భారతదేశంలో ఉన్నాయని చెప్పతారు. ఎంతోకాలం సంచార జాతులుగా విడివిడి బృందాలు అనేక దేశాలకు వెళ్ళాయి. ఆసియాకు బయట దాదాపు ఒక కోటి మంది రోమాలు జీవిస్తున్నారని అంచనా. వాళ్ళు కాక ఒక యూరప్ లోనే 70, 80 లక్షల మంది ఉన్నారు. యూరప్ లో గత 1000 సంవత్సరాలుగా దారుణమైన వివక్షను అనుభవిస్తున్నారు. హీనమైన వృత్తులతో చదువుకొనే అవకాశాలు లేక వెలివేతకు గురవుతున్నారు. గత సంవత్సరం దర్బన్ లో జాతివివక్షకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ప్రపంచ సదస్సులో తమ సమస్యలను ప్రపంచానికి వివరించేందుకు రోమా ప్రతినిధులు కూడా వచ్చారు. వారిలో లెటీటియా మార్క్ అనే ఆమె తమ జాతి ఎదుర్కొంటున్న దారుణమైన వివక్షనూ, అణచివేతనూ వివరించింది. చూడబోతే మామూలు యూరోపియన్ లాగానే తెల్లరంగులోనే ఆమె ఉన్నప్పటికీ, చూడగానే ఈమె రోమా జాతికి చెందింది అనిపించక పోయినప్పటికీ యితరులు తన జాతి గురించి మాట్లాడే అవమానకరమైన భాషను ఆమె వినక తప్పేది కాదు. ఆమె రోమాజాతికి చెందిందన్న విషయం తెలిపిన దగ్గర నుండి యితరుల ప్రవర్తన మారిపోయేది. ఆమెను తేడాగా చూడడం మొదలుపెట్టేవారు. బడుల్లో రోమా పిల్లలకీ యితరుల పిల్లలకీ మధ్య తేడా స్పష్టంగా తెలిసేది. తినే తిండిలోనూ, బట్టల విషయంలోనూ ఆ తేడా కన్పించేది. బెదురు చూపులతో కన్పిస్తారు రోమా పిల్లలు.

రోమా జాతివారు ఒకే బృందంగా లేరు. ఒక్కొక్క బృందం కొన్ని విశిష్ట లక్షణాలను కలిగి వుంది. అన్ని బృందాల మధ్య సాధారణాంశాలు అనేకం ఉన్నప్పటికీ ఈ విశిష్ట లక్షణాలే ఆ బృందాలను ప్రత్యేకమైనవిగా కన్పించేట్టు చేస్తున్నాయి. మిగతా సమాజంతో కలవడానికి ఇష్టపడని 'కల్లేరా', 'జియాంబాస్' అనే బృందాలు అన్ని బృందాలకన్నా ఎక్కువ వివక్షణ, అణచివేతనూ ఎదుర్కొంటున్నాయి. లెటీటియా మార్క్ ఈ బృందాలకు చెందిన పిల్లలకు చదువు చెప్పతోంది. ఆమె ఇంటిలోనే 70 మంది పిల్లలకోసం విద్యా కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. ప్రభుత్వ సహాయం ఏ మాత్రం లేదు. ఆమె రోమా సంప్రదాయం, సంస్కృతి భాషలను వారికి బోధిస్తుంది. రోమా జాతి మిగతా వారితో కలవకుండా ప్రత్యేకంగా ఉన్న పుటికీ వారు మానవ గౌరవాన్ని పొందాలన్న నూత్రాన్ని ఆమె పిల్లలకి నేర్పుతోంది. అందుకోసం కార్యకర్తగా పనిచేస్తుంది. ఆమె ప్రపంచ సదస్సులో తన గురించి చెప్పిన విషయాలను ఆమె మాటల్లోనే విందాం.

లెటిటెయ్ మార్క్ గొంతుక

నా పేరు లెటిటెయ్ మార్క్. నేను రోమా జాతికి చెందిన స్త్రీని. మాది రోమేనియా దేశం. టిమిసోరాకి చెందిన వెస్ట్ యూనివర్సిటీలో లాటిన్ టీచర్ గా పనిచేస్తున్నాను. నాకు మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు వందనాలు. నాజీల కాంపుల్లో యూదుల్ని ఏ విధంగా హింసించి చంపారో రోమా జాతి వారిని కూడా అదే విధంగా చంపారు. అయితే వారికి లభించినట్టు బాధితులగా గుర్తింపు మాకు లభించలేదు. 1860 వరకూ రోమేనియాలో బానిసలుగా మేం బాధల్ని అవమానాల్ని అనుభవించాం. అయితే చరిత్ర పుస్తకాలేవీ ఈ విషయాన్ని వివరించవు. కుర్డిష్ ప్రజలలాగా మాది అని చెప్పుకోవడానికి మాకొక దేశం లేదు. దళిత ప్రజలలాగానే మమ్మల్ని ప్రతీచోటా నీచమైన కులంలాగానే పరిగణిస్తున్నారు. విద్యారంగంలో చూస్తే ప్రధాన స్రవంతి విద్య నుండి రోమా పిల్లల్ని ఒక పథకం ప్రకారం దూరం చేశారు. అనేక దేశాల్లో రోమా పిల్లల్ని మానసిక వైకల్యం కలిగిన వారికోసం ఏర్పాటు చేసిన “ప్రత్యేక పాఠశాల”లకు పంపుతున్నారు. వాళ్ళకు ఎటువంటి వైకల్యమూ లేదు. ఇటువంటి విధానాల వలన రోమా పిల్లలు సరైన విద్యను అందుకోలేకపోతున్నారు. సమాజంలో భాగస్వాములు కాలేకపోతున్నారు. రోమాయేతర సమాజం ఆ పరిస్థితులను సృష్టిస్తోంది. దాంతో పేదరికం, వెలివేతల వలయంలో కూరుకుపోతోంది రోమా జాతి. యూనివర్సిటీ స్థాయిలో కొంత రిజర్వేషన్ కల్పించే చట్టాలు వున్నాయి. కానీ వాటి అమలు అంతంత మాత్రమే. అంతేకాకుండా ప్రసారసాధనాలు ఈ చట్టాల గురించి వక్రీకరించి ప్రచారం చేయడంతో రోమా జాతి ప్రజలపైన విద్వేషం పెరిగిపోతోంది.

నేను రోమా జాతికి చెందినదాన్నే అయినప్పటికీ నా తెల్లరంగు వలన నన్ను అంతగా పోల్చుకోలేరు. అయినప్పటికీ నా జాతిని గురించి ఇతరులు మాట్లాడే అసహ్యకరమైన బూతుల్ని వినకుండా తప్పేదికాదు. నేను రోమా జాతికి చెందినదాన్నని చెప్పినదగ్గర నుండి నాతో తేడాగా ప్రవర్తించేవాళ్లు. నేను తెల్లదానిగా పుట్టినప్పటికీ నా వారసత్వాన్ని నేను వదులుకోను. రోమా పిల్లలు తమ శక్తిని గుర్తించి రోమా వారసత్వానికి గర్వపడేలా చేయడం కోసం నా జీవితాన్ని వెచ్చించాను. నా దేశంలో నేను అతి పేదరాలిగా జీవించడం మా గుర్రాన్ని వంటగదిలో కట్టేయాల్సి వచ్చేది. మా అమ్మ, మా అమ్మమ్మ మా బంధువుల్లో ఆడవాళ్లందరూ వీధుల్లో అడుక్కునే వాళ్లు. పని నైపుణ్యాన్న పెంచుకొనే అవకాశం లేదు. రోమాయేతరులు మమ్మల్ని ఆమోదించరు. మా సంప్రదాయ సంచార జీవితాన్ని గడపడానికి ఆమోదించారు. చరిత్ర పాఠవునా మా అస్తిత్వాన్ని విధ్వంసం చేశారు. బడికి వెళ్ళే అవకాశం వచ్చిన కొద్దిమంది అదృష్టవంతులైన రోమా పిల్లల్లో నేను ఒకతిని. అయితే బడిలో రోమా పిల్లలు దారుణమైన జాతి వివక్షకు గురిచేయబడతారు. నేనూ వివక్షను అనుభవించాను. క్లాసులకు ఇద్దరమే రోమా పిల్లలం ఉండేవాళ్ళం. బట్టల్లో, తిండితో ఎంతో తేడా. ఎప్పుడూ మమ్మల్ని హీనంగానే చూసేవాళ్ళు. భయం భయంగా గడిపేవాళ్ళం. బతుకు నిత్యమూ ఒక పెనుగులాటగా ఉండేది. అయితే కష్టాలెన్ని ఎదురురైనా చదువు

అపవద్దని మా తాత ఎంతో ప్రోత్సాహాన్నిచ్చే వాడు. సెకండరీ పాఠశాలలో ఒక దయ కలిగిన టీచర్ ఆదరణ దొరికింది. ఒక వ్యక్తి చిత్తశుద్ధి ఉంటే పరిస్థితులను మార్చగలడని అనిపించింది. ప్రోత్సాహం ఉంటే ఎన్ని అడ్డంకులనైనా దాటవచ్చనిపించింది. నేను యూనివర్సిటీకి వెళ్ళాను. బహుశా మా జాతిలో యూనివర్సిటీ విద్యను పూర్తి చేసింది నేనొక్కదానినే. నా యూనివర్సిటీ విద్య పూర్తయిన దగ్గర నుండి రోమా పిల్లలకి చదువును అందుబాటులోకి తేవడానికి పని చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ సహాయం లేదు. మా ఇంటిని చిన్న బడిగా సాంస్కృతిక విద్యా కేంద్రంగా మార్చాను. అందులో 70 మంది రోమా జాతికి చెందిన ‘కల్టేరా’ జియాంబస్ తెగలకు చెందిన పిల్లలు చదువుకుంటున్నారు. అందరికన్నా వీరే ఎక్కువ వివక్షను, అణచివేతనూ ఎదుర్కొంటున్నారు. మా విద్యా కేంద్రం రోమా భాషలనీ, సంప్రదాయాన్ని పరిరక్షించే సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల నిర్వహణలో నిమగ్నమై వుంది. ప్రత్యేకంగా ఉంటూ కూడా మానవ గౌరవాన్నిపొందే హక్కు కోసం పనిచేస్తున్నాం. రోమేనియా పాఠశాల రికార్డులు చెప్పుతున్నట్టుగా మా పిల్లలు వికలాంగులు కాదన్న విషయాన్ని మేం రుజువు చేస్తున్నాం. వాళ్ళకుతగిన గుర్తింపు, గౌరవం ఇచ్చివున్నట్లయితే వాళ్ళకు మరింత మంచి భవిష్యత్తుండేదన్న, విషయాన్ని చాటి చెప్పుతున్నాం. ‘మాకు విలువ శక్తి సామర్థ్యాలు ఉన్నాయి. మాకు తెలిసింది మన జాతి సాంస్కృతిక విలువలు - గొప్పదనాన్నీ మా పిల్లలకు నేర్పుతున్నాం.

రోమాల అభ్యున్నతి కోసం పనిచేస్తున్న ఒక కార్యకర్తగా ప్రపంచ దేశాలకు ఒక సిఫారసుచేయదలచుకున్నాను. శతాబ్దాలుగా రోమా జాతి ప్రజలు అనుభవించిన వివక్ష, బానిసత్వం, మారణ కాండలకు పరిహారం లభించాలి.

ఆ డబ్బును పిల్లలకి విద్య, ఆరోగ్యం, భీమా సౌకర్యాలు కల్పించడానికి ఉపయోగించవచ్చు. గౌరవప్రదమైన జీవితాన్ని పొందే హక్కును రోమా ప్రజలకు కల్పించవచ్చు. గతంలో మానుండి కొల్లగొట్టిన కిలోల కిలోల బంగారం నుండి ఇప్పుడు మాకు సామాజిక భద్రతను కల్పించమని అడుగుతున్నాను. నాకు మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు వందనాలు తెలుపుకొంటున్నాను.

వాస్తవాలు:

ఆసియాకి బయట ఒక కోటిమంది, యూరప్ లో 70-80 లక్షల మంది రోమా ప్రజలు ఉన్నారు.

రోమా ప్రజల్ని స్వంత వాళ్ల ఆవరణల నుండి వెళ్లగొట్టి, దాన్ని ఆక్రమించడం మామూలు విషయం.

రోమా పిల్లల్ని బడుల్లో దూరంగా ఉంచడం వివక్ష చూపడం, ఏ వైకల్యమూ లేక పోయినా ‘మానసిక వైకల్యం’ ఉన్న వారికోసం ఏర్పాటు చేసిన పాఠశాలల్లోనే చేర్చడం జరుగుతుంది.

ఇళ్లు, విద్య, ఉపాధి మొదలైన అంశాల్లో రోమాల పట్ల జాతి వివక్ష అమలవుతోంది.

దళిత స్త్రీ నగ్న ఊరేగింపు

- సంజీవి

చిన్నపుకారుకే మనుషులు మారణాయుధాలుగా, హింసాకాండగా దారుణమైన దారంతంగా మారిపోయే పరిస్థితి యీనాడు కొనసాగుతోంది. గుజరాత్ లో అదే జరుగుతోంది. యిప్పుడు తెలంగాణా జిల్లాల్లో అదే జరుగుతోంది. మొత్తంగా దేశంలో అదే జరుగుతోంది. వాళ్లేం కొమ్ముల కోరల మహారాక్షసులు' కారు. మామూలు మనుషులు. బహుశా మంచి మనుషులుగా పేరొందిన మనుషులు. సాదాసీదా మనుషులు. తెల్లారితే కూలి చేసుకొనే మనుషులు కూడానేమో. వృత్తి నేరస్తులు కారు. కుట్రదారులు కారు. అయినా మనుషుల్ని అతిదారుణంగా చంపగలిగే ఉన్నాడం మామూలు మనుషుల్నే పట్టిపీడిస్తోంది.

బాణామతి పేరుతో తెలంగాణా జిల్లాల్లో జరుగుతోన్న మారణ కాండను అందరూ గమనిస్తూనే వుంటారు. నువ్వు చంపదలచుకున్న కుక్కని పిచ్చికుక్క అని ప్రచారం చేసి చంపు అనేది గోబెల్స్ నానుడి. తెలంగాణా జిల్లాల్లో తాము చంపదలచుకున్న మనుషుల్ని మంత్రగాళ్లనీ, బాణామతి చేస్తారనీ, వీళ్ల వల్ల గ్రామానికి అరిష్టమనీ ప్రచారం చేయడం ద్వారా మనుషుల్ని దుర్మార్గంగా సజీవదహనం చేయడం, హత్య చేయడం, చెట్లకు కట్టేసికొట్టడం, పళ్ల, గోళ్ల వూడగొట్టడం పరిపాటై పోయింది. మనిషికి మరో మనిషి విసర్జించిన మూత్రాలను తాపించడం లాంటి సంఘటనలు అతి సాధారణమైపోయాయి. హైటెక్ సిటీగా, సమాచార విప్లవ కేంద్రంగా పేరుమోసిన హైదరాబాద్ నగరానికి 100 కిలోమీటర్ల పరిధిలోనే మూఢనమ్మకాల కారణంగా, మంత్రాలనీ, బాణామతి అనీ మనుషుల్ని నిలుపునా హత్య చేయడం అవమానించడం పరిపాటై పోయింది. 21వ శతాబ్దం కంప్యూటర్ విజ్ఞానమూ, బాణామతి హత్యలు సమ్మిళితంగా మనముందు అద్యోతకమవుతున్నాయి.

మహబూబ్ నగర్ జిల్లా కొందుర్గు మండలం పెద్దల్కచర్ల గ్రామంలో మరోసారి బాణామతి పేరుతో ఒక దుర్మార్గం జరిగింది.

పెద్దల్కచర్ల గ్రామంలో రామయ్య అనే దళితుడు వున్నాడు. అతనికి సావిత్రి అనే బిడ్డ వుంది.

ఆ గ్రామంలో వీరి కుటుంబం బాణామతి చేస్తున్నారనే పుకారుని ఆ వూరిలోవాళ్లు ప్రచారం చేశారు. అప్పటికే మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి జిల్లాల్లో ప్రముఖంగాను, యితర తెలంగాణా జిల్లాల్లో బాణామతి పేరుతో అనేక హత్యలు జరుగుతున్నాయి. సజీవ దహనాలు జరుగుతున్నాయి. జూన్ 23వ తేదీన రామయ్య కుటుంబం బాణామతి చేయడంలో నిమగ్నం అయ్యిందన్న అనుమానంతో ఆ కుటుంబంమీద ఆ గ్రామం దారుణమైన దురంగాతానికి పాల్పడింది.

ప్యాట రామయ్య, జంగయ్య, రత్నమ్మ, జంగమ్మ, పుష్పమ్మ అనే 5మంది గ్రామస్థులు వీళ్లు బాణామతి చేస్తున్నారనే నెపంతో ఆదివారం రాత్రి రామయ్యను, అతని కుమార్తె సావిత్రిని చిత్రహింసలు పాలు చేశారు. రామయ్యను విపరీతంగా కొట్టారు. సావిత్రిని ఇంటినుండి బయటకు లాగి బట్టలన్నీ ఊడదీసి వీధుల్లో ఊరేగించారు. చిత్ర హింసలపాలు చేశారు. మొన్న సోమవారం ఉదయం వాళ్లను చిత్ర హింసలు పెట్టారు.

యిప్పుడు వాళ్లు షాద్ నగర్ ప్రభుత్వ ఆస్పత్రిలో చికిత్స పొందు తున్నారు. అందరినీ అరెస్టు చేశామని పోలీస్ ఇన్స్ పెక్టర్ చెప్పు తోన్నారు. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాలు ఉద్యతంగా వున్న జిల్లాల్లో, పోలీస్ నిర్భం దాలూ వుధ్యతంగా వున్న జిల్లాల్లోను, సమాజిక విప్లవాలూ విస్తృతంగా వున్నదని చెప్పుతున్న రాష్ట్రంలో మూఢనమ్మకాలు పేరుతో హత్యలు, అవమానాలు జరగడం శోచనీయం. దీన్ని ప్రజాస్వామిక ఉద్యమాలు, ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వమూ, అన్ని కోణాలనుండి పరిష్కరించకపోతే ఇవి ఇంతే వుంటుంది. మనం ఎన్ని మాటలు చెప్పుకున్నా మనకేమీ కాదు.

దళితులపై జరిగిన
అత్యాచార నేరాలు
మే 2002

విశాఖపట్నం జిల్లా:

1. 18-5-2002న పెదగంట్యాడ మండలం దయాశీనగర్‌లో ముత్యాలనాయుడు అనే అగ్రకుల వ్యక్తి దళితులైన ధర్మరాజు, శ్రీను, జగదీష్‌లను కులం పేరుతో దూషించి, వారు నడుపుతున్న చర్చిని అక్రమంగా స్వాధీనం చేసుకున్నాడు.

తూర్పుగోదావరి జిల్లా:

1. 12-5-2002న తుని మండలం నరేంద్ర పట్నం గ్రామంలో రాజబాబు అనే దళితునిపై గ్రామ సర్పంచ్ మరియు అగ్ర కులస్తులు కలసి దొంగతనం నేరం మోపి అక్రమంగా కేసుపెట్టి, శిరోముండనం చేసి కొట్టారు.

కృష్ణాజిల్లా:

1. 3-5-2002న జగ్గయ్యపేట మండలం క్రిష్టియన్ పేటకు చెందిన వీరాస్వామి అనే దళితుడు తన కుటుంబ సభ్యులతో కలసి ఇంటి ముందు నిద్రిస్తున్న సమయంలో గుర్తు తెలియని వ్యక్తులు హత్య చేశారు.
2. 9-5-2002న పెనమలూరు మండలం పోరంకి గ్రామంలో దళితుడైన నందేటి మోషేపై ఎన్. విజయ్‌కుమార్, ఎన్. ఆత్రేయులు కలసి దాడి చేశారు.
3. 10-5-2002న ఎ. కొండూరు మండలం చీమలపాడు గ్రామంలో వనం కళ్యాణి అనే దళిత మహిళపై అగ్రకులస్తులు 12 మంది దాడిచేసి కులం పేరుతో దూషించారు.

ప్రకాశం జిల్లా:

1. 1-5-2002న జరుగుమల్లి మండలం చిరుకూరపాడు గ్రామంలో బస్సు క్లీనర్‌గా పనిచేస్తున్న కోటేశ్వరరావు అనే దళితుణ్ణి గుర్తు తెలియని వ్యక్తులు నిద్రపోతున్న సమయంలో హత్యచేశారు.
2. 9-5-2002న ఉలవపాడు మండలం చాకిచర్ల గ్రామంలో దళిత మహిళపై మట్టెపు సుబ్బారావు అత్యాచార యత్నం చేశాడు.

నెల్లూరు జిల్లా:

1. 21-5-2002న మనుబోలు మండలం చెర్లొపల్లి గ్రామంలో దళిత బాలికపై అద్దంకి హరిబాబు అనే పిండ్ల అత్యాచారయత్నం చేశాడు.

చిత్తూరు జిల్లా:

1. 14-5-2002న నిమ్మనపల్లె మండలం సామకోటి వారి పల్లె గ్రామంలో చెరువు పనుల సందర్భంగా చెలరేగిన వివాదంలో చంద్ర అనే దళితుణ్ణి వెంకటరమణారెడ్డి, ఓబులారెడ్డి కులం పేరుతో దూషించారు.

అనంతపురం జిల్లా:

1. 5-5-2002న సోమందేపల్లి మండలం పత్తికుంటపల్లి గ్రామంలో దళిత మహిళపై అదే గ్రామానికి చెందిన కొందరు వ్యక్తులు పొలంలోకి తీసుకెళ్ళి సామూహికంగా అత్యాచారం చేసి, పరారయ్యారు.
2. 7-5-2002న ఆత్మకూరు మండలం పంపనూరు గ్రామంలో దళితుడైన ముత్యాలప్ప బాకీ తీర్చలేదని రామాంజనేయులు, నారాయణస్వామి కలసి దాడి చేశారు.
3. 16-5-2002న కదిరి మండలం పులగంపల్లి గ్రామంలో దళిత మహిళపై చెరుకు తోటకు నీళ్ళు పెట్టుకుంటుండగా నలుగురు గుర్తు తెలియని వ్యక్తులు దళిత మహిళపై సామూహికంగా అత్యాచారం జరిపారు.
4. 22-5-2002న శింగనమల మండలం ఉలికల్లు గ్రామంలో పంట నష్టపరిహార జాబితా గురించి మాట్లాడటానికి గ్రామసభకు వెళ్ళిన సర్పంచ్ అది నారాయణపై కోనారెడ్డి దాడి చేశాడు.

కర్నూలు జిల్లా:

1. 10-5-2002న ఉలిందకొండ మండలం తడకనపల్లె గ్రామంలో దళిత మైనర్ బాలిక తన ఇంటి నుంచి బహిర్భూమికి వెళ్తుండగా అదే గ్రామానికి చెందిన అగ్రకులస్తుడైన గంగుల వెంకటేశ్వరరెడ్డి అత్యాచారం చేశాడు.

మహబూబ్ నగర్ జిల్లా

1. 7-5-2002న కల్వకుర్తి మండలం సుభాష్ నగర్ గ్రామంలో ఈదమ్మ అనే దళిత బాలిక ఇతరుల ఇళ్ళలో ఇంటి పని చేయడానికి వెళ్తుంది. అదే గ్రామానికి చెందిన సైదులు, ఈరప్ప అనేవారు బలవంతంగా గ్రామంలో మూలగావున్న బహిర్భూమి స్థలానికి ఎత్తుకెళ్ళి అక్కడ సామూహికంగా అత్యాచారం జరిపి, హత్య చేశారు.
2. 9-5-2002న కొల్లాపూర్ మండలం మల్లేశ్వరం గ్రామంలో ఏగమ్మ (13) అనే దళిత మైనర్ బాలిక కట్టెలు తెచ్చుకునేందుకు పొలానికి వెళ్తే అక్కడ అదే గ్రామానికి చెందిన పసుల చంద్రయ్య బలవంతంగా కాళ్ళు, చేతులు కట్టేసి, నోట్లో గుడ్డలు కుక్కి, బెదిరించి అత్యాచారం చేశాడు.

నల్గొండ జిల్లా:

1. 22-5-2002న భువనగిరి మండలం అనాజిపురం గ్రామంనకు చెందిన బోల్లేపల్లి కుమార్ అనే దళిత సర్పంచ్ ఒక రోడ్డు ప్రమాదం విషయమై మాట్లాడేందుకు పోలీస్ స్టేషన్ కు వెళ్ళగా అక్కడ ఎస్సై, సి.ఐ., జి. వెంకటేశ్ కులం పేరుతో దూషించాడు.

రంగారెడ్డి జిల్లా:

1. 31-5-2002న మెయినాబాద్ మండలం తోలుకట్టి గ్రామానికి చెందిన బొలిగిద్ద జంగయ్యను దొంగతనం నేరంపై పోలీసులు అరెస్టు చేసి, చిత్రహింసలకు గురిచేసిన కారణంగా జంగయ్య పురి వేసుకొని అత్యుపాధ్యక్షులకుని మృతిచెందినాడు.

కరీంనగర్ జిల్లా:

1. 23-5-2002న కమలాపూర్ మండలం పంగపల్లి గ్రామంలో అయిలయ్య అనే దళితుణ్ణి రవీందర్ అనే వ్యక్తి కులం పేరుతో దూషించాడు.

నిజామాబాద్ జిల్లా:

1. 24-5-2002న లింగంపేట మండలంలో పెండ్లి ఊరేగింపులో డప్పుకొడుతున్న లక్ష్మయ్య అనే దళితుణ్ణి అంజయ్య, కృష్ణయ్య, దుర్గయ్య మరికొందరు కులం పేరుతో దూషించారు.

సామాన్య విజ్ఞాపనలు

ఫిబ్రవరి 28 మార్చి 1, 2002లో పోలీసు కాల్యుల్లో చనిపోయినవారి పట్టిక

- అక్బర్ఖాన్ మక్రాని
- జహిరుద్దీన్ నసీరుద్దీన్ అన్నారి
- ముహ్మద్ ఇద్రిస్ మహ్మద్ ఇస్మాయిల్
- తౌఫీర్ అహ్మద్ మునీర్ అహ్మద్
- జమీల్మియా కిఫాయత్మియా మిస్త్రి
- కాద్రి కమాలుద్దీన్ అహ్మద్ ఆలి
- నూర్ బానూ ముహ్మద్ హకీం అన్నారి
- అబ్దుల్ రహమాన్ అబ్దుల్ రజాక్ షేక్
- హమీద్ భాయ్ S/o గులాం రసూల్ అబ్దుల్ భాయ్
- అన్నారి మొహియుద్దీన్ జామాదార్
- సుల్తాన్బాయ్ అజీజ్ భాయ్
- అన్నారి ఇలియాస్ భాయ్ జామాదార్
- సాబీర్ హుస్సేన్ ఫతేఅనద్
- హసీఫ్ భాయ్ ఆలీ బక్ష్. రైల్వే వాలా
- ముహ్మద్ హుస్సేన్ అల్లాఖా షేక్
- అబ్దుల్ కరీం మొహబూబ్ మియా పరాన్
- జాకిర్ హుస్సేన్ మహమూద్ హుస్సేన్ అరియాన్
- ఇలియాస్ అహ్మద్ జుమ్రాతీ
- ముహ్మద్ ఇషాన్ అబ్దుల్ అజీజ్
- ముహ్మద్ ముబిన్ ఆలీ
- సమీర్ అహ్మద్ ఇక్బాల్ అహ్మద్ అరియాన్
- జుమ్మాద్దీన్ ఎమ్. జాకిర
- ముహ్మద్ హసీఫ్ మహ్మద్ షేక్
- గులాం రసూల్ గులాంనబి (వయసు 22; ఇ.నెం: 408, నూర్నగర్, రఖియాల్ తలమీద కాల్యారు)
- తౌహారలి హౌదరలీ
- గబ్బర్ భాయి (వహిద్) (వయసు 25, ప్రైవేటు సెక్యూరిటీ గార్డు, నివాసం: మండు, మస్తర్గించాలి, బాపునగర్, 28 ఫిబ్రవరినాడు కళ్ళమధ్య కాల్యారు.)
- ఇస్తియాఖాన్ నిజాముద్దీన్ ఖాన్ (వయసు 24, మొరార్జీ చౌక్, బాపునగర్, తలమీద కాల్యారు)
- పర్యజ్ భాయ్ గులాం దస్తగిర్ (వయసు 26, నివాసం: జనరల్ హస్పిటల్ రోడ్, బాపునగర్, ముక్కుమీద కాల్యారు)
- సమీర్ ఇక్బాల్ భాయ్ మన్నూరీ
- కౌసర్ భాయ్ ఎస్ ఆలీ
- నాసీర్ ఖాన్ కాయమ్ ఖాన్
- జాకిర్ భాయ్ (మహగుజరాత్ బేకరి)
- సమీర్ భాయ్ (మహగుజరాత్ బేకరి)
- అజరుద్దీన్ సిరాజుద్దీన్
- ఇస్మాయిల్ భాయి ప్రైవేట్
- అన్వర్ హుస్సేన్
- నాసీర్ భాయ్ రాజ్పుత్
- అక్తర్ భాయ్
- మొహమ్మద్ నయాం నస్రుల్లా
- మొహమ్మద్ అజీం
- నిసారహ్మద్ ఎ. హమీద్
- అస్లం భాయి
- ఇంతియాజ్ ఖాన్ నిజాముద్దీన్ పరాన్ వయసు 21; మొరార్జీ చౌక్ నివాసి తలమీద కాల్యారు. "నేను నా కొడుకునే గుర్తుపట్టలేక పోయాను. వాడి తలలో ఒక భాగం చెల్లా చెదురైపోయింది" అన్నదతడి తల్లి అమ్మీబెన్.
(అధారం: ఆల్ అమీన్ గరీబ్ నివాస్ హస్పిటల్)

ఆ తర్వాత పోలీసులు చంపిన వారి వివరాలు,

- 5.3.02 గుల్లాభాయ్ కరీంభాయ్ షేక్ (42) జమల్పూర్
- 26.3.02 సర్ఫ్రోజ్ తకూబ్బాయ్ బగ్గీవాలా (23) జమల్పూర్
- 15.3.02 ముహ్మద్ ఇర్ఫాన్ అబ్దుల్ జచ్చార్ అన్నారి (డోడేశ్వర్ మసీదు. ఛాతీలో రెండు బుల్లెట్లు)
- 15.3.02 సికందర్ఖాన్ పరాన్ (22) వట్వా (సిద్దిఖ్ భాయ్ షేక్ ఫీస్ కోర్టు)
- 15.3.02 సయద్ ఫర్హానా బుఖారీ (30) వట్వా
- 3.4.02 అడ్వోకేట్ నిజామ్

49

ఈ రాత్రి వీధులు అర్తనాదాలు చేస్తున్నాయి
ఒక వేధనాజ్వాల నా కిటికీలోంచి కనిపిస్తూ
నల్లగా పసుపుగా
ఆక్రందనల ప్రతిధ్వని ఒకటి నన్ను చుట్టుముట్టి

తెరలు దించేసి
గడియపెట్టేసి
మానవత్వ స్పర్శను కోల్పోయిన
ఆ ప్రపంచాన్ని బహిష్కరించేంత వరకూ

ఒక్కోసారి శబ్దంకంటే
నిశ్శబ్దమే తన పద్ధతిలో ఎక్కువ భయపెడుతుంది.

నా మెదడులో మండుతున్న దృశ్యాలుండబట్టిగానీ
నేనిపుడు భద్రమే

నా చెవుల్లో గింగుర్లాడే వేదన వుండబట్టి గానీ
నేనిపుడు భద్రమే

నేనిపుడు భద్రమే
కానీ, బాధాకరమైన రంగుల చిత్రాల్లో
అసౌకర్యంగా మునిగిపోతున్నాను

నేనిపుడు భద్రమే
నేను భద్రమే
కానీ నేను గుర్తు పెట్టుకుంటున్నాను.

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్రిక

పుస్తకం సంఖ్య	0
పుస్తకం పేరు	0
తారీఖు	21 February 2025
మొదటి అడ్డం	YES
మొదటి అడ్డం	YES
మొదటి పేజీలు	37
పెద్ద పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Satanyu
పేజీలు విడదీసినది	Satanyu
ప్రకటన చేసినది	ganhaya
పరిశీలన చేసినది	ROHITH
పేజీలు పరిశీలించినది	
ప్రింటింగు చేసినది	
ప్రకటన చేసినది	
పరిశీలన	good